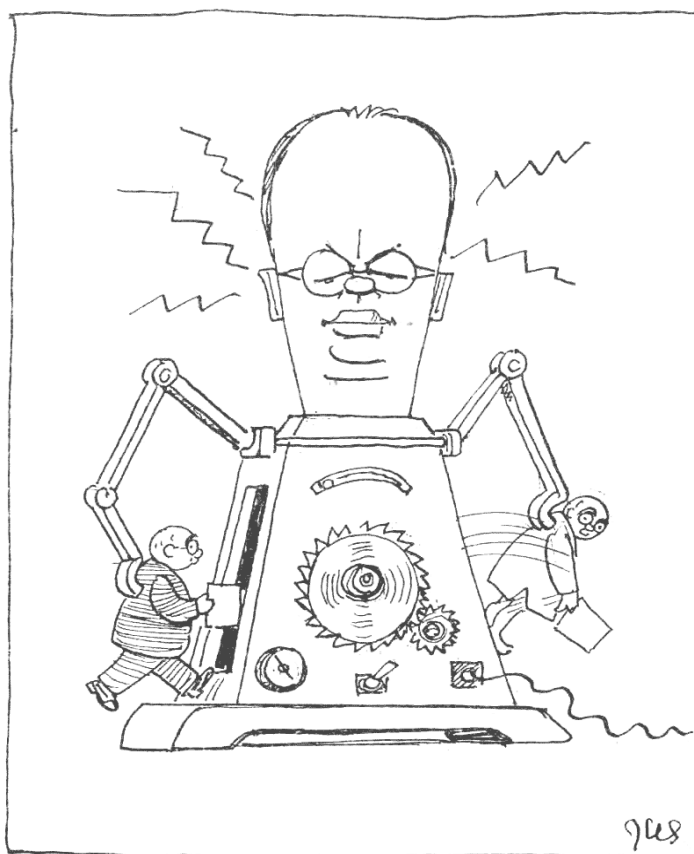

Skatteberegningsreglerne for personer - før og nu

*Finansminister
Kampmann vil indføre
en maskine,
hvis elektronhjerne
skal kunne udregne
samtlige skattebilletter
her i landet...*

Karikaturtegning fra omslaget af publikationen
SKATTE-TABELLER 1959-60 redigeret af V. Spang-Thomsen.

**2. udgave
Maj 2002**

Skatteberegningsreglerne for personer – før og nu

Henvendelse om publikationen kan ske til:

Skatteministeriet

7. kontor

Nicolai Eigtveds Gade 28

1402 København K

Tlf.: 33 92 33 92

Elektronisk publikation:

ISBN: 87-90922-26-3

Publikationen findes på Skatteministeriets hjemmeside: www.skat.dk

Forord

Skatteberegningsreglerne bliver ofte kritiseret for at være komplicerede og for at være vanskelige at gennemskue og anvende i praksis. Dette gælder både for den almindelige skatteyder og for skattepraktikere, der beskæftiger sig professionelt med skattesystemet. De hyppige ændringer i reglerne er også kilde til kritik.

Det er den almindelige opfattelse, at skatteyderne må sætte deres lid til, at beregningssystemerne udregner skattebetalingen korrekt.

Set ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt er situationen ikke uden betænkeligheder og understreger behovet for løbende at overvåge reglerne.

På denne baggrund har Skatteretsrådet sat skatteberegningsreglerne på sin dagsorden.

Til brug for Rådets drøftelser har Skatteministeriets 7. kontor udarbejdet denne belysning af udviklingen i skatteberegningsreglerne fra før kildeskattens indførelse og frem til i dag.

Skatteministeriet

Oktober 2001

2. udgave, maj 2002

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning.....	9
2. Sammenfatning	11
3. Emneafgrænsning • Skatteberegning eller indkomstopgørelse.....	22
4. Skatteberegningens forskellige formål	24
5. Skatteberegningens historie	29
5.1. Indkomstskatten før 1970 • Før kildeskatten	31
5.2. Indkomstskatten 1970 - 1982 • <i>Kildeskatten indføres i 1970</i>	35
5.2.1. Fire-trins skatteskala, udskrivningsprocent og skala-indkomst.....	36
5.2.2. Folkepensionsbidrag, dagpengefondsbidrag og særligt folkepensionsbidrag....	40
5.2.3. Kommuneskat, amtsskat, kirkeskat og skråt skatteloft	40
5.2.4. Ophævelse af det særlige folkepensionsbidrag og af fradragsretten for ejendomsskatter	41
5.2.5. To-trins formueskatteskala, vandret skatteloft og formueskatteloft (godsejerreglen)	42
5.2.6. Negativ indkomstskat for 1981 og 1982	43
5.3. Indkomstskatten 1983 - 1986 • <i>Den særlige ægtefællebeskatning</i>	45
5.3.1. Opdeling af indkomsten i arbejdsindkomst og formueindkomst	45
5.3.2. Todeling af personfradraget til stat og kommune fra 1983.....	48
5.3.3. Børnecheck og børnefamilieydelse	48
5.3.4. Bunden opsparing på skattegrundlaget	49
5.3.5. Lejeværdiregler	51
5.3.6. Befordringsfradrag	54
5.4. Indkomstskatten 1987 - 1993 • <i>1987-skattereformen</i>	56
5.4.1. Separat Person- og Kapitalindkomstbeskatning (SPK-skattesystemet).....	56
5.4.2. Overgangsregler i 1987-skattereformen	60
5.4.3. Virksomhedsskatteordningen.....	64
5.4.4. Rentenedslag for pensionister	65
5.4.5. Underskudsregler i SPK-skattesystemet.....	67
5.4.6. Forbrugsrenteafgift i 1987. Ophævet fra og med 1988.....	69
5.4.7. Udbytteindkomstskat fra 1991 og aktieindkomstskat fra 1993	70
5.4.8. Kapitalafkastordningen for selvstændigt erhvervsdrivende fra 1993.....	71
5.4.9. Gradvis dobbelt bundfradrag i formueskatten for ægtefæller 1989-1992	73

Indholdsfortegnelse

5.5.	Indkomstskatten 1994 - 1998 • 1994-skatteomlægningen	74
5.5.1.	Bundskat, mellemskat og topskat	75
5.5.2.	Arbejdsmarkedsbidrag	76
5.5.3.	Bruttoficering og almindelig skattepligt for overførselsindkomster	78
5.5.4.	Forenkling af det skrå skatteloft	79
5.5.5.	Ophævelse af rentenedslaget for pensionister	80
5.5.6.	Ophævelse af formueskatten fra 1997	80
5.5.7.	Ophævelse af formueskatteloftet, hovedaktionærnedslag og særlige nedslag for fysiske erhvervsaktiver	81
5.5.8.	Det midlertidige pensionsbidrag i 1998	83
5.6.	Indkomstskatten 1999 – 2002 • 1999-skattejusteringen	84
5.6.1.	Justeringens indkomstskatteelementer	84
5.6.2.	Særlig pensionsopsparing fra 1999	86
5.6.3.	Ejendomsværdiskat fra 2000	86
6.	Gældende skatteberegningsregler	89
6.1.	En statistisk belysning af skattebetalingens sammensætning for personer	91
6.2.	Indkomstbeskatningen for personer i 2002	98
6.2.1.	Beskatningsgrundlagene	98
6.2.2.	Arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsopsparing	101
6.2.3.	Bund-, mellem- og topskatter, kommunale skatter og personfradrag	102
6.2.4.	Det skrå skatteloft	104
6.2.5.	Aktieindkomstskat	104
6.2.6.	Sambeskatningsregler • Ægtefællebeskatning	105
6.2.7.	Overgangsregler ved 1999-skattejusteringen	106
6.2.8.	Ejendomsværdiskat	106
6.2.9.	Skattestop for ejendomsværdiskat fra 2002	108
6.2.10.	Virksomheds- og kapitalafkastskatteordningerne	109
6.2.11.	Underskudsregler	109
6.2.12.	Omregning til helårsindkomst	110
6.2.13.	CFC-beskatning	111
6.2.14.	25 pct.-skat for udenlandske forskere og visse nøglemedarbejdere	111
6.2.15.	Udenlandsk indkomst og nedslag for udenlandsk skat	113
6.2.16.	Begrænset skattepligt	114
6.2.17.	Sømandsbeskatning og DIS-skatte regler	115
6.2.18.	Beskatning ved dødsfald	116

Bilagsoversigt	121
Bilag 1 Skatteberegningen før kildeskattens indførelse i 1970.....	123
Bilag 2 Skatteprocenter 1970-1986	129
Bilag 3 Skatteprocenter 1987-1993	130
Bilag 4 Skatteprocenter 1994-2002	130
Bilag 5 Skattesystemet i 1986.....	131
Bilag 6 Skattesystemet efter 1987-skattereformen (1987-1993)	132
Bilag 7 Overgangsregler vedr. 1987-skattereformen i 1987-1993.....	133
Bilag 8 Skattesystemet efter 1994-skatteomlægningen (1994-1998)	135
Bilag 9 Øvrige tilpasninger vedr. personskatten i 1994-1998	136
Bilag 10 Skattesystemet efter 1999-skattejusteringen (1999-2002)	137
Bilag 11 Forlængede indfasningsordninger vedr. 1999-skatteomlægningen.....	138
Bilag 12 Tillæg til befodringsfradraget for lavindkomster.....	139
Bilag 13 Virksomhedsskatteordning og kapitalafkastordning	140
Bilag 14 Det skrå skatteloft siden 1970	142
Bilag 15 Beskatning ved dødsfald	146
Bilag 16 Lejeværdiregler 1970-1999	147
Bilag 17 Skattestop for ejendomsværdiskat fra 2002	151
Litteraturfortegnelse	153
Stikordsregister.....	155

1. Indledning

Indkomstskattesystemet bygger grundlæggende på tre søjler:

- Materielle skatteregler (indkomstopgørelsen)
- Skatteberegningsregler
- Opkrævningsregler

I alle 3 søjler skal hensynene til enkelhed, gennemskuelighed, effektivitet, retssikkerhed og retfærdighed tilgodeses. I praksis viser udviklingen, at det er en vanskelig opgave at udforme regelsættene, så disse mål tilgodeses optimalt. Det hænger bl.a. sammen med, at skattesystemet – ud over sin primære opgave at sikre det offentlige indtægter og fordele skattebyrden på den danske befolkning – også skal varetage en række andre hensyn, som lovgiverne har ønsket.

Formålet med dette skrift er at belyse baggrunden for tilblivelsen og udviklingen i skatteberegningsreglerne og forsøge at forklare de politiske afvejn timer og tekniske løsninger, der igennem tiden har ligget til grund for, at reglerne har udviklet sig, som det er tilfældet. Belysningen begrænser sig til at se på skatteberegningsreglerne for fysiske personer, dvs. først og fremmest personskattelovens, virksomhedsskattelovens og arbejdsmarkedsfundslovens beregningsregler. Endvidere inddrages beregningsregler for personskatter fra andre dele af skattesystemet med en kortfattet omtale.

I gennemgangen er der lagt vægt på at beskrive de forskellige formål og hensyn, som det har været lovgivers intention, at reglerne skulle varetage, herunder nødvendigheden af overgangsordninger ved større skatteændringer. I [afsnit 2](#) er der givet et overblik over de store linier i de seneste 40-50 års udvikling i skatteberegningsreglerne. Afsnittet giver et billede af, hvorledes kompliceringsgraden i reglerne har bølget op og ned. Somme tider præget af nye regelsæt, der har skullet klære her og nu problemer, og som er

Indledning

ophævet igen eller af midlertidige regelsæt, der er blevet hængende i en årrække. Overgangs- og indfasningsregler er kommet til i forbindelse med de store skatteomlægninger og er udløbet efter nogle år, og endelig er der regelsæt, der kan følges gennem stort set hele perioden fra før kildeskatten og frem til i dag.

Afgrænsningen mellem reglerne for opgørelse af de skattepligtige indkomster og fradragsberettigede udgifter på den ene side og skatteberegningsreglerne på den anden side er ofte vanskelig at foretage, og den er til dels noget flydende. En del af kritikken imod skatteberegningsreglerne kan ofte henføres til vanskeligheder med at forstå og foretage en korrekt opgørelse af indkomster og fradrag og har ikke direkte noget at gøre med skatteberegningen. Denne problemstilling og afgrænsningen af emnet belyses i [afsnit 3](#).

Ud over det fiskale og fordelingsmæssige formål, varetager skattesystemet, som nævnt, en række hensyn på andre politikområder som bl.a. erhvervs-, bolig- og socialpolitik mv. Varetagelsen af disse hensyn har i tidens løb medført en række komplikationer for skatteberegningen, som der gives eksempler på i [afsnit 4](#).

Udviklingen i tidligere tiders skatteberegningsregler fra før kildeskattens indførelse i 1970 og frem til i dag belyses i [afsnit 5](#) med omtale af nogle af de politiske overvejelser og beslutninger, der har ligget til grund for udformningen og ændringerne af en række af reglerne.

I [afsnit 6](#) gennemgås mere indgående de gældende skatteberegningsregler, som de er udformet i 2002, hvor 1999-skattejusteringen (Pinsepakken) er fuldt indfaset. Hvorvidt givne skatteberegningsregler er enkle eller komplicerede er relativt. Regler, nogle finder enkle, mener andre er komplicerede – og vice versa. Som bidrag til belysning af dette spørgsmål indeholder [afsnit 6.1](#) en opgørelse af, hvor mange personer der betaler de forskellige slags skatter.

I en række [bilag](#) er der skematiske oversigter over skatteberegningen før 1970 og skattesatser og regler fra 1970 til 2002. Endvidere er der kortfattede gennemgange af nogle mere komplekse områder, som det skrå skatteloft, virksomheds- og kapitalafkastordningen, dødsboskattereglerne samt reglerne for opgørelse af overskud af ejerbolig (lejeværdireglerne) fra 1970-1999.

2. Sammenfatning

Hver gang, der er blevet ændret grundlæggende på skattesystemet, er ønsket om forenkling af de indviklede regler blevet fremført som et væsentligt mål. Og hver gang et kompleks af skattelovændringer er blevet lagt frem, er det konstateret, at der tilsyneladende heller ikke denne gang opnåedes en mærkbar forenkling. Der er dog sket og sker løbende forenklinger ved gennemførelse af lovændringer, men samtidig er nye komplicerede regler, der har skullet varetage nye hensyn, kommet til.

Ønsket om forenklinger er permanent

Der findes dog næppe heller noget andet sæt af lovregler, der som skattereglerne skal tilgodese så mange og så indbyrdes forskellige hensyn. Det drejer sig om fordelingspolitiske, arbejdsmarkedspolitiske, social- og ældrepolitiske, boligpolitiske, erhvervspolitiske og ligestillingspolitiske hensyn mv., og det sammen med, at der skal opkræves ca. 365 mia. kr. i samlet personbeskatning i 2002 eller ca. 80.000 kr. pr. skattepligtig dansker. Skattereglerne skal således både opfylde kravene til at sikre midler til samfundshusholdningen og samtidig tage hensyn til disse mange forskellige forhold, og det hele tiden under størst mulig hensyntagen til enkelhed og retfærdighed og til, at reglerne volder så få administrative problemer som muligt og virker mindst muligt forvridende på de økonomiske dispositioner.

Personskattereglerne skal sikre 365 mia. kr.

En anden grund til den øgede fokusering på skatteberegningsreglernes kompleksitet er det høje niveau for skattetrykket i dag i forhold til tidligere. Af nedenstående oversigt, der viser udviklingen i skattetrykket i udvalgte år siden 1948, fremgår, at skattetrykket i slutningen af 60'erne - før kildeskattens indførelse - lå på ca. 30-35 pct., mens det i de senere år har ligget i underkanten af 50 pct.

Høje skatter stiller krav til forståelighed

Sammenfatning

Udviklingen i skattetrykket i de seneste 50 år

	1948	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Skattetryk i pct. af BNP	23,9	30,8	40,4	41,4	44,1	47,5	47,1	49,3	48,8

Med et skattetryk på dette niveau stilles der stadig større krav til gennemskueligheden og retfærdigheden i reglerne for beregningen af den skat, som den enkelte skal betale.

Progression komplicerer

Det grundlæggende princip i det danske indkomstskattesystem og bag skatteberegningsreglerne har altid været, at de bredeste skuldre skal bære de største byrder. Dette princip, der udmøntes ved en progressiv skatteskala, hvor den samlede skatteprocent er stigende med stigende indkomst, kan følges hele vejen gennem reglernes udvikling, og har altid været et komplicerende element i skatteberegningen.

Midlertidige regelsæt beva- res

Til tider er der blevet indført komplicerede regelsæt, der har skullet løse relativt kortsigtede eller dagsaktuelle problemer, og som herefter igen er forsvundet ud af lovgivningen. Det drejer sig bl.a. om regler for beregning og indbetaling af bunden opsparing i flere omgange og senest i 1985 og om regler for udbetaling af negativ indkomstskat til landbrugere mv. i 1981 og 1982. Ikke i alle tilfælde er disse "kortsigtede" regelsæt blevet ophævet igen, når problemerne var forsvundet. Det gælder f.eks. reglerne om formuenedslag for hovedaktionæraktier, som indførtes i 1989. Indførelsen af dette nedslag hang sammen med, at den aftalte ophævelse af dobbeltbeskatning af aktieudbytter ved 1987-skattereformen trak ud og først blev vedtaget med udbyttebeskatningsreglerne i 1991. Hovedaktionærnedslaget blev imidlertid ikke ophævet igen i 1991, men bortfaldt først i forbindelse med ophævelsen af formueskatten fra 1997.

Overgangs- regler og ind- fasning

Ved de store omlægninger af skattesystemet i 1987, 1994 og 1999 har det af hensyn til de enkelte familiers økonomi og fordelingspolitikken været nødvendigt at supplere de grundlæggende beregningsregler med overgangsregler eller indfasninger af de nye regler, der har strakt sig over en årrække. I sagens natur får overgangsregler og indfasningsperioder ende, og efterfølgende har skatteberegningsreglerne i kortere perioder fremstået som relativt overskuelige.

Ét indkomstbe- greb og skatte- fradragsret

Fra 1903 - hvor indkomstskatten indførtes med den første Statsskattelov - og indtil 1987-skattereformen, var basis for skatteberegningen den skattepligtige indkomst, der opgjordes efter et nettoindkomstprincip, hvor alle

skattepligtige indkomster og alle fradragsberettigede udgifter indgik i ét indkomstbegreb uden hensyntagen til indkomstens art. Fra og med 1958 indførtes dog en særlig indkomstskat på visse kapitalgevinster o. lign. Før 1970 betaltes indkomstskatten året efter indkomståret, og skattefradragsretten - som var gældende fra 1903 og frem til skatteåret 1968/69 - indebar, at betalte indkomst- og formueskatter vedrørende sidste års indkomst betragtedes som ligningsmæssige fradrag og kunne fratrækkes ved opgørelsen af indeværende indkomstårs skattepligtige indkomst.

Bortset fra, at der var tale om færre indkomstkategorier end i dag, var skatteberegningen, som det fremgår af følgende beskrivelse af reglerne for 1966/67, heller ikke dengang enkel. Bl.a. som følge af, at indkomstskatten ikke var en samtidighedsskat, som den blev det efter kildeskattens indførelse, var det nødvendigt med en række særregler, der skulle tage højde for større udsving i indkomsten fra år til år, således at skattebetalingen af forrige års indkomst - for eksempel efter en kraftig indkomstnedgang - ikke skulle medføre yderligere økonomiske tab for den enkelte skatteyder/familie.

Indkomstskatten for personer bestod i 1966/67 af indkomstskat til staten, herunder folkepensionsbidrag og af kommuneskat, herunder kirkeskat. *Statsskatten* beregnedes efter en progressiv skatteskala med 9-11 trin med en skattesats på 0 i bunden i stedet for personfradrag, og der var forskellige skalaer for forsørgere og ikke-forsørgere. På grund af skattefradragsretten var de højeste "marginalprocenter" over 100. *Folkepensionsbidrag* beregnedes af samme indkomstgrundlag som statsskatten, men efter en degressiv to-trins skatteskala.

Kommuneskat beregnedes efter en progressiv seks-trins skatteskala i kommuner i hovedstadsområdet og med en proportional skattesats i andre kommuner. Som i dag varierede kommuneskatten fra kommune til kommune. Der var *personfradrag*, som varierede mellem store og små kommuner og for forsørgere og ikke-forsørgere. Endvidere blev der givet *hustrufradrag* både ved beregning af statsskat, folkepensionsbidrag og kommuneskat. *Nedsættelse på grund af merindtægter* blev givet ved beregning af indkomstskat til staten herunder folkepensionsbidrag. Der ydedes nedsættelse når merindtægten udgjorde mere end 200 kr. ud over 10 pct. af forrige års indkomst. Der blev endvidere givet *nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister, invalidepensionister m.fl.* på grund af nedsat erhvervsevne, og for personer fyldt 67 år blev også givet *nedslag for renteindtægter*. Herud-

Også komplicerede regler før kildeskatten

Forskellige skatteskalaer for forsørgere og ikke-forsørgere

Mange beregningsfradrag

Sammenfatning

over var der særlige beregningsfradrag som *bevillingsmæssig lempelse for skatteydere, der første gang etablerede sig, lempelse for enker og enkemænd, lempelse for nygifte kvinder og bevillingsmæssig lempelse for skatteydere, der havde haft indtægtsnedgang som følge af opgivelse af stilling eller erhverv på grund af alder*. Efter at den skattepligtige indkomst var reduceret med de relevante fradrag, nedslag og lempelser fremkom *skala-indkomsten*, og på basis heraf kunne man under hensyntagen til, hvilken kommune man var skattepligtig til, ved beregning eller tabelopslag finde størrelsen af indkomstskatten. For forsørgere ydedes *børnetilskud* herefter som nedslag i de personlige skatter.

Formueskat med to skatteløfter

Ud over indkomstskat svarede *formueskat*. Formueskatten beregnedes efter en fire-trins progressiv formueskatteskala. Der var også et *vandret skatteløft* og et *formueskatteløft* (godsejerreglen). Formueskatten blev forenklet og forhøjet i 1980, hvorefter den beregnedes efter en to-trins skala og reglerne i de to skatteløfter blev samlet til et skatteløft.

Kildeskat og et forskudsskattesystem

Kildeskattereformen i 1970 var ikke i egentlig forstand en skattereform, men i højere grad en omlægning af skatteopkrævningen. Den egentlige nyskabelse ved kildeskatten var, at indkomstskatten skulle opkræves ved kilden, altså hos arbejdsgiveren og ikke som tidligere hos den skattepligtige. Indførelsen af kildeskatten medførte forenklinger og ophævelse af en række af de tidligere nedslags- og lempelsesregler. Samtidig benyttedes lejligheden også til at forenkle skatteskalaen, der fra 1970 indskrænkedes til fire trin. Herudover blev indkomstskattesystemet som noget helt nyt suppleret med et forskudsskattesystem til brug for det løbende skattetræk hos arbejdsgiveren.

Skatteskala og udskrivningsprocent

Statsskatteskalaen blev udformet som en progressiv grundskala med fire satser samt en *udskrivningsprocent*. Grundsatserne, der var på 18 pct., 30 pct., 40 pct. og 45 pct., og de tilhørende beløbsgrænser fastholdt skalaens progression, mens de faktiske skatteprocenter fremkom efter multiplikation med udskrivningsprocenten, der således fastlagde det givne indkomstårs skatteniveau. Der var et almindeligt *personfradrag* for ikke-pensionister og gifte pensionister, mens enlige pensionisters personfradrag udgjorde det dobbelte af det almindelige.

Forhøjede pensionistpersonfradrag

I 1971 indførtes en indkomstafhængig forhøjelse af personfradraget på 3.000 kr. for såvel enlige pensionister som pensionistægtepar. I 1973 ændredes reglen for gifte pensionister, således at hver ægtefælle kunne få en

forhøjelse på 1.500 kr., der blev aftrappet over en vis indkomstgrænse. I forbindelse med ændringer i pensionslovgivningen, hvor der indførtes ægteskabstillæg til pensionister gift med ikke-pensionister og hustrutillæg til alderspensionister gift med kvinder i alderen 62-67 år, ændredes personfradragets reglerne for pensionister igen i 1974.

I 1974 gennemførtes en række ændringer og forenklinger af statsindkomstskatten med virkning fra 1975. Fjerde trin på statsskatteskalaen fjernedes, hustrufradraget ophævedes og personfradraget blev omlagt til et fradrag i skatten med den beregnede skatteværdi. Herved fik personfradraget sin nuværende udformning med ens værdi for alle skatteydere uanset indkomstens størrelse. Af samme årsag forsvandt begrebet skalaindkomst, og progressionsgrænserne på skatteskalaen blev fra og med 1975 fastsat, så de gjaldt for den skattepligtige indkomst mod tidligere for skalainkomsten.

Beskatningen af ægtefæller har altid krævet særregler i skatteberegningen. Fra 1912 og frem til 1974 har der således været hustrufradrag med skiftende regler. Ægtefæller blev fra 1930 og indtil kildeskattelovens gennemførelse i 1970 sambeskattet generelt med manden som skatteretssubjekt. Fra 1970 blev ægtefællerne hver beskattet af deres arbejdsindkomst mv., men der gjaldt særlige sambeskatningsregler for ægtefællernes kapitalindkomster. Endvidere gjaldt der sambeskatningsregler i relation til en medarbejdende ægtefælle. Med gennemførelsen af *den særlige ægtefællebeskatning* fra 1983 indførtes der generel særbeskatning af mand og kvinde, hvor ved skatteberegningen tilførtes nye komplicerede regler for beregning af ægtefællers skat. Der indførtes nye indkomstbegreber, hvor ægtefællers indkomst opdeltes i *arbejdsindkomst* og *formueindkomst*, og skatten af formueindkomsten hos den ene ægtefælle beregnedes under hensyntagen til den anden ægtefælles arbejdsindkomst.

Efter 80 år med skatteberegning på grundlag af nettoindkomsten – den skattepligtige indkomst – var indførelsen af de særlige ægtefællebeskatningsregler i 1983 således det første skridt i retning af en differentieret opgørelse af beskatningsgrundlagene, som blev udbygget med indførelsen af den separate person- og kapitalindkomstbeskatning (SPK-skattesystemet) ved 1987-skattereformen.

I 1983 blev endvidere indført det todelte personfradrag ved beregning af hhv. statsskatten og kommuneskatten. Denne komplicering af skatteberegningen ophævedes først igen i forbindelse med 1994-skatteomlægningen.

Forenklinger i 1975

Særlige regler for beskatning af ægtefæller

Ægtefællebeskatningen bryder med nettoindkomstprincippet

To-delt personfradrag i 1983-1993

Sammenfatning

<i>1987-skatte- reformen</i>	I marts 1986 gennemførtes et lovkompleks, der tilsammen udgjorde <i>1987-skatte- reformen</i> . Målsætningen var bl.a. at styrke den private opsparing og gøre skattesystemet robust overfor skattespekulation.
<i>Separat per- son- og kapi- talindkomst- beskatning indføres</i>	Skatteberegningsreglerne, der blev indført ved skattereformen i 1987, baseres på SPK-princippet (Separat Person- og Kapitalindkomstbeskatning), hvilket betød en separeret beskatning af henholdsvis personindkomst (af-lønning af arbejde) og kapitalindkomst (afkast af kapital). Udskrivningslø-ven blev ophævet, og visse bestemmelser herfra samt en række skattebereg-ningsregler i kildeskatteloven blev samlet i en ny skatteberegningslov –Per-sonskatteloven. Heri samledes reglerne for opgørelsen af de nye beskat-ningsgrundlag og skattesatserne samt beregningsreglerne for tre nye stats-skatter baseret på forskellige grundlag til afløsning af tre-trins skalaen for den skattepligtige indkomst. Efter SPK-princippet foretoges en tredeling af indkomstgrundlaget i personlig indkomst, kapitalindkomst og i den skatte-pligtige indkomst, der var summen af de to første fratrukket fradragsberetti-gede udgifter (ligningsmæssige fradrag).
<i>22 pct., 6 pct. og 12 pct.-skat afløser 3-trins- skalaen</i>	De proportionale skatter bestod af kommune-, amts- og kirkeskat samt en 22 pct. skat til staten, hvori indeholdtes det tidligere folkepensionsbidrag og bidrag til dagpengefonden, som således fra 1987 ikke længere opkrævedes særskilt. De proportionale skatter beregnedes af den skattepligtige indkomst, og der var fradrag for skatteværdien af personfradraget. De progressive skat-ter bestod af en 6 pct.- og en 12 pct.-skat, der opkrævedes på grundlag af hhv. den personlige indkomst plus positiv nettokapitalindkomst ud over et bundfradrag på 130.000 kr. og af personlig indkomst ud over 200.000 kr. Der indførtes overførselsret af uudnyttet bundfradrag ved beregning af 6 pct.-skatten, således at ægtepar først skulle betale 6 pct.-skat, når deres sam-lede indkomst oversteg 260.000 kr.
<i>5-årige over- gangsregler</i>	1987-skatte- reformen indfasedes med 5-årige overgangsregler for personer med henholdsvis stor negativ nettokapitalindkomst og store fradragsberetti-gede udgifter (ligningsmæssige fradrag). For personer med stor positiv net-tokapitalindkomst gik overgangsreglerne læ ngere (i princippet uendeligt), men de ophævedes i forbindelse med 1994-skatteomlægningen. Princippet i overgangsreglerne var, at en aftagende del af kapitalindkomsten og/eller af de ligningsmæssige fradrag medregnedes ved opgørelsen af den progressivt beskattede personlige indkomst. Fradragene og den negative hhv. positive nettokapitalindkomst blev dermed gradvis omlagt fra fradrag/beskatning på toppen af indkomsten, til fradrag/beskatning i skattepligtig indkomst med en

skatteværdi på ca. 50 pct., svarende til niveauet for den proportionale beskatning.

Med overgangsreglerne tilføjedes skatteberegningen en række nye begreber. Ud over personlig indkomst, kapitalindkomst og fradragsberettigede udgifter indførtes beregningsmæssig personlig indkomst, positiv/negativ beregningsmæssig nettokapitalindkomst og positiv/negativ overskydende nettokapitalindkomst samt beregningsmæssige og overskydende fradragsberettigede udgifter. Begrebet beregningsmæssig angav den del af kapitalindkomsten/fradragsene, der var omlagt til proportional beskatning, mens begrebet overskydende betegnede den del, der fortsat skulle medregnes til personlig indkomst. Når disse overskydende (ikke omlagte) kapitalindkomster og/eller fradragsberettigede udgifter var tillagt/fratrullet den personlige indkomst, fremkom den beregningsmæssige personlige indkomst. Skatteberegningen foregik herefter på grundlag af den skattepligtige indkomst for de proportionale skatter, og på grundlag af den beregningsmæssige personlige indkomst for 6 pct. og 12 pct. skatterne og tillige med tillæg af den positive beregningsmæssige nettokapitalindkomst for 6 pct. skatten.

SPK-skattesystemet, hvor personlig indkomst og kapitalindkomst beskattes med forskellige skatteprocenter og ikke mindst nedsættelsen af skatteværdien af rentefradraget, nødvendiggjorde særlige regler, der kunne sikre selvstændigt erhvervsdrivende fuld skattemæssig fradragsværdi af erhvervs-mæssige renteudgifter, så den svarede til fradragsværdien af øvrige drifts-udgifter. Til dette formål konstrueredes virksomhedsskatteordningen, der er et sæt af skatteberegningsregler, der indeholder bestemmelser for, hvorledes virksomhedsresultatet skal fordeles mellem aflønning af arbejdskraften, der beskattes som personlig indkomst og aflønning af kapitalapparatet, der beskattes som kapitalindkomst.

Til virksomhedsskatteordningen knyttedes også en opsparingsordning, der indebar, at en del af virksomhedsoverskuddet kunne opspares i virksomheden mod betaling af en foreløbig skat svarende til selskabsskattesatsen. Til brug for virksomhedsopsparingsordningen indeholder virksomhedsskatte-loven tillige bestemmelser for, hvorledes privatøkonomien og virksomheds-økonomien holdes adskilt. Opsparingsordningen skulle både tilgodese personligt drevne virksomheders behov for konjunkturudligning ved stærkt svingende indkomster fra år til år og endvidere behovet for konsolidering af virksomheden til relativ lav beskatning på lige fod med virksomheder drevet i ApS-form eller som A/S'er.

Skatteberegning på beregningsmæssige indkomster i overgangsfasen

Fuldt fradrag for erhvervsrenteudgifter i virksomheds-skatteordning

Mulighed for konsolidering og konjunkturudligning

Sammenfatning

<i>Enklere kapitalafkastordning</i>	Fra og med 1993 indførtes et sæt alternative skatteberegningsregler for personligt drevne virksomheder – kapitalafkastordningen –, som på skematisk vis sikrer fuld fradragsværdi for erhvervsmæssige renteudgifter, men ikke ligesom virksomhedsskatteordningen stiller specielle krav til bogføringen mv.
<i>Underskudsregler tilpasses SPK-systemet</i>	De forskellige skattegrundlag med forskellige beskatningsprocenter nødvendiggjorde fra 1987 også en udbygning af underskudsreglerne, således at underskud i de forskellige typer indkomst sikredes den korrekte skattemæssige værdi ved modregning i positiv indkomst i de følgende år. Underskudsreglerne blev derfor todelt med særskilte bestemmelser for henholdsvis underskud i skattepligtig indkomst og underskud i personlig indkomst, og det er de samme principper for underskudsreglerne, der er gældende i dag.
<i>Sænkning af formueskatten</i>	Udover indkomstskat betalte personer formueskat til staten på grundlag af den skattepligtige formue ved indkomstårets udgang. I 1988 gennemførtes en lempelse af formuebeskatningen, hvorefter formueskattesatsen gradvist i årene 1989 til 1991 reduceredes fra 2,2 pct. til 1,0 pct., og bundgrænsen for ægtepar i årene 1989 til 1992 forhøjedes, så den fra og med 1992 udgjorde samme beløb pr. ægtefælle som for enlige.
<i>1994-skatteomlægningen</i>	I juni 1993 gennemførtes med virkning <i>fra 1994 en skatteomlægning</i> med indfasning i årene 1994-1998. Hovedindholdet på personskatteområdet var en sænkning af indkomstskatten, indførelse af arbejdsmarkedsbidrag og bruttoficering af overførselsindkomsterne. Sænkningen af indkomstskatten og indførelsen af arbejdsmarkedsbidrag havde betydning for værdien af rentefradraget og medførte relativt store omfordelinger, som nødvendiggjorde, at 1994-skatteomlægningen indfasedes gradvist over fire år fra 1994 til 1998.
<i>Bund-, mellem- og topskat</i>	22 pct. skatten deltes i en bund- og en mellemskat, 6 pct. skatten udfasedes over to år og 12 pct. skatten afløstes af en topskat. Det skrå skatteloft sænkede gradvist til 58 pct., og formueskatteloftet på 78 pct. sænkede i takt med det skrå skatteloft, indtil det i 1997 blev ophævet i forbindelse med ophævelsen af formueskatten.

1994-skatteomlægningen medførte en del forenklinger, idet en række knaster i skatteberegningen, der omfattede mange skatteydere, blev ophævet. Heriblandt kan nævnes ophævelsen af det todelte personfradrag til stat og kommune, de forhøjede pensionistpersonfradrag, personfradragsreduktionen for kontanthjælpsmodtagere, rentenedslagsreglerne for pensionister og 3 pct. fradraget, der beregnedes af den personlige indkomst og blev trukket fra i den skattepligtige indkomst. Hertil kom en forenkling af det skrå skatte-loft. Selvom der i 1994 som noget nyt blev indført arbejdsmarkedsbidrag og fra 1998 et indkomstafhængigt pensionsbidrag til ATP, har det seneste årti dog objektivt betragtet for de store skatteydergrupper medført flere forenklinger end nye komplicerede beregningsregler.

Væsentlige forenklinger i 1994-skatteomlægningen

I 1995 vedtoges en ophævelse af formueskatten over to år i 1996 og 1997. I 1996 sænkedes formueskattesatsen fra 1,0 pct. til 0,7 pct., og bundgrænsen hævedes til 2,4 mio. kr. for enlige og 4,8 mio. kr. for ægtepar, og fra og med 1997 bortfaldt formueskatten helt. Med ophævelsen af formueskatten fulgte også ophævelsen af hovedaktionærnedslaget og nedslagene for fysiske erhvervsaktiver og skove. Nedslagsregler som både havde virket forvridende på de økonomiske dispositioner og skabt komplikationer for skatteberegningen.

Ophævelse af formueskatten fra 1997

I juni 1998 gennemførtes *1999-skattejusteringen* (Pinsepakken), der fortsatte den linie, der var udstukket med 1994-skatteomlægningen med sænkning af skattesatserne på lønindkomst, forhøjelse af en række grønne afgifter og reduktion af rentefradragets og de ligningsmæssige fradrags skatteværdi. Dette er udmøntet ved en gradvis omlægning af grundlaget for bundskatten, der fra 2002 opgøres på samme måde som for mellemskatten – uden fradrag for negativ nettokapitalindkomst og ligningsmæssige fradrag.

1999-skattejusteringen

Som led i 1999-skattejusteringen blev lejeværdien af egen bolig fra 2000 ophævet og erstattet af en kommunal og amtskommunal ejendomsværdiskat. Hermed fjernedes beskatningen af ejerboliger helt fra indkomstbeskatningen, efter at have været et element i indkomstopgørelsen siden Statsskattelovens indførelse i 1903. Indførelsen af ejendomsværdiskatten har dog ikke bidraget væsentligt til en forenkling af skatteberegningen, idet den bygger på de samme principper for beskatning af ejerboligen som lejeværdien og i det store hele indebærer tilsvarende beregninger.

Ejendomsværdiskat til afløsning af skat af lejeværdi i 2000

1999-skattejusteringen er gennemført gradvist i løbet af 1999 - 2002, og der er særlige overgangsordninger, der løber frem til 2006 for personer med

Overgangsregler til 2006

Sammenfatning

store renteudgifter og store ligningsmæssige fradrag. Med ganske få undtagelser udgør de regler, der i 1998 blev vedtaget for indkomståret 2002, de i dag gældende skatteberegningsregler.

Svingende kompleksitet igennem årene

Som det er fremgået af denne overordnede gennemgang af skatteberegningens historie, har beregningsreglerne eller delelementer heraf set i et historisk perspektiv til tider været mere komplekse og vanskeligere forståelige, end det er tilfældet for de nugældende regler, som for hovedreglernes vedkommende blev fastlagt ved 1994-skatteomlægningen og udbygget ved Pinsepakke-forliget i 1998.

En statistisk belysning af kompliceringsgraden

Skatteberegningsreglerne omfatter i dag for langt de fleste skatteydere kun relativt få beregninger på grundlag af fortrykte oplysninger, som stilles til rådighed af Told- og Skattestyrelsen i samarbejde med arbejdsgiverne og de finansielle institutioner m.fl. En *statistiske belysning* af skattebetalingens sammensætning viser, at halvdelen af samtlige skattepligtige enten ikke betaler skat eller alene betaler bundskat og kommuneskat plus evt. ejendomsværdiskat, jf. nedenstående tabel, der sammenfatter resultatet af den statistiske analyse.

Skatteydere omfattet af basale og visse særlige skatteberegningsregler. 2002.

Indkomstskatteart/regelsæt	Antal personer	
	(1.000)	Pct.
Personer der ikke betaler indkomstskat	360	7,9
Personer omfattet af basisskattereglerne		
Proportionalskat (bundskat og kommunale skatter samt evt. ejendomsværdiskat)	1.915	42,4
Proportionalskat og mellemskat	945	20,8
Proportionalskat, mellemskat og topskat	445	9,9
I alt uden skat eller omfattet af basisskattereglerne	3.665	81,0
Personer omfattet af basisregler og særlige skatteregler¹⁾		
Positiv nettokapitalindkomst i topskattegrundlaget	175	3,9
Overgangsordning for negativ nettokapitalindkomst	280	6,2
Overgangsordning for ligningsmæssige fradrag	115	2,5
Progressiv aktieindkomstskat (aktieindkomst over 39.700 kr.)	20	0,4
Virksomhedsskatteordning	155	3,5
Kapitalafkastordning	65	1,4
Negativ skattepligtig indkomst til modregning eller fremførsel	55	1,2
Skattereduktion for udenlandsk indkomst	35	0,8
Delårsansættelse	55	1,2

1) Antallene omfattet af de særlige skatteberegningsregler kan ikke lægges sammen, da personerne kan være omfattet af flere af reglerne samtidigt

Lægges hertil personer, der betaler mellemskat og evt. topskat, men i øvrigt ikke er omfattet af særlige beregningsregler, er der tale om, at *fire ud af fem skatteydere alene kommer i berøring med de basale skatteberegningsregler*. Den sidste femtedel af skatteyderne omfattes ud over af basisreglerne tillige af et eller flere mere komplekse regelsæt, som for eksempel reglerne for beskatning af progressiv aktieindkomst, underskudsregler, 1999-skattejusteringens overgangsregler for store renteudgifter og store ligningsmæssige fradrag, virksomhedsskatteordningen eller skattereduktion for udenlandsk indkomst og skat mv. Kombinationer af disse regelsæt kan sammen med de basale regler gøre skatteberegningen til en vanskelig opgave.

4 ud af 5 skatteydere omfattes kun af de basale beregningsregler

3. Emneafgrænsning · Skatteberegning eller indkomstopgørelse

Flere kilder til udviklede beregningsregler

I debatten om de udviklede skatteberegningsregler bliver vanskeligt forståelige regler for indkomstopgørelsen ofte blandet sammen med problemer med skatteberegningsreglerne. Har man besvær med at beregne eller efterregne den opkrævede skat, er det for så vidt også uden betydning, om besværlighederne skyldes opgørelsesreglerne for de indkomster, der skal medregnes til skattegrundlaget, eller om de skyldes reglerne om opdeling af indkomsterne og fradragene i forskellige kategorier, hvoraf der beregnes skat med forskellige procentsatser og forskellige bundfradrag. En diskussion af, hvornår reglerne i skattelovgivningen kan rubriceres under skatteberegning eller under indkomst- og fradragstopgørelse, vil derfor af mange blive opfattet som værende af ren akademisk interesse.

Afgrænsning mellem skattebase og skattesatser

Af hensyn til overblikket og for at få en entydig referenceramme er der i dette skrift imidlertid foretaget en afgrænsning mellem de to regeltyper. Afgrænsningen trækkes mellem, om der er tale om regler, der har betydning for størrelsen af skattebasen - indkomstopgørelse - eller om det er regler, der opererer med skattesatser - skatteberegning. En alternativ afgrænsning, der også er skelet til, er, hvilke regler der har betydning før og efter, at selvangivelsen er udfyldt. Det der fremgår, eller i princippet kan fremgå af den fortrykte selvangivelse, hører under opgørelsesregler, mens skatteberegning er de operationer, der efterfølgende foretages, for at finde frem til skattebetalingen.

Visse steder en arbitrær sontring

Dette skrift omhandler alene skatteberegningsreglerne, men som det vil fremgå af de følgende afsnit, er sontringen ikke i alle tilfælde helt simpel, og visse steder er valget af emner derfor sket rent arbitrært. På denne baggrund behandler skriftet eksempelvis ikke de komplicerede regler for opgø-

relsen af aktieindkomst, men alene beregningen af aktieindkomstskat. Til gengæld belyses lejeværdireglerne, som fra 2000 er afløst af ejendomsværdiskatten, men som frem til og med 1999 i princippet var indkomstopgørelsesregler. Og på fradragssiden belyses bl.a. reglerne om opgørelsen af befordringsfradraget for transport mellem hjem og arbejdsplads, som mange skatteydere opfatter som en integreret del af skatteberegningen.

4. Skatteberegningens forskellige formål

<i>Simple regler for de mange og vanskelige for de få</i>	Som det fremgår af den statistiske belysning af skatteberegningsreglerne i afsnit 6.1, er der basisregler, der omfatter mange personer og særlige beregningsregler, der kun omfatter relativt få personer. Det er vigtigt, at skatteberegningens regler for de mange er så enkle som muligt, mens det måske i lidt højere grad kan accepteres, at de særlige regler, der omfatter relativt få personer, der ofte har komplekse indkomst- og fradragsforhold, nødvendigvis må være tilpasset og afspejle et kompliceret samfund.
<i>Skattesystemet varetager mange opgaver</i>	En række af de komplicerede elementer i skatteberegningen hænger tæt sammen med, at skattesystemet varetager en række opgaver ud over at sikre provenu til opretholdelse af samfundshusholdningen og at bidrage til den løbende tilpasning og justering af den økonomiske politik. Det drejer sig bl.a. om fordelingspolitiske, arbejdsmarkedspolitiske, social- og ældrepolitiske, boligpolitiske, erhvervspolitiske og ligestillingspolitiske opgaver. Skattereglerne skal således ud over det fiskale formål også løse opgaver på disse mange forskellige områder, og det hele tiden under størst mulig hensyntagen til, at de volder så få administrative problemer som muligt og virker mindst muligt forvridende på de økonomiske dispositioner.
<i>Progression komplicerer</i>	At de bredeste skuldre skal bære de største byrder er et grundlæggende princip i det danske indkomstskattesystem, og dette princip udmøntes bl.a. ved en progressiv skatteskala, hvor den samlede skatteprocent er stigende med stigende indkomst. At sikre progression i skattesystemet for at forfølge en række fordelingspolitiske mål har således været accepteret som et nødvendigt element, også selv om det altid har kompliceret skatteberegningen.

I modsætning hertil kunne man tænke sig et helt enkelt skattesystem uden fradrag og uden progression, hvor der gjaldt en ens skatteprocent uanset indkomstens størrelse. Ud over den enkle skatteberegning ville et sådant system bl.a. have den fordel, at der altid ville være overensstemmelse mellem forskudsskat og slutskat, hvorved en række administrative systemer og en lang række lovbestemmelser ville blive overflødige. I forhold til den progressive skala ville et sådant system imidlertid medføre meget store fordelingsmæssige konsekvenser. Under forudsætning af fastholdelse af det nuværende skatteprovenu ville en proportional skattesats på den ene side medføre skattestramninger i bunden af indkomstskalaen og for familier med store fradrag og på den anden side medføre skattelettelser for højindkomsterne og for familier med små fradrag. Omfordelingen ville også have en skæv generationsprofil, hvor unge familier med beskedne indkomster og relativt store fradrag i uddannelses- og etableringsfasen ville blive tabere, mens vinderne ville blive den etablerede generation med gode indkomster og beskedne fradrag.

Rent proportionalt system vil medføre store omfordelinger

Systemet måtte endvidere antagelig suppleres med andre skattekloder for at justere de fordelingsmæssige virkninger. Det kan således ikke udelukkes, at det "nye" system herefter ville fremstå med samme kompliceringsgrad som det gældende skattesystem.

- og forenklingen vil være tvivlsom

Et andet beregningselement, der i mange år har kompliceret skatteberegningen er udmøntningen af fradragsreduktioner som bl.a. reduktionen af skatteværdien af rentefradraget. Denne reduktion er sket gradvist siden 1987, og har dels sin baggrund i finans- og konjunkturpolitikken, hvor det i flere perioder har været nødvendigt at øge incitamenterne til øget opsparing i samfundet dels i en gradvis udvidelse af skattebasen, der har været et af finansieringselementerne til sænkningen af marginalskatterne på arbejdsindkomst. SPK-skattesystemet som introduceredes i 1987 med opdeling af beskatningsgrundlagene i personlig indkomst og kapitalindkomst udvikledes til dette formål, og en yderligere reduktion af rentefradraget er herefter sket ad flere omgange. Senest i forbindelse med 1999-skattejusteringen, hvorefter der er gennemført en gradvis ændring af beskatningsgrundlagene, således at rentefradraget fra og med 2001 kun har en skattemæssig fradragsværdi svarende til den kommunale skattesats (ca. 33 pct. i en gennemsnitskommune). Før 1987 havde rentefradraget en skattemæssig fradragsværdi på op til 73 pct.

Reduktion af rentefradraget årsag til hyppige ændringer

Skatteberegningens forskellige formål

<i>Særlige hensyn til pensionsopsparing</i>	Som led i den generelle økonomiske politik og socialpolitikken er der specielle skatteregler for behandlingen af pensionsopsparing, der fortrinsvis har til formål at tilskynde befolkningen til at lægge penge til side til pensionsalderen. Formålet er med andre ord at påvirke folks forbrugs- og opsparingsadfærd. Ikke mindst den seneste ændring i forbindelse med 1999-skattejusteringen, hvor indskud til kapitalpensionsordninger fra 1999 har fået en særskilt behandling med lavere fradragsværdi, er et nyt komplicerende element i skatteberegningen.
<i>Tiltag til ændring af skattestrukturen</i>	Indførelsen af øremærkede arbejdsmarkedsbidrag i 1994 var et led i arbejdsmarkedspolitikken, der skulle sikre en synliggørelse af udgifterne til de arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger. Herudover havde indførelsen af AM-bidrag fra lønmodtagere og arbejdsgivere til formål at ændre strukturen i det danske skattesystem hen imod mindre vægt på indkomstskat og større vægt på sociale bidrag og arbejdsgiverafgifter, så det i højere grad kunne flugte med andre landes skattesystemer. Senere er arbejdsgivernes AM-bidrag blevet ophævet, så dette sidste mål ikke er nået i nævneværdigt omfang. AM-bidraget tilførte skatteberegningen et helt nyt element, idet bidraget udformedes som en bruttoskat med fradragsret, og ved siden af indkomstskattesystemet opbyggedes et særskilt opkrævningssystem for bidraget.
<i>Hyppige ændringer i boligbeskatning</i>	Rentefradragsretten og reglerne for beskatning af lejeværdi af egen bolig og efterfølgende ejendomsværdiskatten har ud over et fiskalt formål tillige tjent et boligpolitisk formål i relation til den økonomiske fordeling mellem ejere og lejere og et arbejdsmarkedspolitisk formål i relation til beskæftigelsen i byggebranchen mv. Justeringer og ikke mindst lempelser af boligbeskatningen har ofte været begrundet i behovet for flere ejerboliger eller i behovet for at stabilisere prisudviklingen på ejerboligmarkedet. På lejeboligområdet gives tilskyndelsen derimod fortrinsvis i form af direkte støtte til boligbyggeri. Særreglerne med lave satser for pensionister ved opgørelsen af lejeværdien af egen bolig, som er blevet videreført i ejendomsværdiskattereglerne, forfølger et social- og ældrepolitisk formål.
<i>Social- og ældrepolitik flyttet til sociallovgivningen</i>	Dette var også tilfældet med de særlige forhøjede personfradrag til enlige og gifte pensionister, der eksisterede før 1994. På daværende tidspunkt var de sociale pensioner til enlige og gifte af samme størrelse, mens personfradragene var forskellige, således at der via skattesystemet opnåedes de ældrepolitiske mål om passende disponible rådighedsbeløb efter skat for forskellige pensionistgrupper. Fra og med 1994 blev dette forhold ændret, således at

der i skattesystemet indførtes ens personfradrag for alle, mens der i sociallovgivningen indførtes forskellige størrelse pensioner. Da det almindelige personfradrag var lavere end de tidligere særlige pensionistpersonfradrag, blev de sociale pensioner forhøjet (bruttoficeret), hvorefter pensioner beskattes på lige fod med erhvervsindkomster. Herved blev skatteberegningsreglerne forenklet, pensionerne blev størrelsesmæssigt sammenlignelige med erhvervsindkomster, og de socialpolitiske mål for differentiering af indkomsterne mellem enlige pensionister og pensionistægtepar udmøntes nu direkte i sociallovgivningen.

Virksomhedsskatteordningen indførtes sammen med SPK-skattesystemet ved 1987-skattereformen. Opdelingen af indkomsten i personlig indkomst og kapitalindkomst nødvendiggjorde særlige regler, der kunne sikre selvstændigt erhvervsdrivende fuld skattemæssig fradragsværdi af erhvervmæssige renteudgifter, der derved sidestilles med andre driftsudgifter. Uden virksomhedsskatteordningen ville erhvervmæssige renteudgifter blive behandlet som private renteudgifter efter personskattelovens almindelige regler for negativ kapitalindkomst med en lavere skattemæssig fradragsværdi til følge. Fra og med 1993 har alternativt kunnet benyttes et enklere regelsæt i den såkaldte kapitalafkastordning, der på skematisk vis sikrer fuld fradrag for erhvervmæssige renteudgifter.

Til både virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastordningen er der endvidere knyttet en konjunkturudligningsordning, der indebærer, at en del af virksomhedsoverskuddet kan opspares i virksomheden mod betaling af en foreløbig skat svarende til selskabsskattesatsen, der fra og med 2001 er på 30 pct. Med reglerne er der skattemæssigt stort set opnået det samme, som er gældende for virksomheder drevet i ApS-form eller som et A/S. Reglerne havde imidlertid det erhvervspolitiske sigte, at bl.a. landbrug, der som hovedregel ikke kan drives i selskabsform, principielt har opnået en skattemæssig ligestilling med virksomheder drevet i ApS-form eller som A/S'er og med tilsvarende muligheder for at konsolidere sig.

Af ligestillingspolitiske hensyn blev der fra og med 1983 indført generel særbeskatning af gifte mænd og kvinder. Skattesystemet og beregningsreglerne blev ændret således, at hver person skulle svare skat af alle sine egne indkomster. Tidligere var det kun tilfældet for erhvervsindkomst, mens bl.a. al formueindkomst (kapitalindkomst) blev henført til manden - den skattemæssige hovedperson -, som også svarede skat af beløbet eller fik fradrag for renteudgifterne, uanset hvem af ægtefællerne der hæftede for dem. Bl.a.

Erhvervspolitik og fuld rentefradragsret

Konsolidering og konjunkturudligning

Ægtefællebeskatning i ligestillingens navn

som følge af, at formueindkomst i modsætning til arbejdsindkomst i større eller mindre omfang kan placeres valgfrit mellem ægtefællerne, har skatteberegningens reglerne derfor siden 1983 skullet udformes ægtefællene utralt, forstået på den måde, at reglerne har skullet sikre, at ægtepars samlede skat bliver ens, uanset hvorledes ægtefællerne fordeler kapitalindkomsten imellem sig. Disse hensyn har medført en række særlige beregningstrin ved beregningen af skatten for ægtepar. Først de særlige ægtefælleberegningens regler for arbejdsindkomst og formueindkomst fra 1983-1986, som senere blev tilpasset og videreført fra 1987 i SPK-skattesystemet.

Knopskydning sikrer kontinuitet men sjældent forenklinger

I dette afsnit er der alene blevet fremhævet nogle få eksempler på særlige hensyn, der har skullet varetages af skattesystemets beregningens regler. Der kunne findes andre eksempler, og tilsammen giver de en del af baggrunden og forklaringen på reglernes til tider komplekse udformning. I næste afsnits gennemgang af skatteberegningens historie kan man i flere tilfælde finde en tråd i udviklingen af beregningselementerne fra relativt enkle til mere komplicerede regler, typisk som følge af samspillet med justeringer og nye elementer, der er blevet foretaget og bygget på for at skulle varetage nye hensyn. Det vil også fremgå, at det oftest er sammenfiltringen af flere regler/hensyn, der over tid har medført de mest komplicerede regelsæt, og hvor det kun sjældent har været muligt at vaske tavlen ren og starte helt forfra med opbygningen af simple regler med samme eller tilsvarende virkning.

5. Skatteberegningens historie

Beregningen af indkomstskatten anses i dag af mange som mere indviklet end tidligere. Dette bunder dog til dels i dogmet om, at i gamle dage var alting mindre indviklet. Som det vil fremgå af den historiske gennemgang i det følgende, var skatteberegningsreglerne heller ikke tidligere helt enkle.

Indviklede regler er ikke et nyt fænomen

Hvad der imidlertid fik reglerne til at fremstå enklere dengang var, at mange af begreberne var de samme i flere (mange) år i træk. Man kunne således fra år til år sammenligne med tidligere opgørelser og beregninger, hvilket efterhånden bidrog til forståelsen og gav en vis tryghed ved systemet. Manglen på denne kontinuitet pga. de hyppige regelændringer og flerårige indfasningsordninger i forbindelse med skattereformerne mv. nævnes ofte af kritikere som et yderligere komplicerende element for skatteberegningen.

Færre ændringer var en fordel

En anden grund til den øgede fokusering på skatteberegningens kompleksitet er det høje niveau for skattetrykket i dag i forhold til tidligere. Af nedenstående oversigt, der viser udviklingen i skattetrykket i udvalgte år siden 1948, fremgår, at skattetrykket i slutningen af 60'erne - før kildeskattens indførelse - lå på ca. 30-35 pct., mens det i de senere år har ligget i underkanten af 50 pct.

Højt skattetryk sætter fokus på klarere regler

Udviklingen i skattetrykket i de seneste 50 år

	1948	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Skattetryk i pct. af BNP	23,9	30,8	40,4	41,4	44,1	47,5	47,1	49,3	48,8

Med den relativt store andel af indkomsterne, som kollektivet hermed lægger beslag på, stilles der stadig større krav til gennemskueligheden og retfærdigheden i reglerne for beregningen af den skat, som den enkelte skal betale.

Skatteberegningens historie

Fremstillingen koncentrerer sig om regeludformningen

I den følgende gennemgang af hovedtrækkene i skatteberegningens historie er der lagt mest vægt på beskrivelsen af regeludformningen med de hertil hørende skattesatser. I mange af reglerne indgår der også beløbsgrænser, og de er som hovedregel angivet i niveauet for det indkomstår, der omtales i forbindelse med regelbeskrivelsen. Mange af beløbsgrænserne blev og bliver reguleret hvert år for at skattesystemet og provenuet løbende skal tilpasses indkomstudviklingen. Der er imidlertid ikke i gennemgangen af beregningsreglerne en særskilt omtale af de skiftende reguleringsregler og de årligt skiftende beløbsgrænser mv., der har været gældende i perioden, og som i mange tilfælde i ligeså høj grad som de egentlige regelændringer har haft en komplicerende påvirkning.

Yderligere oplysninger på www.skat.dk

For et nærmere studie af reguleringen og udviklingen i de centrale beløbsgrænser i skattelovgivningen siden 1970 henvises til Skatteministeriets hjemmeside på Internettet.

5.1. Indkomstskatten før 1970 · Før kildeskatten

Fra 1903 - hvor den første Statsskattelov blev gennemført - og indtil 1987-skattereformen, var basis for skatteberegningen den skattepligtige indkomst, der opgjordes efter et nettoindkomstprincip, hvor alle skattepligtige indkomster og alle fradragsberettigede udgifter indgik i ét indkomstbegreb uden hensyntagen til indkomstens art. Fra og med 1958 indførtes dog en særlig indkomstskat på visse kapitalgevinster o. lign., jf. sidst i dette afsnit.

Skattepligtig indkomst fra 1903 og særlig indkomst fra 1958

Før 1970 betaltes indkomstskatten året efter indkomståret, og skattefradragsretten - som var gældende fra 1903 og frem til skatteåret 1968/69 - indebar, at betalte indkomst- og formueskatter vedrørende sidste års indkomst betragtedes som ligningsmæssige fradrag og kunne fratrækkes ved opgørelsen af indeværende indkomstårs skattepligtige indkomst. Bortset fra, at der var tale om færre indkomstkategorier end i dag, var skatteberegningen heller ikke dengang enkel. Bl.a. som følge af, at indkomstskatten ikke var en samtidighedsskat, som den blev det efter kildeskattens indførelse, var det nødvendigt med en række særregler, der skulle tage højde for større udsving i indkomsten fra år til år, således at skattebetalingen af forrige års indkomst - for eksempel efter en kraftig indkomstnedgang - ikke skulle medføre yderligere økonomiske tab for den enkelte skatteyder/familie.

Skattefradragsret frem til 1970

I dette afsnit beskrives kort nogle af hovedelementerne i skatteberegningen fra før kildeskattens indførelse. Der er i afsnittet taget udgangspunkt i reglerne, som de så ud i skatteåret 1966/67. Beregningsreglerne er mere uddybende belyst i **bilag 1**.

Skatteberegningen i 1967/68

Indkomstskatten for personer bestod i 1966/67 af indkomstskat til staten, herunder folkepensionsbidrag og af kommuneskat, herunder kirkeskat. Grundlaget for skatteligningen var den selvangivne indkomst på selvangivelsen. Efter ligningsmæssige rettelser, der både kunne medføre forhøjelser og nedsættelser, kunne der foretages visse fradrag. *Nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister, invalidepensionister m.fl.* på grund af nedsat erhvervsevne blev givet i den skattepligtige indkomst med 4.500 kr., hvis indkomsten ikke oversteg 13.000 kr. Der kunne dog højst gives nedslag svarende til forskellen mellem 13.000 kr. og den pågældendes skattepligtige indkomst. For personer fyldt 67 år blev også givet *nedslag for renteindtæg-*

Selvangiven indkomst og ligningsmæssige fradrag

ter på 25 pct., maks. 3.000 kr. Nedslaget reduceredes med 50 kr. for hver fulde 100 kr. indkomsten oversteg 16.000 kr. Herudover kunne der efter ansøgning og bevilling ske nedsættelse af den skattepligtige indkomst for skatteydere, der første gang etablerede sig, ske lempelse for enker og enke-mænd og ske lempelse for nygifte kvinder.

Ansatt indkomst, beregningsfradrag og skalaindkomst Når disse korrektioner var foretaget, fremkom *den ansatte indkomst*. Før beregningen af skatterne blev der i den ansatte indkomst foretaget en række *beregningsfradrag* for at nå frem til den såkaldte *skalaindkomst*. I 1966/67 fandtes der tre sådanne beregningsfradrag – hustrufradrag, fradrag for merindtægter samt personfradrag, og reglerne for hvilke beregningsfradrag, der kunne fratrækkes, var forskellige ved beregning af henholdsvis stats- og kommuneskatten.

Hustrufradrag Ægtefæller beskattedes under ét af deres samlede indkomst, og der ydedes et *hustrufradrag* på halvdelen af hus truens indkomst ved arbejde for andre og/eller ved selvstændig virksomhed, dog maks. 2.000 kr. Hustrufradrag blev givet både ved beregning af statsskat, folkepensionsbidrag og kommuneskat. Der ydedes ikke hustrufradrag for kapitalindtægter o.l.

Nedsættelse på grund af merindtægter *Nedsættelse på grund af merindtægter* blev kun givet ved beregning af indkomstskat til staten herunder folkepensionsbidrag. Der ydedes nedsættelse på grund af merindtægter, når denne udgjorde mere end 200 kr. ud over 10 pct. af forrige års ansatte indkomst. Nedsættelsen blev givet på den måde, at en procentdel af merindtægten ud over de 10 pct. ikke pålignedes statsskat og folkepensionsbidrag. Den del af merindtægten ud over 10 pct., der ikke pålignedes skat, udgjorde 20 pct., hvis den ansatte indkomst var under 25.000 kr. for forsørgere og under 18.000 kr. for ikke-forsørgere og 30 pct., hvis indkomsten var herudover¹⁾. Nedsættelsen beregnedes dog aldrig af en merindtægt over 10.000 kr.

Personfradrag *Personfradrag* blev kun givet ved beregning af kommuneskatten, og fradraget varierede mellem store og små kommuner. I hovedstadskommunerne og de større provinskommuner var personfradraget på 6.000 kr. for forsørgere og 3.000 kr. for ikke-forsørgere. I mindre kommuner kunne kommunalbe-

---

1) Forsørgere omfattede: **1.** gifte mænd, der var sambeskattedes med hustruen, **2.** skattepligtige, der havde børn, stedbørn og adoptivbørn under 18 år, der var hjemmeboende. **3.** skattepligtige, der havde plejebørn under 18 år, **4.** skattepligtige der opfyldte betingelserne for at få nedslat i skatteansættelsen efter ligningslovens § 22 (folkepensionister m.fl.)

styrelsen bestemme, at personfradraget skulle sættes til 5.000 kr. eller 4.000 kr. for forsørgere og halvdelen for ikke-forsørgere.

Efter at den ansatte indkomst var reduceret med de relevante fradrag og ned-sættelser, fremkom *skalaindkomsten*, som nedrundes til nærmeste hele 100 kr., og på basis heraf kunne man, under hensyntagen til hvilken kom-mune man var skattepligtig til, ved beregning eller tabelopslag finde størrel-sen af indkomstskatten.

*Skatteberegning
ved tabelopslag*

Statsskatten beregnedes efter en progressiv skatteskala med 9-11 trin, og der var forskellige skalaer for forsørgere og ikke-forsørgere. På grund af skatte-fradragsretten var de højeste ”marginalprocenter” over 100. Eksempelvis beregnedes statsskatten (inkl. folkepensionsbidrag) af skalaindkomst ud over 400.000 kr. med 107½ pct. for forsørgere og med 112½ pct. for ikke-forsørgere. Hertil kom kommuneskatten som i visse kommuner var på op imod 40 pct. *Folkepensionsbidrag* beregnedes af samme indkomstgrundlag som statsskatten, men med en degressiv to-trins skatteskala. *Kommuneskat* beregnedes i kommuner i hovedstadsområdet efter en progressiv syv-trins skatteskala kombineret med en udskrivningsprocent og med en proportional skattesats i de øvrige kommuner. Som i dag varierede kommuneskatten fra kommune til kommune.

*Marginalprocent-
ter over 100*

For forsørgere ydedes *børnetilskud* som nedslag i de personlige skatter. Børnetilskuddet modregnedes i forfalden skat og evt. overskydende beløb udbetaltes kontant. Nedslaget udgjorde 630 kr. pr. barn (1966/67). For børn af enlige forældre udgjorde nedslaget 980 kr. pr. barn. Herudover kunne der i skatterne efter nærmere regler gives *bevillingsmæssig lempelse for skatte-ydere, der havde haft indtægtsnedgang som følge af opgivelse af stilling eller erhverv på grund af alder*.

*Børnetilskud via
skattesystemet*

Ud over indkomstskat svaredes *formueskat* af skattepligtig formue over 200.000 kr. (1966/67). Formueskatten beregnedes efter en fire-trins pro-gressiv formueskatteskala med satser fra 16 ‰ - 23 ‰, hvor der var en bundgrænse på 200.000 kr., og den højeste promille betaltes af formue over 1 mio. kr. Der var også et vandret skatteloft og et formueskatteloft (gods-ejerreglen). Efter *det vandrette skatteloft* gjaldt, at såfremt man overfor Fi-nansministeriet kunne godtgøre, at den samlede indkomst- og formueskat til staten og personlig kommuneskat oversteg 80 pct. af indkomsten uden fra-drag for pålignede skatter, nedsattes indkomstskatten til staten med det overskydende beløb. Efter *formueskatteloftet* blev der givet nedslag i for-

*Formueskat og to
skatteloffer*

Skatteberegningens historie

mueskatten såfremt den skattepligtige indkomst ikke udgjorde mindst 3 pct. af den skattepligtige formue. Nedslaget i formueskatten beregnedes med 5 pct. for hver 2 promille eller del deraf, hvormed indkomsten var under 3 pct. af den skattepligtige formue. Der kunne maksimalt gives nedsættelse på 80 pct., hvis indkomsten var nul eller negativ.

Særlig indkomstskat fra 1958 til 1996

Lov om særlig indkomstskat fra 1958 medførte en undtagelse for visse indkomstarters medregning til den almindelige skattepligtige indkomst. Ud over skat af almindelige skattepligtige indkomster skulle der også betales skat af visse kapitalgevinster i form af særlig indkomstskat. Skatten var en proportional skat, og satsen var i starten 30 pct. ud over et bundfradrag på 1.000 kr. I 1972 forhøjedes satsen til 40 pct. og bundfradraget til 3.000 kr. og i 1973 yderligere til 50 pct. ud over et bundfradrag på 6.000 kr. Særlig indkomstskat afskaffedes i 1996, og en række kapitalgevinster og tab blev overført til almindelig indkomst og beskattes nu efter personskatteloven. Der findes stadig særlige regler for beskatning af fratrædelsesgodtgørelser og jubilæumsgratualer, som tidligere blev beskattet efter reglerne for særlig indkomst.

Skatteberegning uden lommeregnere eller PC'er

Det bemærkes afslutningsvis, at alle disse beregninger af indkomstskatten og evt. formueskatten skulle foretages uden hjælp af lommeregnere og/eller PC'er. Og uden elektroniske kilder til indkomstspecifikationer som eksempelvis indberettede oplysninger fra arbejdsgivere og banker mv., og uden fortrykte selvangivelser og årsopgørelser med udspecificeret forklaring på skatteberegningen.

5.2. Indkomstskatten 1970 - 1982 ? *Kildeskatten indføres i 1970*

Kildeskattereformen i 1970 var ikke i egentlig forstand en skattereform, men i højere grad en omlægning af skatteopkrævningen. Den egentlige ny-skabelse ved kildeskatten var, at indkomsten skulle beskattes ved kilden, altså hos arbejdsgiveren og ikke som tidligere hos den skattepligtige. Samtidig blev indkomstskatten nu en samtidighedsskat i modsætning til tidligere, hvor skatten opkrævedes året efter indkomståret, og det medførte muligheder for forenkling og ophævelse af en række af de tidligere nedslags- og lempelsesregler, jf. forrige afsnit. Lejligheden benyttedes også til at forenkle skatteskalaen, der fra 1970 indskrænkedes til fire trin. Herudover blev kildeskattesystemet som noget helt nyt suppleret med et forskudsskattesystem til brug for det løbende skatteutræk hos arbejdsgiveren.

Samtidighedsskat og forskudsskat

Kildeskattens indførelse fra og med indkomståret 1970 faldt sammen med et par andre begivenheder, der også fik stor betydning for udviklingen af skattesystemet. Den ene var kommunalreformen i 1970, der medførte kommunesammenlægninger og en ny struktur på det kommunaladministrative og politiske område samt oprettelsen af amtskommunerne. De større kommunale enheder gav mulighed for en mere homogen udformning af de kommunale skatteregler og hermed for en væsentligt forenkling. Alle kommuner har siden 1970 opkrævet en proportional indkomstskat på grundlag af den almindelige skattepligtige indkomst og herudover kommunale ejendomsskatter - grundskyld, dækningsafgift mv. Det kommunale selvstyre og kommunalbestyrelsernes suveræne ret til selv at fastsætte skatteprocenten blev der ikke ændret ved dengang og heller ikke siden.

Kommunalreformen medførte ændringer i skattesystemet

Den anden begivenhed var, at skattesystemet ved kildeskattens start for alvor trådte ind i EDB-alderen. Kildeskattesystemet blev i høj grad baseret på, at EDB-systemer kunne opsamle og levere data via kommunikation med virksomheder og borgere. Det, der syntes at være en utopi blot 10 år tidligere, jf. karikaturtegningen på forside, blev en realitet fra kildeskattens start i 1970, og udviklingen på dette område har jo ikke just stået stille siden.

EDB får sit gennembrud i skatteadministrationen

5.2.1. Fire-trins skatteskala, udskrivningsprocent og skala-indkomst

<i>Ét skattegrundlag og sambeskatning af ægtefæller</i>	Beskatningsgrundlaget for personskatterne blev ikke ændret ved kildeskattens indførelse og bestod således fortsat af <i>den almindelige skattepligtige indkomst</i> opgjort som ét samlet nettobeløb af indkomster og fradrag. Sambeskatningen af ægtefæller blev principielt opretholdt. Det gjaldt fuldt ud for formuen og for kapitalindkomster, men for en række arbejdsindkomster blev den gifte kvinde fra og med 1970 ansat særskilt i skat. Det drejede sig om indkomst ved selvstændig virksomhed, indkomst ved arbejde for fremmede, arbejdsløshedsunderstøttelse, sygeløn og sygedagpenge, invaliderente og egenpension, hvortil hustruens arbejdsgiver havde ydet bidrag samt invalidepensionsbeløb, der alene tilkom hustruen.
<i>Personfradrag og hustrufradrag bevarede</i>	Der fastsattes et <i>almindeligt personfradrag</i> på 5.000 kr. For ægtepar, der var sambeskattet, havde manden dobbelt personfradrag med mindre hustruen selv oppebar arbejdsindkomst. I så fald anvendte hun selv sit personfradrag og et evt. overskydende beløb kunne overføres til manden. Det almindelige personfradrag omfattede også i 1970 gifte pensionister, mens enlige pensionister tildelte <i>dobbelt personfradrag</i> . Til kvinder, der var ansat særskilt i skat af arbejdsindkomster mv. ydedes et <i>hustrufradrag</i> på halvdelen af indkomsten, dog maks. 2.000 kr. Der indførtes dog en aftrappingsregel for hustrufradraget, således at fradraget reduceredes med 100 kr. for hver fulde 1.000 kr., hvormed hendes skattepligtige indkomst oversteg 10.000 kr. Hustrufradraget var således fuldt aftrappet ved en indkomst over 30.000 kr.
<i>Beregningsfradrag på toppen af indkomsten</i>	Fra 1970 frem til og med 1974 blev personfradraget og hustrufradraget fratrukket i den skattepligtige indkomst - altså "på toppen" af indkomsten, hvorefter man nåede frem til <i>skalaindkomsten</i> . Det var herefter skalaindkomsten nedrundet til nærmeste hele 100 kr., der dannede grundlag for skatteberegningen på baggrund af de fastsatte skattesatser og beløbsgrænser. Den generelle nedrundningsregel for beskatningsgrundlaget til hele 100 kr. blev afskaffet ved 1987-skattereformen.
<i>Fire-trins statskatteskala og udskrivningsprocent</i>	<i>Statsskatteskalaen</i> blev udformet som en progressiv grundskala med fire satser samt en <i>udskrivningsprocent</i> . Grundsatserne, der var på 18 pct., 30 pct., 40 pct. og 45 pct. og de tilhørende beløbsgrænser fastholdt skalaens progression, mens de faktiske skatteprocenter fremkom efter multiplikation med udskrivningsprocenten, der således fastlagde det givne indkomstårs skatteniveau. I 1970 fastsattes udskrivningsprocenten første gang til 95,

således at statsindkomsts-katten blev beregnet af skalaindkomsten med 17,1 pct. af de første 17.000 kr., 28,5 pct. af de næste 13.000 kr., 38 pct. af næste 40.000 kr. og 42,75 pct. af resten, dvs. af skalaindkomst ud over 70.000 kr.

Reglerne for indkomst- og formueskatteskalaen samt skatteløfter mv. fandtes i Udskrivningsloven, der hvert år skulle vedtages af Folketinget for et år ad gangen. Formålet med udskrivningsprocenten var således, at den kunne justeres efter udskrivnings- (provenu-) behovet. Udskrivningsprocenten blev imidlertid ikke anvendt særlig aktivt, og systemet blev ophævet i forbindelse med 1987-skattereformen. I 17 års perioden fra 1970 til 1986 blev udskrivningsprocenten kun ændret i 1971 til 91 pct., i 1975 til 90 pct., og i et enkelt år herefter – i 1981 – var den oppe på 91 pct. Skatteprocenter og udskrivningsprocenter for samtlige år siden 1970 fremgår af **bilag 2-4**.

Udskrivningsloven skulle vedtages hvert år

Frem til og med 1972 kunne mindre kommuner ligesom før 1970 fastsætte et lavere personfradrag end det generelle ved kommuneskattens beregning. Enlige pensionisters personfradrag udgjorde det dobbelte af det almindelige. De lavere personfradrag i visse små kommuner måtte ikke anvendes for pensionister.

Særlige personfradrag i kommuneskatten

Fra og med 1971 indførtes en indkomstafhængig forhøjelse af personfradraget på 3.000 kr. for såvel enlige pensionister som *pensionistægtepar*. Forhøjelsen reduceredes med 30 pct., når den skattepligtige indkomst oversteg 17.000 kr. Forhøjelsen var helt bortfaldet ved en indkomst på 27.000 kr. Med et almindeligt personfradrag i 1971 på 5.100 kr. kunne det samlede personfradrag for såvel enlige som for ægtepar således tilsammen maks. udgøre 13.200 kr. I 1973 ændredes reglen for gifte pensionister til, at hver ægtefælle kunne få en forhøjelse på 1.500 kr., der blev aftrappet med 10 pct. af egen indkomst over 12.000 kr. I forbindelse med ændringer i pensionslovgivningen, hvor der indførtes ægteskabstillæg til pensionister gift med ikke-pensionister og hustrutillæg til alderspensionister gift med kvinder i alderen 62-67 år, ændredes personfradragsreglerne for pensionister igen i 1974. Enlige pensionister tildelte et personfradrag på 15.000 kr., der aftrappedes med 13 pct. af indkomst ud over 27.000 kr. Personfradraget kunne dog ikke blive mindre end to almindelige personfradrag. For pensionister gift med ikke-pensionister udgjorde personfradraget 9.000 kr., og det aftrappedes med 19 pct. af indkomsten ud over 27.000 kr. Hvis pensionisten modtog hustrutillæg, nedsattes fradraget med 6 pct. af indkomst over 37.000 kr. Samgifte pensionister havde hver et fradrag på 7.500 kr., som aftrappedes med 10 pct. af egenindkomsten over 22.000 kr. Personfradragsreglerne til

Højere personfradrag til pensionister

gifte pensionister kunne dog ikke blive mindre end det almindelige personfradrag.

Højere personfradrag til enlige forsørgere

Fra og med 1974 indførtes *dobbelt personfradrag til enlige forældre* med hjemmeboende børn over 17 år under uddannelse. Denne regel gjaldt frem til 1987-skattereformen, hvor den udfasedes ved, at der i 1987 blev givet 5/3 personfradrag og i 1988 4/3 personfradrag. Fra og med 1989 blev alene givet almindeligt personfradrag til den pågældende personkreds.

Reduceret personfradrag til kontant-hjælpsmodtagere

Fra 1976 indførtes en regel om *reduktion af personfradraget* ved udbetaling af skattefri kontanthjælp efter bistandsloven. Reduktionen udgjorde en så stor del af personfradraget, som svarede til forholdet mellem kontantydelsen og summen af kontantydelsen og den skattepligtige indkomst. Var den skattepligtige indkomst nul eller negativ var reduktionen af personfradraget på 100 pct. Reduktionen kunne dog aldrig udgøre mere end den modtagne ydelse. Reglen, som igennem hele sin levetid gav mange forståelsesproblemer, blev ophævet ved 1994-skatteomlægningen i forbindelse med, at disse kontanthjælpsydelser blev gjort almindelig skattepligtige – bruttoficeret.

Rentenedslag til pensionister fra 1963 til 1994

For alderspensionister ydedes fortsat et *rentenedslag*, der fra indkomståret 1968 var blevet forhøjet til 30 pct. af renteindtægter mv., dog maks. 3.500 kr. Nedslaget reduceredes med 50 kr. for hver fulde 100 kr. indkomsten oversteg 22.000 kr. (1970). Reglerne om rentenedslag i indkomstansættelsen for renteindtægter, løbende pensionsudbetalinger mv. blev indført i 1963. Finansministeren gav i forbindelse med indførelsen af almindelig omsætningsafgift (OMS) i 1962 tilsagn om at fremsætte en række lovforslag med det sigte at fremme den privat opsparing, herunder bl.a. følgende: "Et nedslag i indkomstansættelsen eller i indkomstkatten til staten for skatteydere, der er fyldt 67 år, og som lever af mindre formuer eller privattegnede pensionsforsikringer, livrenter o. lign.". Formålet med forslaget var at lette vilkårene for ældre medborgere, som igennem en længere årrække havde foretaget opsparing for at sikre deres alderdom, og som havde anbragt midlerne på en sådan måde, at værdien ikke blev forøget i takt med de almindelige prisstigninger. Reglerne om rentenedslag gjaldt frem til 1994-skatteomlægningen, hvor det beregnede 1993-nedslag blev fastlåst og udfaset over nogle år, jf. afsnit 5.5.5.

Indkomstdeling for erhvervsdrivende ægtepar

Fra 1970 indførtes også regler om, at der for *medhjælpende hustruer* i personligt drevne virksomheder kunne overføres 25 pct. af mandens skattepligtige indkomst, dog maks. 12.000 kr. til hustruen, såfremt det kunne godtgø-

res, at hun i væsentligt omfang deltog i driften af virksomheden. Før beskattningen fragik der i denne indkomst dels personfradraget, dels et særligt fradrag for medhjælpende hustruer, der var afhængigt af ægteparrets samlede indkomst. Fradraget udgjorde 1.200 kr., og det aftrappedes med 100 kr. for hver fulde 1.000 kr. ægteparrets samlede skattepligtige indkomst oversteg 30.000 kr. Reglen gjaldt ikke, hvis hustruen havde egenindkomst ved siden af. Allerede fra 1971 lempedes reglen således, at kun hvis hustruens egenindkomst var over 2.400 kr., gjaldt reglen ikke, og i det omfang hun havde egenindkomst under 2.400 kr. reduceredes de overførte 12.000 kr. med et tilsvarende beløb. Fra 1975 ændredes reglen for medhjælpende ægtefæller til, at der kunne overføres 25 pct. af virksomhedens overskud til hustruen mod tidligere af mandens skattepligtige indkomst, dog højst 30.000 kr. Det overførte beløb blev herefter almindelig skattepligtig indkomst hos hende sammen med evt. anden arbejdsindkomst. Sambeskatningsreglerne i disse år medførte herudover en række komplicerede beregninger i indkomstår, hvor der blev indgået ægteskab og ved separation og skilsmisse. Disse regler belyses ikke nærmere her.

I 1974 skete der en række ændringer og forenklinger af statsindkomsts-katten med virkning fra 1975. Fjerde trin på statsskatteskalaen fjernedes, hustrufradraget ophævedes, og personfradraget blev omlagt til et fradrag i skatten med den beregnede skatteværdi. Herved fik personfradraget sin nuværende udformning med ens værdi for alle skatteydere uanset indkomstens størrelse. Af samme årsag forsvandt begrebet skalaindkomst, og progressionsgrænserne på skatteskalaen blev fra og med 1975 fastsat, så de gjaldt for den skattepligtige indkomst mod tidligere for skalainkomsten. Grundskalaen blev fastsat til 16 pct., 32 pct. og 44 pct., og med en udskrivningsprocent, der for indkomståret 1975 fastsattes til 90, skulle der svares 14,4 pct. af de første 50.000 kr., 28,8 pct. af de næste 40.000 kr. og 39,6 pct. af resten, dvs. af skattepligtig indkomst ud over 90.000 kr. Skatteværdien af personfradraget i statsskatten beregnedes med den laveste skattesats på 14,4 pct.

Med kildeskattens indførelse i 1970 indførtes tillige pligt for udbyttebetalende aktieselskaber, andelsselskaber og investeringsforeninger at indeholde 30 pct. af udlodningen i *udbytteskat*. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregnedes hele udbyttet før udbytteskat og udbytteskatten modregnedes i slutskatten. I 1977 indførtes regler om skattegodtgørelse af udbytte. Skattegodtgørelsen androg 15 pct. af udbyttet, og skulle tillægges den skattepligtige indkomst. Skattegodtgørelsen og udbytteskatten modregnedes

Forenklinger og ens skatteværdi af personfradraget for alle

Udbytteskat og skattegodtgørelse for aktieudbytte

herefter i slutskatten. Skattegodtgørelse indrømmedes første gang vedrørende udbyttedeclarationer fra selskaber for regnskabsåret 1. april 1978 til 31. marts 1979. Selskabers pligt til indeholdelse af udbytteskat af udloddet aktieudbytte eksisterer stadig i gældende regler, mens reglerne om skattegodtgørelse ophævedes i forbindelse med indførelsen af særskilt beskatning af aktieudbytte fra og med 1991, jf. afsnit 5.4.7.

5.2.2. Folkepensionsbidrag, dagpengefondsbidrag og særligt folkepensionsbidrag

3 forskellige typer bidrag
Den Sociale Pensionsfond startes i 1971

Ligesom før kildeskatten skulle der fra 1970 ud over statskatten betales et *folkepensionsbidrag*, der beregnedes som 3 pct. af skalaindkomsten. Fra og med 1971 betaltes endvidere 1 pct. i *særligt folkepensionsbidrag* af personer under 68 år (bidrag til Den Sociale Pensionsfond). Fra og med 1973 nedsattes folkepensionsbidraget til 1 pct., og der indførtes til gengæld et *dagpengefondsbidrag* på 0,75 pct. Fra 1974 udgjorde dagpengefondsbidraget 1 pct. Det særlige folkepensionsbidrag til Den Sociale Pensionsfond hævedes fra 1974 til 2 pct. og folkepensionsbidraget fra 1975 til 1,2 pct. Før 1975 beregnedes bidragene af skalaindkomsten. Fra 1975 reduceredes de beregnede bidrag med de tilsvarende procentsatser af personfradraget. Satserne for de tre bidrag på hhv. 1,2 pct., 1 pct. og 2 pct. fastholdtes uændrede frem til og med 1981, jf. afsnit 5.2.4.

5.2.3. Kommuneskat, amtsskat, kirkeskat og skråt skatteloft

Én skattesats i alle kommuner

Efter kommunalreformen i 1970 udskrev alle kommuner en *proportional indkomstskat* på samme grundlag som statsindkomstskatten. Herudover betalte medlemmer af folkekirken kirkeskat med en procent, som ligeledes fastsattes af kommunalbestyrelsen.

Særskilt amtskommuneskat fra 1972

Fra og med 1972 indførtes *amtskommunal indkomstskat* med en proportional skattesats, som for hvert amtskommune fastsattes af amtsrådet. I København og Frederiksberg, der ligger udenfor amtsinddelingen, opkræves ikke amtskommunal indkomstskat. Til gengæld fastsattes kommuneskatteprocenten i disse to kommuner højere til dækning af udgifter, der svarer til de amtskommunale. Før 1975 beregnedes de kommunale skatter af skalaindkomsten. Fra 1975 ændredes grundlaget ligesom for statskatten og bidragene til den skattepligtige indkomst, og de beregnede skatter reduceredes

med skatteværdien af personfradraget. Beregningsreglerne for de kommunale indkomstskatter har herefter stået uændret siden 1975.

I forbindelse med kildeskattens indførelse bibeholdtes det vandrette skatteloft og formueskatteloftet, jf. nedenfor i afsnit 5.2.5. Herudover indførtes to nye skatteloffer. Det ene var et loft over udskrivningsprocenten, der ikke kunne fastsættes til mere end 105. Reglen fandt aldrig anvendelse. Det andet nye skatteloft var et loft over skatten af den sidst tjente krone – et marginalskatteloft – eller som det kom til at hedde i daglig tale – *det skrå skatteloft*. Efter reglerne for det skrå skatteloft skulle der ikke betales mere end 66 % af nogen del af den skattepligtige indkomst. Dvs. hvis summen af indkomstskatten til staten, folkepensionsbidraget og kommuneskatten tilsammen beregnedes med mere end 66 % procent, skulle skatten til staten reduceres. Fra 1972 indgik også den amtskommunale indkomstskat under loftet. Dagpengefondsbidraget, det særlige folkepensionsbidrag og kirkeskatten indgik ikke under skatteloftet. Den historiske udvikling i reglerne om det skrå skatteloft siden 1970 er beskrevet i bilag 14.

Det skrå skatteloft indføres i 1970

5.2.4. Ophævelse af det særlige folkepensionsbidrag og af fradragsretten for ejendomsskatter

I 1981 blev der foretaget en række ændringer i skattesystemet med virkning fra 1982. (Miniskatteforliget). Opkrævningen af det særlige folkepensionsbidrag bortfaldt fra og med 1982 i forbindelse med ændringer i loven om Den Sociale Pensionsfond i 1981. Samtidig forhøjedes det almindelige folkepensionsbidrag fra 1,2 pct. til 3,5 pct. Folkepensionsbidraget var i forvejen under skatteloftet, og fra 1982 lagdes også dagpengefondsbidraget på 1 pct. ind under loftet. Som konsekvens heraf forhøjedes det skrå skatteloft fra 66 % pct. til 70 pct.

Ophævelse af direkte skat til Den Sociale Pensionsfond

Der gennemførtes en ekstraordinær forhøjelse af skatteskalaens første trin – proportional-skattestrækket – på 1.000 kr. i 1982, 2.000 kr. i 1983, 3.000 kr. i 1984 og 4.000 i 1985 og følgende år ud over den normale regulering. Andet skalatrin reduceredes tilsvarende.

Proportional-skattestrækket forlænges

Frem til og med 1981 kunne ejendomsskatter – grundskyld – fradrages i den skattepligtige indkomst. Denne fradragsret ophævedes fra 1982 over fire år med ¼ om året, og fradragsretten for ejendomsskatter for personer var fuldt ophævet fra og med 1985.

Ejendomsskattefradrag ophæves

Kontantvurdering og indekserede afskrivninger Samtidig med ophævelsen af fradragsretten indførtes kontantvurderinger af ejerboliger, og beregningen af lejeværdien foretoges fra og med 1982 på grundlag af den seneste kontantvurdering af ejendommen, jf. afsnit 5.3.5. og oversigten over lejeværdireglerne fra 1970-1999 i bilag 16. Som led i Miniskatteforliget blev også indført indeksering af afskrivninger, som ikke behandles i dette skrift.

Højeste marginalskat på 73 pct. Som følge af de relativt store stigninger i de kommunale skatteprocenter i 1983 forhøjedes det skrå skatteloft midlertidig til 73 pct. i 1983. Denne midlertidige forhøjelse blev fastholdt frem til med 1986, hvor reglen ændredes med 1987-reformen, og skatteloftet sænkedes.

5.2.5. To-trins formueskatteskala, vandret skatteloft og formueskatte loft (godsejerreglen)

Forenkling af formueskatten fra 1970 Efter nogle særlige overgangsregler i skatteåret 1968/69, hvor der kun betales formueskat for 2 kvartaler efter en tre-trins formueskatteskala med satser fra 10 % – 12 %, forenkledes reglerne i 1970 til én formueskattesats på 9 % af skattepligtig formue over 300.000 kr. Med virkning fra 1973 ændredes formueskatteskalaen til en to-trins skala, hvorefter der opkrævedes 9 % af skattepligtig formue over 450.000 kr. og 11 % af skattepligtig formue over 2 mio. kr.

To skatteloffer fastholdes Der var som tidligere både et vandret skatteloft og et formueskatte loft (godsejerreglen). Reglerne for *det vandrette skatteloft* betød, at såfremt den samlede indkomstskat og formueskat til staten, folkepensionsbidraget og kommune- og amtskommuneskat oversteg 70 pct. af den skattepligtige indkomst, nedsattes indkomstskatten til staten med det overskydende beløb. Efter reglerne for *formueskatte loftet* blev der givet nedslag i formueskatten med 5 pct. for hver 4 promille eller dele deraf, hvormed den skattepligtige indkomst var mindre end 6 pct. af den skattepligtige formue. Den maksimalt opnåelige nedsættelse var 80 pct., hvis indkomsten var nul eller negativ. Ved opgørelsen af den skattepligtige formue var der særlige værdiansættelsesregler for unoterede aktier og hovedaktionæraktier, som ikke uddybes nærmere her.

Formueskatten forhøjes Disse formueskatteregler gjaldt frem til og med 1979. Fra 1980 forhøjedes formueskattesatsen til 22 % af skattepligtig formue over 1 mio. kr. Formueskatte loftet (godsejerreglen) ophævedes, og det vandrette skatteloft, hvorefter

ter der kun blev givet nedslag i statsindkomstskatten, var fremdeles 70 pct. Der indførtes samtidig regler for nedslag i visse aktiver, der medregnedes til den skattepligtige formue. Således blev der givet 20 pct. nedslag i værdien af fysiske erhvervsaktiver og herudover 30 pct. nedslag for skove (over 25 ha). Skove medregnedes således kun til formuen med halvdelen af den ansatte værdi.

Forhøjelsen af formueskattesatsen i 1980 og ophævelsen af formueskatteloftet medførte imidlertid så markante stigninger i den effektive formuebeskatning, at det vandrette skatteloft udvidedes til, at der kunne gives nedslag i både indkomstskatten og formueskatten. I december 1980 vedtoges endvidere med virkning for indkomståret 1980, at såfremt den samlede indkomst- og formueskat til staten, folkepensionsbidraget og kommune- og amtskommuneskat oversteg 70 pct. af den skattepligtige indkomst, nedsattes først formueskatten og herefter indkomstskatten til staten, således at de samlede skatter udgjorde 70 pct. af den skattepligtige indkomst. Formueskatten kunne dog højst nedsættes med 50 pct. Loven indeholdt også en forhøjelse af skatteloftet til 75 pct. og en forhøjelse af maks.-nedslaget i formueskatten til 60 pct. som fik virkning fra 1981. I 1983 forhøjedes det vandrette skatteloft med 3 pct.-point til 78 pct. parallelt med forhøjelsen af det skrå skatteloft.

Nedslaget for fysiske erhvervsaktiver forhøjedes til 25 pct. i 1982 og til 30 pct. fra og med 1983. Fra 1986 forhøjedes nedslagene for både fysiske erhvervsaktiver og skove til 40 pct.

Frem til og med 1982 var det hos ægtepar manden – den skattemæssige hovedperson -, der var formueskattepligtig af parrets samlede formue, ligesom parrets samlede kapitalindkomst beskattedes hos ham. Reglerne for det vandrette skatteloft var således for ægtepar alene en beregningsregel vedrørende mandens skattetilsvær på samme måde som for enlige. I forbindelse med de nye ægtefællebeskatningsregler fra 1983 ændredes opgørelsen af ægteparrets indkomst, der skulle medregnes til skatteloftsindkomsten, hvorved reglerne blev væsentlig mere komplicerede, jf. herom i afsnit 5.3.1.

5.2.6. Negativ indkomstskat for 1981 og 1982

Gennemførelsen af loven om negativ indkomstskat i 1982 er endnu et eksempel på, at skattesystemet er blevet anvendt til at føre selektiv erhvervs politik. Den negative indkomstskat omfattede ganske vist kun en begrænset

Reparationer afbøder utilsigtede virkninger

Nedslag for fysiske erhvervsaktiver

Relativt enkle skatteloftsregler frem til 1983

Erhvervsstøtte via skattesystemet

kreds - erhvervsdrivende indenfor landbrug, gartneri, frugtavl mv. -, men de politiske mål for lovgivningen kunne formentlig ligeså enkelt være nået gennem direkte erhvervsstøtte til denne gruppe.

Kontant godtgørelse for visse renteudgifter

Økonomiske vanskeligheder for landbruget mv., bl.a. som følge af det meget høje renteniveau i starten af 80'erne, førte til en politisk beslutning om at yde støtte til erhvervet igennem udbetaling af skatteværdien af renteudgifter, som den enkelte landmand ikke fuldt ud kunne modregne i indkomsten. Udbetalingen af skatteværdien af renteudgifter - herunder i realiteten også gamle uudnyttede underskud - omfattede indkomstårene 1981 og 1982. Der kunne maksimalt udbetales skatteværdi af renteudgifter svarende til et beløb på 250.000 kr. til den enkelte landmand mv. i hvert af de to år. Skatteværdien beregnedes af nettorenteudgifter i det omfang de oversteg den skattepligtige indkomst med visse reguleringer. Den regulerede indkomst opgjordes som den skattepligtige indkomst før investeringsfondshenlæggelser, varelagermedskrivninger, afskrivninger på driftsmidler ud over 10 pct. af saldo værdien, afskrivninger på bygninger ud over 2 pct. og før fradrag af de nettorenteudgifter, hvoraf der skulle beregnes negativ skat.

Også kontant godtgørelse for gamle underskud

I den regulerede indkomst kunne endvidere modregnes gamle uudnyttede underskud. Herved blev disse aktiverede, og skatteværdien af underskuddene kom dermed indirekte til udbetaling via udbetalingen af skatteværdien af nettorenteudgifterne. Skatteværdien beregnedes med den laveste statskattesats plus kommuneskatteprocenten. Udgiften blev båret af statskassen, dog således at bopælskommunen for den skattepligtige skulle bære skatteværdien beregnet med kommuneskatten af 8 pct. af det beløb, der dannede grundlag for udbetalingen.

5.3. Indkomstkatten 1983 - 1986 · *Den særlige ægtefællebeskatning*

Beskatningen af ægtefæller har altid krævet særregler i skatteberegningen. Fra 1912 og frem til 1974 har der således været hustrufradrag med skiftende regler. Ægtefæller blev indtil kildeskattelovens gennemførelse i 1970 sambeskattet generelt med manden som skatteretssubjekt. Fra 1970 blev ægtefællerne hver beskattet af deres arbejdsindkomst mv., men der gjaldt særlige sambeskatningsregler for ægtefællernes kapitalindkomster. Endvidere gjaldt der sambeskatningsregler i relation til medarbejdende ægtefæller i personligt dreven erhvervsvirksomheder.

Fra sambeskatning til særbeskatning

Med gennemførelsen af de generelle *særbeskatningsregler* af mand og kvinde fra 1983 indførtes der yderligere en række komplicerede beregningsregler for ægtepar. Der indførtes nye indkomstbegreber, hvor indkomsten opdeltes i arbejdsindkomst og formueindkomst, og skatten af formueindkomsten hos den ene ægtefælle beregnedes under hensyntagen til størrelsen af den anden ægtefælles arbejdsindkomst. Ægtefælleberegningens regel for formueindkomst (senere kapitalindkomst) er uddybende belyst nedenfor i afsnit 5.3.1. De særlige ægtefællebeskatningsregler fastholdtes ved indførelsen af SPK-skattesystemet ved 1987-skattereformen, og beregningsreglerne eksisterer stadig i dag ved beregningen af topskat af ægtefællers positive nettokapitalindkomst. Som et kuriosum kan i øvrigt nævnes, at med indførelsen af særbeskatningen af ægtefæller fra 1983 ændredes også begrebet ”medhjælpende hustru” til ”medarbejdende ægtefælle” alle steder, hvor det optrådte i skattelovgivningen.

Særbeskatning komplicerer beregningsreglerne

5.3.1. Opdeling af indkomsten i arbejdsindkomst og formueindkomst

Fuld skattemæssig ligestilling ved indførelsen af særbeskatning af ægtefæller blev vedtaget i 1982 med virkning fra og med indkomståret 1983. Ved generel særbeskatning skulle hver ægtefælle beskattes fuldt ud af sine egne indtægter og opnåede værdien af sine egne fradrag. Tidligere havde dette kun været tilfældet for arbejdsindkomster, mens bl.a. al formueindkomst blev henført til den skattemæssige hovedperson - manden -, som også sva-

Ægtefæller beskattes af hver sin formueindkomst

rede skat af beløbet eller fik fradrag for renteudgifterne, uanset hvem af ægtefællerne der hæftede for dem.

*Ægtefælle-
neutralitets-
princippet
indføres*

Bl.a. som følge af, at formueindkomst i modsætning til arbejdsindkomst i større eller mindre omfang kan placeres valgfrit mellem ægtefællerne, var det nødvendigt at udforme ægtefælleneutralt, forstået på den måde, at reglerne skulle sikre, at et ægtepars samlede skat blev ens, uanset hvorledes ægtefællerne fordelte kapitalindkomsten imellem sig. Dette ægtefælle-neutralitetsprincip er i øvrigt blevet håndhævet i skatteberegningen siden 1983.

*Kvinden får
selv skattera-
batten på ren-
tefradraget*

Efter de nye regler beregnedes skatten af arbejdsindkomsten særskilt for hver af ægtefællerne. Skatten/skatteværdien af formueindkomst beregnedes derimod samlet for ægtefællerne på toppen af indkomsten hos den af ægtefællerne, der havde den højeste arbejdsindkomst, og den beregnede skat-/skatteværdi blev derefter fordelt (tillagt eller fratrukket ved negativ formueindkomst) mellem ægtefællerne, efter hvorledes de i henhold til ægteskabslovgivningen rådede over formuegodet, eller for så vidt angik fradragsberetigede udgifter efter, hvem der hæftede for betalingen. Fordelingen af formueindkomsten mellem ægtefællerne voldte en del vanskeligheder for skatteyderne, og der indførtes en generel deleregulering, der gik ud på, at hvis ikke andet var bestemt, skulle formueindtægter og –udgifter deles ligeligt mellem ægtefællerne.

*Forløber for
SPK-skatte-
princippet*

Opdelingen af de skattepligtige indkomster i arbejdsindkomst og formueindkomst lå meget tæt op ad de indkomstbegreber, vi i dag kender som personlig indkomst og kapitalindkomst. Det var da også 1983-reglernes opdeling, der i vidt omfang dannede grundlag for indkomstopdelingen i SPK-skattesystemet fra 1987.

*Komplicerede
beregnings-
regler af hen-
syn til neutra-
litetsprincip-
pet*

Selve beregningen af skatten af kapitalindkomsten skete som en differenceberegning. Først beregnedes skatten af den samlede skattepligtige indkomst (arbejdsindkomst $\pm$ formueindkomst) hos den af ægtefællerne, der havde den højeste arbejdsindkomst. Dernæst beregnedes skatten af den samme skattepligtige indkomst med tillæg (/fradrag) af den anden ægtefælles formueindkomst. Differencen mellem de to skattebeløb udgjorde skatten-/skatteværdien af ægtefællens formueindkomst. Samlet udgjorde skatten for ægtefællen med den laveste arbejdsindkomst således summen af den beregnede skat af arbejdsindkomsten og den beregnede differenceskat af formueindkomsten.

For ægtepar, hvor manden havde den højeste arbejdsindkomst, medførte nyordningen ingen økonomiske ændringer for ægteparret under ét, idet skatten af formueindkomsten også hidtil var blevet beregnet hos manden. For de ægtepar, hvor hustruen havde den højeste arbejdsindkomst, kunne der imidlertid ske en skatteskærpelse, hvis formueindkomsten var positiv og en lempe af skatten, hvis formueindkomsten var negativ, idet skatten/skatteværdien kunne blive beregnet på et højere progressionstrin end hidtil hos manden. Der indførtes derfor en overgangsregel med virkning for 1983 og 1984 for ægtepar med positiv formueindkomst, hvor hustruen havde den højeste arbejdsindkomst. For 1983 og 1984 skulle den del af ægteparrets samlede formueindkomst, der oversteg henholdsvis 15.000 kr. og 30.000 kr., henføres til manden som arbejdsindkomst. Der indførtes endvidere en generel undtagelsesregel fra den særlige ægtefælleberegning, idet beregningsreglen ikke fandt anvendelse, hvis formueindkomsten hos den af ægtefællerne med den laveste arbejdsindkomst var mindre end ± 1.000 kr.

To-årige overgangsregler

Ægtefællers formueskat beregnedes fremdeles på grundlag af deres samlede skattepligtige formue, men formueskatten skulle betales forholdsmæssigt af ægtefællerne efter forholdet mellem deres formuer. Var den ene ægtefælles formue negativ, betalte den anden ægtefælle hele formueskatten.

Formueskatten tilpasset særbeskatningen

For at tage højde for særbeskatningens nye fordeling af indkomsterne mellem ægtefællerne, tilpassedes det vandrette skatteloft. Nedslaget, der hidtil var blevet beregnet, såfremt mandens indkomstskat og den samlede formueskat oversteg 78 pct. af mandens skattepligtige indkomst, ændredes således, at indkomstskatten beregnedes af en reguleret indkomst, og den samlede indkomstskat heraf og formueskatten blev sat i forhold til den regulerede indkomst. Den regulerede indkomst opgjordes som den skattepligtige indkomst hos den af ægtefællerne, der havde den højeste arbejdsindkomst med tillæg eller fradrag af den anden ægtefælles formueindkomst. Reglen var herefter, at hvis de indkomstskatter – ekskl. kirkeskat – der kunne beregnes af den regulerede indkomst sammen med ægtefællernes samlede formueskat oversteg 78 pct. af den regulerede indkomst, nedsattes først formueskatten med indtil 60 pct. og derefter statsindkomstskatten, der beregnedes af den regulerede indkomst. De beregnede nedslag fordeltes mellem ægtefællerne efter størrelsen af deres formuer. Hvis nedslaget i statsindkomstskatten ikke kunne rummes i den ene ægtefælles statsindkomstskat, overførtes det resterende beløb til nedslag i den anden ægtefælles statsindkomstskat.

Skatteloftsberegning på regulerede indkomster

Vandret skatteloft toppen af kompleksiteten

Selv om der formelt blev indført særbeskatning fra 1983, bevarede således også ved det vandrette skatteloft et sambeskatningselement. Og skatteloftsreglerne blev senere yderligere kompliceret dels med SPK-skattesystemet fra 1987, dels ved indførelsen af aktieindkomsten og aktieindkomstskatten fra 1991/1993, jf. afsnit 5.4.7. Specielt kombinationen af det vandrette skatteloft og andre regler som har omfattet mindre skatteydergrupper (bl.a. aktieindkomstskat og underskudsregler), har gennem tiderne formentlig været de mest komplicerede beregningsregler, som indkomstskattesystemet har budt på. Reglerne om det vandrette skatteloft blev ophævet sammen med ophævelsen af formueskatten i 1996, jf. afsnit 5.5.7.

5.3.2. Todeling af personfradraget til stat og kommune fra 1983

Afhensyn til kommunernes budgetlægning i ét år kompliceredes skatteberegningen i 11 år

Som led i den økonomiske politik blev der i oktober 1982 gennemført en række ændringer med konsekvenser for skatteområdet. Bl.a. vedtoges en suspendering af pristalsreguleringen af beløbsgrænserne og herunder også af personfradraget. Imidlertid blev det vedtaget, at personfradraget alligevel skulle forhøjes, og da den kommunale budgetlægning på dette tidspunkt var på plads, valgte man at foretage personfradragsforhøjelsen alene ved beregning af statsindkomstskatten og bidragene, mens personfradraget ved beregning af de kommunale skatter fastholdtes. Herved opstod det todelte personfradrag for ikke-pensionister, som komplicerede skatteberegningen fra 1983 til 1993, hvor det igen blev gjort fælles i forbindelse med 1994-skatteomlægningen. Enlige og gifte pensionister havde fortsat deres hhv. dobbelte og forhøjede personfradrag og af samme størrelse ved beregning af både stats- og kommuneskatter helt frem til og med 1993.

5.3.3. Børnecheck og børnefamilieydelse

Kontant børnecheck i stedet for højere personfradrag

I forbindelse med vedtagelsen af udskrivningslovforslaget for 1984 blev det overvejet at indføre en forhøjelse af personfradraget for børnefamilier. Forhøjelsen skulle ske i det statslige personfradrag og have udgjort 4.000 kr. pr. barn under 10 år svarende til en skatteværdi på 790 kr. Da tidspunktet for vedtagelsen af loven lå efter iværksættelsen af forskudsregistreringen for 1984, blev det imidlertid vedtaget at yde personfradragsforhøjelsen som en kontant udbetaling på 800 kr. pr. barn, der ikke var fyldt 10 år inden ind-

komstårets begyndelse. Børnechecken på 800 kr. udbetaltes i årene 1984, 1985 og 1986.

I forbindelse med 1987-skattereformen ændredes checken til den nu gældende indkomstuafhængige skattefri børnefamilieydelse samtidig med, at det almindelige børnetilskud i sociallovgivningen, der var indtægtsreguleret, blev ophævet. Modtagerkredsen for børnefamilieydelsen udvidedes samtidig til alle børn og unge under 18 år. Børnefamilieydelsen var på 5.000 kr. årligt og udbetaltes af Told-Skat hvert kvartal med en fjerdedel af beløbet.

Senere er ydelsen ad flere omgange blevet ekstraordinært forhøjet og differentieret på aldersklasser, jf. den historiske oversigt over udviklingen i børnefamilieydelsen på Skatteministeriets hjemmeside. Uanset intentionerne i 1984 er ydelsen altså aldrig kommet til at indgå direkte i skatteberegningen, men bevaret som en skattefri transferering.

Børnefamilieydelsen afløser børnechecken og alm. børnetilskud

Læs mere på www.skat.dk

5.3.4. Bunden opsparing på skattegrundlaget

Danskerne indbetalte bunden opsparing i årene 1943/44 – 1945/46, og som led i den økonomiske politik er der også flere gange i efterkrigstidens løb blevet udskrevet midlertidige skatter i form af bunden opsparing. Karakteristisk for bunden opsparing er, at den i årene, hvor den opkræves, påvirker økonomien på stort set samme vis som en traditionel indkomstskat, men er pr. definition ikke en indkomstskat, idet opsparingen betales tilbage til borgerne igen efter en periode i henhold til nærmere fastsatte regler.

I skatteårene 1950/51 indbetaltes bunden opsparing af den ansatte indkomst efter hustru- og børnefradrag og et særligt fradrag for forsørgere på 2.000 kr. Beløbet, der skulle bindes, beregnedes efter en seks-trins skala med et bundfradrag på 6.000 kr. og med 2 pct. af indkomst herover stigende til 10 pct. af indkomst over 100.000 kr. I 1951/52 indbetaltes bunden opsparing ligeledes af den ansatte indkomst efter hustru- og børnefradrag og et særligt fradrag for forsørgere, der i hovedstadskommunerne udgjorde 3.000 kr., i købstæderne 2.500 kr. og i landkommunerne 2.000 kr. For ikke-forsørgere udgjorde de tilsvarende fradrag hhv. 2.000 kr., 1.500 kr. og 500 kr. Beløbet, der skulle bindes, beregnedes efter en syv-trins skala med et bundfradrag på 3.000 kr. og med 5 pct. af indkomst herover stigende til 18 pct. af indkomst over 100.000 kr. For begge årene gjaldt, at personer, der var fyldt 65 år, var fritaget for opsparingspligten. Opsparingen forrentedes med 4 pct. p.a. Op-

Bunden opsparing som led i finanspolitikken i stedet for skat

Hyppigt anvendt i 50'erne

Skatteberegningens historie

sparingen uden rentetillæg skulle medregnes til den skattepligtige formue med 80 pct. Rentetilskrivningen var skattepligtig indkomst i hvert af bindingsårene, selvom renterne først udbetaltes med hovedstolen. Opsparingen blev udbetalt ved skatteyderens fyldte 70 år, ved skatteyderens dødsfald, eller for 1950/51 opsparingen inden udgangen af 1958 og 1951/52 opsparingen inden udgangen af 1959.

Bunden opsparing for unge

For andet halvår af skatteåret 1958/59 og for skatteårene 1959/60 og 1960/61 var der en særlig skatte-/opsparingsordning for unge ikke-forsørgere, der ikke var fyldt 25 år. De kunne vælge inden skatteårets begyndelse at indskyde et beløb svarende til den statsindkomstskat, som de skulle betale, på en opsparingsordning, dog maks. 2.000 kr., eller alternativt betale en tillægsskat på 25 pct. af et beløb svarende til det beregnede indskud. Indestående skulle blive stående til personen fyldte 30 år, med mindre ægteskab blev indgået tidligere. I 1961 ophævedes ordningen, og hævetidspunktet blev ændret til, når kontohaveren fyldte 27 år.

Reglerne udvikledes i 60'erne

For skatteåret 1963/64 blev der udskrevet en bunden opsparing på grundlag af skalaindkomsten, og beløbet opkrævedes efter forskellige skalaer for forsørgere og ikke-forsørgere. For forsørgere beregnedes opsparingen af skalaindkomsten udover et bundfradrag på 9.000 kr. efter en fem-trins skala med 4 pct. op til 15.000 kr. stigende til 24 pct. af indkomst op til 24.000 kr. Opsparingsbeløbet kunne for forsørgere maks. udgøre 1.800 kr. For ikke-forsørgere beregnedes opsparingen af skalaindkomsten udover et bundfradrag på 10.000 kr. efter en fire-trins skala med 3 pct. op til 14.000 kr. stigende til 25 pct. af indkomst op til 24.000 kr. Opsparingsbeløbet kunne for ikke-forsørgere maks. udgøre 2.000 kr. Kun personer under 68 år var opsparingspligtige, og beløbet skulle indbetales i to rater med halvdelen i hhv. september 1963 og januar 1964. Opsparingsbeløbet frigaves ved det fyldte 70. år, ved død eller konkurs etc. Opsparingsbeviserne kunne indløses ved fem lige store årlige beløb første gang pr. 1. januar 1966 og sidste gang pr. 1. januar 1970. Der ydedes et rentetillæg til opsparingen på 5 pct. p.a. i de første 4 år og 6 pct. p.a. i de sidste 2 år. Den bundne opsparing medregnedes ikke til den skattepligtige formue og rentetillægget var fritaget for indkomstskat.

Seneste bundne opsparing i 1985

Den seneste udskrivning af bunden opsparing skete i 1985. Opsparingsbeløbet beregnedes som 8 pct. af den skattepligtige indkomst for indkomståret 1984 med et bundfradrag på 150.000 kr. Ægtefæller havde hver et bundfra-

drag på 150.000 kr., men der var ingen generel overførselsret af uudnyttet bundfradrag. Der udformedes dog særlige beregningsregler for ægtefæller, således at deres formueindkomst rent beregningsteknisk blev placeret mest fordelagtigt hos ægtefællerne, alt efter om formueindkomsten samlet var netto positiv eller netto negativ. Mødres bundfradrag forhøjedes med 6.000 kr. for hvert barn, der ikke var fyldt 16 år inden 1. januar 1985. Selv om den bundne opsparing ikke reelt var en skat, og grundlaget for beregningen på opkrævningstidspunktet var historisk (1984-grundlag anvendtes i 1985), var der tale om en samlet marginalprocent på 81 pct. af 1984 indkomsten for skatteydere, der i forvejen betalte indkomstskat på højeste skalatrin.

Den bundne opsparing skulle indbetales i fire lige store rater i september, oktober, november og december 1985. Opsparingen medregnedes ikke til den skattepligtige formue, og den blev ikke forrentet i bindingsperioden. 1985-opsparingen tilbagebetaltes i tre lige store rater den 1. juli i hvert af årene 1990, 1991 og 1992. Beløbet udbetaltes dog senest ved det fyldte 67. år.

Al bunden opsparing er tilbagebetalt

5.3.5. Lejeværdiregler

Beskatningen af ejerboligen har ofte været et centralt emne i skattepolitikken, som er indgået som element i større politisk-økonomiske forlig. Omtale af lejeværdireglerne i dette skrift kunne derfor ligeså godt have ligget et hvilket som helst andet sted i den historiske gennemgang. Lejeværdireglerne er også et typisk eksempel på, at komplicerede indkomstopgørelsesregler samtidigt komplicerer skatteberegningen.

Indkomstopgørelse og skatteberegning blandet sammen

Siden statsskatteovens indførelse i 1903 har boligejere altid skullet medregne et afkast af ejerboligen, som skulle medregnes til den skattepligtige indkomst på lige fod med andre kapitalindkomster. Beregningen af lejeværdien har altid taget udgangspunkt i de offentlige ejendomsvurderinger, og tidligere, hvor disse vurderinger ikke blev foretaget hvert år, var basis for lejeværdiberegningen typisk den seneste vurdering plus et procenttillæg.

Beskatning af afkast af ejerboligen siden 1903

I **bilag 16** er vist den historiske udvikling for reglerne om beregning af overskud af ejerbolig fra 1970 til 1999, hvor lejeværdireglerne ophævedes og afløstes af ejendomsværdiskatten. I bilaget er alene angivet hovedreglerne, dvs. grundlaget for lejeværdien (ejendomsværdien med eller uden tillæg), lejeværdisatserne, standardfradrag, pensionistregler og begrænsningsregler.

Kendetegnet ved komplicerede opgørelsesregler med mange undtagelser

Grundlaget for lejeværdien har imidlertid i visse år været en yderst kompliceret labyrint at finde rundt i, idet der kunne være en række undtagelser fra hovedreglen bl.a. afhængig af ejerboligens opførelses- eller erhvervstidspunkt. Det følgende eksempel, der angiver grundlaget for beregningen af lejeværdien for enfamiliehuse for indkomståret 1974, anskueliggør dette.

Regler for opgørelse af lejeværdien for enfamiliehuse for indkomståret 1974

I. Enfamiliehuse, der er erhvervet eller opført af den nuværende ejer før 9. december 1969

- a. Når ejendommen er vurderet før 14. almindelige vurdering i 1969, beregnes lejeværdien som hovedregel med 4 pct. af ejendomsværdien ved 13. almindelige vurdering i 1965 eller en eventuelt senere foretaget vurdering. Hvis de her nævnte ejendomme er ombygget eller forbedret for mere end 25.000 kr. siden sidste almindelige vurdering før 14. almindelige vurdering, anvendes reglerne under b.

Afholdes der inden udgangen af 1974 bekostninger på de her nævnte ejendomme med mere end 25.000 kr. til forbedring af grund eller bygninger eller opførelse af nye bygninger, og er disse bekostninger ikke taget i betragtning ved en vurdering forud for 1. januar 1974, beregnes lejeværdien med 4 pct. af et beløb svarende til 50 pct. af ejendomsværdien ved den seneste vurdering før 1. januar 1974 – i almindelighed 15. almindelige vurdering pr. 1. april 1973 – med tillæg af 80 pct. af de nævnte bekostninger.

- b. Når ejendommen første gang er vurderet ved 14. almindelige vurdering i 1969 eller en senere vurdering før 15. almindelige vurdering i 1973, udgør lejeværdien 3 pct. af ejendomsværdien ved 14. almindelige vurdering eller en eventuel senere vurdering før 15. almindelige vurdering. Det samme gælder ejendomme, der siden sidste vurdering før 14. almindelige vurdering er blevet ombygget eller forbedret for mere end 25.000 kr. Dog anvendes reglerne under c., hvis ejendommen er forbedret eller ombygget for mere end 25.000 kr. siden sidste vurdering før 15. almindelige vurdering.

Hvis der inden udgangen af 1974 er afholdt bekostninger på de her under b. nævnte ejendomme med mere end 25.000 kr. til forbedring af grund eller bygninger eller opførelse af nye bygninger, og er disse bekostninger ikke taget i betragtning ved den seneste vurdering forud for 1. januar 1974, beregnes lejeværdien med 3 pct. af ejendomsværdien ved 14. almindelige vurdering eller en eventuel senere vurdering før 15. almindelige vurdering med tillæg af 80 pct. af de nævnte bekostninger.

- c. Når ejendommen tidligst er vurderet ved 15. almindelige vurdering pr. 1. januar 1973 eller er ombygget eller forbedret for mere end 25.000 kr. siden sidste vurdering før 15. almindelige vurdering, udgør lejeværdien 4 pct. af et beløb svarende til 50 pct. af ejendomsværdien ved 15. almindelige vurdering eller en senere vurdering før 1. januar 1974.

Er der inden udgangen af 1974 afholdt bekostninger på mere end 25.000 kr. til forbedring af grund eller bygninger eller opførelse af nye bygninger, og er disse bekostninger ikke taget i betragtning ved den seneste vurdering forud for 1. januar 1974, beregnes lejeværdien med 4 pct. af et beløb på 50 pct. af ejendomsværdien ifølge den seneste vurdering før 1. januar 1974 med tillæg af 80 pct. af bekostningerne.

II. Enfamiliehuse, der er erhvervet eller opført af den nuværende ejer efter 8. december 1969

For disse ejendomme udgør lejeværdien i alle tilfælde 4 pct. af de første 400.000 kr. og 6 pct. af beløb herudover, idet beregningsgrundlaget er følgende:

- a. Når ejendommen er vurderet før 14. almindelige vurdering i 1969 eller en senere vurdering før 15. almindelige vurdering – og der ikke er afholdt bekostninger til forbedringer eller ombygninger for mere end 25.000 kr. – beregnes lejeværdien på grundlag af denne vurdering.

fortsættes. . .

- b. Når ejendommen tidligst er vurderet ved 15. almindelige vurdering eller er ombygget eller forbedret for mere end 25.000 kr. siden sidste vurdering før 15. almindelige vurdering, beregnes lejeværdien på grundlag af 70 pct. af ejendomsværdien ved 15. almindelige vurdering eller en eventuel senere vurdering forud for 1. januar 1974.
- c. Afholdes der bekostninger på 25.000 kr. eller mere inden udløbet af 1974, som ikke er indregnet i en før 1. januar 1974 foretagen vurdering, beregnes lejeværdien på grundlag af 70 pct. af den seneste vurdering før 1. januar 1974 med tillæg af 80 pct. af bekostningerne.

Reglerne under II skal ikke anvendes, når et enfamilieshus ved skifte af et dødsbo udlægges til den efterlevende ægtefælle, idet et sådant udlæg ikke betragtes som en ny erhvervelse.

Heller ikke overdragelse mellem sambeskattede ægtefæller eller mellem disse ved separation eller skilsmisse medfører, at ejendommen betragtes som ny erhvervet.

III. Uvurderede ejendomme

Hvis der ikke forud for 1. januar 1974 foreligger nogen vurdering af ejendommen, beregnes lejeværdien med 4 pct. af et beløb svarende til 80 pct. af anskaffelsessummen med tillæg af afholdte bekostninger til ombygninger eller forbedringer.

Beskrivelsen af reglerne er hentet fra SKATTEN 1975, redigeret af Jens Stubkjær, og selv med denne pædagogiske oversigt ved hånden, må mange boligejere have haft vanskeligheder ved udfyldelsen af selvangivelsen.

Herudover kunne der foretages et standardfradrag på 1 pct. af ejendomsværdien, dog mindst 400 kr. og højst 2.000 kr. Desuden kunne der vedrørende ejerboliger fradrages forfaldne ejendomsskatter og prioritetsrenter (også selvom de ikke var betalt), reservefonds- og administrationsbidrag til realkreditinstitutter, renter af vej- og kloakgæld og eventuelle aftægtsydelse i forbindelse med ejendommen.

Fra 1975 blev reglerne forenklet noget. Til gengæld indførtes der samtidig lavere procentsatser for pensionister. Fra 1979 indførtes begrænsningsregler for år til år stigningen i lejeværdien. Frem til og med 1981 baseredes lejeværdiberegningen på de nominelle ejendomsværdier, men fra og med 17. almindelige vurdering i 1982 vurderedes ejendommene ud fra kontantvurderingsprincippet, og lejeværdien blev efterfølgende opgjort på basis heraf. Fra 1982 til 1985 ophævedes fradragsretten for ejendomsskatter gradvist, jf. afsnit 5.2.4. Til og med 1986 beskattedes den beregnede lejeværdi som almindelig skattepligtig indkomst, dvs. med op til 73 pct. Fra 1987-skattereformen og frem til og med 1999 er lejeværdien blevet beskattet som en del af boligejernes kapitalindkomst.

Adskillige fradrag i grundlaget

Hyppige justeringer af reglerne

En epoke slutter i 1999

I 1999 beregnedes der lejeværdi for sidste gang, og regelsættet blev fra 2000 afløst af ejendomsværdiskatten, der i vidt omfang bygger på de samme opgørelsesprincipper, som anvendtes ved lejeværdiberegningen, jf. afsnit 5.6.3.

5.3.6. Befordringsfradrag

Befordringsfradraget lovfæstes i 1959

Befordringsfradraget har stor økonomisk betydning for mange erhvervsaktive. Lønmodtagerne skal selv foretage beregningen af fradraget på basis af en fastsat kilometersats og afstanden mellem bopælen og arbejdspladsen, og de fleste skatteydere betragter udregningen af fradraget som en integreret del af skatteberegningen. Reglerne om fradraget for udgifter til befordring mellem sædvanlig bopæl og arbejdsplads blev første gang lovfæstet i 1959. Formålet var at fremme mobiliteten på arbejdsmarkedet. Ud fra samme motiv blev der før 1959 i praksis givet et bevillingsmæssigt nedslag i indkomstansættelsen i lighed med fradrag for andre udgifter til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten.

Fra besværlige køre/ventetidsregler

Reglerne fik deres nuværende udformning ved en lovændring, der havde virkning fra og med 1985. Indtil da var befordringsfradragets størrelse ikke alene afhængig af den daglige faktiske tilbagelagte afstand, men i et vist omfang tillige afhængig af befordringsformen og dermed af de faktiske udgifter, der fulgte heraf. Der ydedes således kun fradrag i tilfælde, hvor der kunne dokumenteres en udgift forbundet med befordringen. Udgangspunktet for reglerne før 1985 havde været, at der ydedes et fradrag for udgifter til befordring med billigste kollektive transportmiddel i det omfang beløbet oversteg 2.000 kr. årligt. Hvor kollektiv transport ikke umiddelbart kunne anvendes, ydedes et fradrag for kørsel i egen bil efter særlige regler med en fast kilometersats. De særlige regler gik under betegnelsen ”køre/ventetidsregler”.

- til enkle standardiserede regler

Den individuelle vurdering af den faktiske transportform medførte store administrative og forståelsesmæssige problemer, hvilket resulterede i udarbejdelsen og indførelsen af mere standardiserede regler fra 1985, der – med visse små justeringer – har været gældende siden. Hovedprincippet i de nu gældende regler er, at fradragets størrelse alene afhænger af afstanden mellem bopælen og arbejdspladsen og er helt uafhængig af transportformen og de faktiske udgifter forbundet med befordringen. Fradraget ydes med en fast

”normalsats” pr. km for befordring ud over en vis afstand og med en andel af normalsatsen for meget lang befordring.

Fra 1985 kunne der for de første 20 km daglig befordring ikke foretages fradrag. Fra 20 km til 54 km beregnedes fradraget med normalsatsen (1,05 kr./km), og for daglig befordring over 54 km beregnedes fradraget med ¼ sats. Begrundelsen for den reducerede sats var de faldende gennemsnitsudgifter pr. km ved befordring over længere afstande. Kilometerbundgrænsen på 20 km, for hvilke der ikke blev givet fradrag, svarede med satsen på 1,05 kr. stort set til det hidtidige bundfradrag i befodringsudgifterne på 2.000 kr. Frem til 1993 gjaldt dog en særregel (rest af de gamle køre-/ventetidsregler) for kørsel i egen bil, hvor der ydedes en særlig sats, når offentlig transport ikke kunne anvendes. I disse tilfælde ydedes fradrag på 1,05 kr. pr. km for alle kilometer ud over de første 20 pr. dag. Særreglen udfasedes i forbindelse med 1994-skatteomlægningen frem til 1997 og var fuldstændigt ophævet fra og med 1998, jf. **bilag 9**.

Degressivt fradrag med kilometerbundgrænse

En uddybende oversigt over regler og satser for befodringsfradraget fra 1985 – 2002 kan ses på Skatteministeriets hjemmeside.

Læs mere på www.skat.dk

I forbindelse med 1994-skatteomlægningen forhøjedes kilometerbundgrænsen, hvor der ikke gives fradrag fra 20 til 24 km pr. dag, og kilometerintervallet, hvor der gives fuld fradragssats, forlængedes fra 54 til 100 km. I forbindelse med finanslovsforliget for 1995 skete der en yderligere forbedring af fradraget for personer med lang transport. For kørsel over 100 km pr. dag hævedes fradraget fra ¼ af normalsatsen til ½ af normalsatsen.

Forbedringer af hensyn til mobiliteten på arbejdsmarkedet

Befodringsfradraget er et ligningsmæssigt fradrag og fratrækkes ved indkomstopgørelsen i den skattepligtige indkomst. Fra og med 2002 har fradraget således en skattemæssig værdi svarende til skatteprocenterne for kommune, amt og kirke. I forbindelse med denne sænkning af fradragsværdien er der fra og med 2002 indført regler om tillæg til befodringsfradraget for lavindkomster. Disse regler er nærmere belyst i **bilag 12**.

Særregler for lavindkomster fra 2002

5.4. Indkomstskatten 1987 - 1993 · 1987-skattereformen

Lavere værdi af rentefradraget og stop for skattespekulation

Skattesystemet gav forud for skattereformen i 1987 stærke incitamenter til skattespekulation og skattebetingede arrangementer på grund af den høje skatteværdi af rentefradraget og lavt beskattede eller skattefrie indkomstformer. Positiv kapitalindkomst placeredes, hvor beskatningen var lavest, og negativ kapitalindkomst (renteudgifter) hvor skatteværdien var højest (op til 73 pct.). Vilklårene for privat opsparing var dårlige. På den baggrund gennemførtes i marts 1986 et lovkompleks, der tilsammen udgjorde 1987-skattereformen. Målsætningen var bl.a. at styrke den private opsparing og gøre skattesystemet robust overfor skattespekulation.

Læs mere på www.skat.dk

For en mere udførlig beskrivelse af baggrunden og indholdet i 1987-skattereformen henvises til artiklen ”Omlægningen af personskatterne 1987-2002” i tidsskriftet **Skat**, Skatteministeriet, februar 2001. Tidsskriftet er også tilgængeligt på Skatteministeriets hjemmeside.

5.4.1. Separat Person- og Kapitalindkomstbeskatning (SPK-skattesystemet)

Personskatteloven afløser udskrivningsloven

Skatteberegningsreglerne, der blev indført ved skattereformen i 1987, baseredes på SPK-princippet, hvilket betød en separeret beskatning af henholdsvis personindkomst (aflønning af arbejde) og kapitalindkomst (afkast af kapital). Efter den hidtidige tre-trins skala i udskrivningsloven skete beregningen af statsindkomstskatten udelukkende på basis af den almindelige skattepligtige indkomst. Fra 1987 blev udskrivningsloven ophævet, og visse bestemmelser herfra samt en række skatteberegningsregler i kildeskatteloven blev samlet i en ny skatteberegningslov – personskatteloven – som også er gældende i dag. Heri samledes reglerne for opgørelsen af de nye beskatningsgrundlag og skattesatserne samt beregningsreglerne for tre nye statskatter baseret på forskellige grundlag til afløsning af tre-trins skalaen.

Efter personskatteloven foretages ved indkomstopgørelsen en tredeling af indkomstgrundlaget til brug for skatteberegningen. På grundlag af samtlige skattepligtige indkomster og fradragsberettigede udgifter opgjøres den skattepligtige indkomst, den personlige indkomst og kapitalindkomsten. Statskattelovens nettoindkomstprincip, hvor alle indkomster og fradrag indgik i skattepligtig indkomst, opretholdtes stadig som grundlag for den proportionale skat til staten og for de kommunale skatter, men hertil kom progressive tillægsskatter til staten på grundlag af en kombination af personlig indkomst og positiv nettokapitalindkomst.

Fra et til tre beskatningsgrundlag

Det fremgår af en positivliste i personskatteloven, hvilke indkomsttyper der skal henføres til kapitalindkomst, mens alle andre skattepligtige indkomster, der ikke er nævnt på listen, skal medregnes ved opgørelsen af den personlige indkomst. For fradragenes vedkommende defineredes ligeledes ved positiv angivelse i loven, hvilke typer der kan fradrages ved hhv. opgørelsen af den personlige indkomst og ved opgørelsen af kapitalindkomsten. Fradrag, der ikke eksplicit er nævnt i disse positivlister, kan kun fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst og benævnes fradragsberettigede udgifter²⁾. De væsentligste fradrag i den personlige indkomst er pensionsopsparing og selvstændiges driftsudgifter, og for kapitalindkomstens vedkommende er det renteudgifter. Kapitalindkomsten opgøres som et nettobeløb af indtægter og udgifter, og den behandles skattemæssigt forskelligt alt efter om nettobeløbet var positivt eller negativt. Denne opdeling af indkomster og fradrag, der foretoges med 1987-reglerne er stadig gældende og en nærmere beskrivelse af de indkomster og fradrag, der indgår i de tre skattegrundlag, fremgår af gennemgangen af gældende regler i **afsnit 6.2.1**.

Definition af personlig indkomst og kapitalindkomst

For personer opkrævedes fra og med 1987 følgende indkomstskatter:

Tre nye statsindkomstskatter

---

2) Fradragsberettigede udgifter omfattede alle fradrag, der ikke eksplicit var defineret i loven som fradragsberettigede i enten den personlige indkomst eller i kapitalindkomsten. For at undgå begrebsforvirring anvendtes begrebet ligningsmæssige fradrag ikke i forbindelse med 1987-reformen, idet bl.a. renteudgifter frem til og med 1986 også var et ligningsmæssigt fradrag. De fradragsberettigede udgifter omfattede dog den samme kategori af fradrag, som i dag benævnes ligningsmæssige fradrag.

Skatteberegningens historie

- 22 pct. almindelig indkomstskat til staten
- 6 pct. indkomstskat til staten
- 12 pct. indkomstskat til staten
- Kommunal indkomstskat
- Amtskommunal indkomstskat
- Kirkeskat (for medlemmer af Folkekirken)

Bidrag inkluderet i 22 pct.-skatten Folkepensionsbidrag og bidrag til dagpengefonden blev inkluderet i 22 pct.-skatten og opkrævedes fra 1987 ikke længere særskilt. Desuden svarede personer formueskat til staten på grundlag af den skattepligtige formue ved indkomstårets udgang.

Progressionen bevarede og skatteloftet sænkede Almindelig indkomstskat til staten beregnedes med 22 pct. af den skattepligtige indkomst, og med denne skatteværdi modregnedes personfradraget i statsindkomstskatterne. Af den personlige indkomst plus den positive nettokapitalindkomst beregnedes endvidere en 6 pct.-skat af indkomst ud over et bundfradrag på 130.000 kr. For ægtefæller opgjordes nettokapitalindkomsten under ét, og der indførtes overførselsret af evt. uudnyttet bundfradrag, således at ægtepar først skulle betale 6 pct.-skat, når deres samlede indkomst oversteg 260.000 kr. Var nettokapitalindkomsten negativ, fragik beløbet ikke i grundlaget for 6 pct. skatten. Endelig beregnedes en 12 pct.-skat af personlig indkomst ud over 200.000 kr., og her var der ingen overførselsret af uudnyttet bundfradrag mellem ægtefæller. Beløbsgrænsen for den højeste indkomstbeskatning blev ekstraordinært hævet fra 186.100 kr. til 200.000 kr. Det skrå skatteloft blev nedsat fra 73 pct. til 68 pct.

Standardfradrag som lille skalatrin Der indførtes et nyt fradrag på 3 pct. af den personlige indkomst, dog højst 3.200 kr., som kunne fratrækkes i den skattepligtige indkomst. 3 pct.-fradraget var reelt et lille skalatrin, men indførtes hovedsageligt som et beregningsfradrag for at neutralisere virkningen af ophævelsen af det faste lønmodtagerfradrag, der frem til og med 1986 kunne beregnes som 5 pct. af lønnen, dog maks. 3.200 kr. Dette standardfradrag var hidtil blevet givet for udokumenterede lønmodtagerudgifter. Kunne man dokumentere større udgifter, havde disse kunnet fratrækkes i stedet for standardfradraget.

Uændret kommunal beskatning Der skete ingen ændringer ved beregningen af de kommunale indkomstskatter, hvor grundlaget fremdeles var den skattepligtige indkomst. Personfradragene omregnedes som hidtil til fradrag i skatten med en skatteværdi på ca. 50 pct. (22 pct. statsskat og ca. 28 pct. skat til primær- og amt skommune inkl. kirkeskat). En oversigt over skattesatserne fra 1987-1993 er vist i **bilag**

3, og en skematisk oversigt over de centrale udskrivningsregler for perioden 1987-1993 fremgår af bilag 6.

I forbindelse med 1987-skattereformen gennemførtes også en fradragssaning. Bl.a. begrænsedes fradraget for repræsentationsudgifter, fradrag for visse lønmodtagerudgifter og forsikringsfradraget (det såkaldte 2.000 kr.-fradrag, hvor igennem der bl.a. ydedes fradrag for indskud på børneopsparingskonti og indskud på selvpensioneringskonti). Der indførtes en bundgrænse på 3.000 kr. for øvrige lønmodtagerudgifter, således at kun fradragberettigede lønmodtagerudgifter herudover kunne fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Befordringsfradrag og kontingenter til A-kasse og fagforening kunne fradrages fuldt ud ved siden af.

Frdragssaning

SPK-skattesystemet nødvendiggjorde en særlig ordning for selvstændigt erhvervsdrivendes erhvervsmæssige renteindtægter og -udgifter. Der konstrueredes til brug herfor en virksomhedsskatteordning med særlige skatteberegningregler for selvstændigt erhvervsdrivende med personligt drevne virksomheder. Reelt er virksomhedsskatteordningen en skatteberegningregel, der dels sikrer selvstændigt erhvervsdrivende fuld skattemæssig fradragsværdi for erhvervsmæssige renteudgifter, dels sørger for opdeling af virksomhedens resultat i aflønning af arbejdskraften og af kapitalapparatet jf. afsnit 5.4.3. om virksomhedsskatteordningen

Virksomhedsskatteordning

Der blev endvidere indført en skattefri, indkomstuafhængig børnefamilieydelse på 5.000 kr. (reguleret) pr. barn under 18 år til afløsning af børnechecken og det indkomstafhængige almindelige børnetilskud, jf. afsnit 5.3.3. I forbindelse med 1987-skattereformen aftaltes også at afskaffe dobbeltbeskatning af aktieudbytter. Denne del af skattereformen blev dog først udmøntet med virkning fra og med 1991, jf. afsnit 5.4.7.

Lempelser for børn og aktier

Skatteværdien af negativ nettokapitalindkomst og ligningsmæssige fradrag (f.eks. kontingent til A-kasse og fagforening og underholdsbidrag), der i 1986 kunne være på op til 73 pct. nedsattes med 1987-skattereformen til ca. 50 pct. i en gennemsnitskommune, og beskatningen af positiv nettokapitalindkomst sænkedes til ca. 50-56 pct. ligeledes imod tidligere op til 73 pct. Disse ændringer i skatteværdien af fradrag og kapitalindkomst kunne medføre relativt store skatteændringer for familierne. 1987-skattereformen blev derfor iværksat med et sæt af overgangsregler, som bevirkede, at skatteændringerne blev udjævnet over en årrække, men samtidig medførte en kom-

Lavere værdi af fradrag krævede overgangsregler

plicering af skatteberegningen i den tilsvarende årrække. Overgangsreglerne belyses i næste afsnit.

5.4.2. Overgangsregler i 1987-skattereformen

Gradvis tilpasning til ændret skatteværdi

1987-skattereformen indfasedes med 5-årige overgangsregler for personer med henholdsvis stor negativ nettokapitalindkomst og store fradragsberettigede udgifter (ligningsmæssige fradrag). For personer med stor positiv nettokapitalindkomst strakte overgangsreglerne sig over en længere årrække (i princippet uendeligt), men de ophævedes i forbindelse med 1994-skatteomlægningen. Princippet i overgangsreglerne var, at en aftagende del af kapitalindkomsten og/eller af de ligningsmæssige fradrag medregnedes ved opgørelsen af den progressivt beskattede personlige indkomst. Fradragene og den negative hhv. positive nettokapitalindkomst blev dermed gradvis omlagt fra fradrag/beskatning på toppen af indkomsten, til fradrag/beskatning i skattepligtig indkomst med en skatteværdi på ca. 50 pct. Overgangsreglerne i 1987-skattereformen er beskrevet i oversigtsform i **bilag 7**.

Kun betydning for de progressive skatter

Det bemærkes, at overgangsreglerne var rene skatteberegningsregler, der alene påvirkede omfanget af de indkomster og fradrag, der skulle medregnes ved opgørelsen af den personlige indkomst og kapitalindkomsten og dermed beregningsgrundlagene for de progressive 6 pct. og 12 pct. skatter. Overgangsreglerne havde ikke betydning for opgørelsen af den skattepligtige indkomst, hvori alle indkomster og fradrag indgik, og hvoraf de proportionale skatter - 22 pct. statsskatten og de kommunale skatter - beregnedes.

Nye indkomstbegreber i overgangspe-rioden

Med overgangsreglerne tilføjedes skatteberegningen en række nye begreber. Ud over personlig indkomst, kapitalindkomst og fradragsberettigede udgifter indførtes beregningsmæssig personlig indkomst, positiv/negativ beregningsmæssig nettokapitalindkomst og positiv/negativ overskydende nettokapitalindkomst samt beregningsmæssige og overskydende fradragsberettigede udgifter. Begrebet beregningsmæssig angav den del af kapitalindkomsten/fradragene, der var omlagt til proportional beskatning, mens begrebet overskydende betegnede den del, der fortsat skulle medregnes til personlig indkomst. Når disse overskydende (ikke omlagte) kapitalindkomster og/eller fradragsberettigede udgifter var tillagt/fratrullet den personlige indkomst, fremkom den beregningsmæssige personlige indkomst. Skatteberegningen, som blev beskrevet i foregående afsnit, foregik herefter på grundlag af den

skattepligtige indkomst for de proportionale skatter, og på grundlag af den beregningsmæssige personlige indkomst for 6 pct. og 12 pct. skatterne og tillige med tillæg af den positive beregningsmæssige nettokapitalindkomst for 6 pct. skatten.

Ordningen for positiv nettokapitalindkomst udformedes således, at der i det første år – 1987 – skulle omlægges op til 60.000 kr., mens resten af den positive nettokapitalindkomst fortsat medregnedes til den personlige indkomst. De efterfølgende år omlagdes yderligere 25.000 kr., og ordningen kunne derfor for personer med meget store renteindtægter i princippet være evigt. For ægtepar, der samlet havde positiv nettokapitalindkomst, gjaldt de samme beløbsgrænser som for enlige, og ægtefællerne skulle opdele deres kapitalindkomster i beregningsmæssig og overskydende nettokapitalindkomst i forholdet mellem deres kapitalindkomster. Ved at omlægges så stort et beløb som 60.000 kr. det første år opnåedes, at en begrænset kreds af skatteydere/ægtepar med positiv nettokapitalindkomst blev omfattet af overgangsreglen.

Positiv nettokapitalindkomst – uden tidsbegrænsning

Ordningen for fradragsberettigede udgifter var relativ enkel, idet der for den enkelte skatteyder skulle omlægges 1/6 af fradragene det første år stigende med yderligere 1/6 årligt til 5/6 i 1991, hvorefter alle fradragene fra og med 1992 var nede på proportional skatteværdi. For at færrest mulige skatteydere skulle omfattes af ordningen, skulle der dog mindst omlægges fradrag på op til 20.000 kr. det første år, 40.000 kr. i 1988 og stigende med 20.000 kr. om året. Det var således alene skatteydere med fradrag på over 100.000 kr., der omfattedes af overgangsordningen i alle årene frem til 1992.

Ligningsmæssige fradrag – maks. fem år

Overgangsreglen for negativ nettokapitalindkomst var beregningsmæssigt den mest komplicerede af ordningerne. Opgørelsen af, hvor stor en del af den negative nettokapitalindkomst, der skulle omlægges til proportional beskatning, var treleddet.

Negativ nettokapitalindkomst – maks. fem år

1. Af negativ nettokapitalindkomst ud over 150.000 kr. omlagdes straks fra og med 1987.
2. Af negativ nettokapitalindkomst under 150.000 kr. skulle omlægges 35.000 kr. det første år, 60.000 kr. i 1988, 85.000 kr. i 1989, 110.000 i 1990 og 130.000 kr. i 1991.
3. Af negativ nettokapitalindkomst under 150.000 kr. skulle herudover hvert af årene omlægges et beløb svarende til 25 pct. af personlig indkomst ÷ negativ nettokapitalindkomst (under 150.000 kr.) ÷ et bundfradrag på

Skatteberegningens historie

200.000 kr. (Ved 25 pct.-reglen anvendtes personlig indkomst og negativ nettokapitalindkomst ekskl. omlagte fradrag og kapitalindkomst).

At al negativ nettokapitalindkomst over 150.000 kr. skulle omlægges straks fra 1987 begrundedes med, at når overskud af ejerbolig blev modregnet i renteudgifterne ville nettokapitalindkomsten opgjort for selv et højt belånt og pænt stort parcelhus ikke overstige 150.000 kr., og negativ nettokapitalindkomst herudover antoges at vedrøre spekulationsarrangementer. Det skal i denne forbindelse erindres, at for selvstændiges erhvervsmæssige renteudgifter bevarede fuld fradragsværdi gennem virksomhedsskatteordningen, jf. afsnit 5.4.3.

Hurtig tilpasning for ægtepar med pæne indkomster

Begrundelsen for 25 pct.-reglen var, at der ved sænkningen af skatteloftet fra 73 pct. til 68 pct. fremkom en skattelettelse af skattepligtig indkomst ud over 200.000 kr. med 5 pct.-point. Herved kunne skatteydere med pæne indkomster og stor negativ nettokapitalindkomst komme ud for, at skatten ville blive lettet de første år, for så at stige i senere år som følge af omlægningen med de stigende faste beløb. Denne økonomiske lettelse i de første år gav derfor plads til yderligere omlægning af negativ nettokapitalindkomst. Faldet i fradragsværdien af negativ nettokapitalindkomst var på 18 pct.-point fra 68 pct. til 50 pct., og 25 pct. heraf udgjorde et fald på 4,5 pct.-point. Altså kunne der ekstra omlægges negativ nettokapitalindkomst svarende til det beløb af den skattepligtige indkomst, der blev lettet med 5 pct. Som nævnt, blev grundlaget for 25 pct.-reglen opgjort som den del af den personlige indkomst ÷ negativ nettokapitalindkomst (under 150.000 kr.), der oversteg 200.000 kr. Personlig indkomst ÷ negativ nettokapitalindkomst udgjorde i denne forbindelse et beløb, der tilnærmelsesvist svarede til skattepligtig indkomst. For ægtepar indgik deres samlede personlige indkomst over 200.000 kr. i beregningen, hvilket medførte en noget hurtigere omlægning af negativ nettokapitalindkomst end det formentlig umiddelbart var tiltænkt ved udformningen af reglerne. Eksempelvis fik ægtepar med en samlet personlig indkomst over 810.000 kr. al negativ nettokapitalindkomst op til 150.000 kr. omlagt straks fra 1987, og havde ægtepar 100.000 kr. i negativ nettokapitalindkomst, var de ligeledes ikke omfattet af overgangsregler, hvis de samlet havde personlig indkomst over 560.000 kr.

Ægtefællebeskatningsreglerne igen

Overgangsordningerne for positiv og negativ nettokapitalindkomst betød også en udvidelse af de særlige ægtefællebeskatningsregler, jf. beskrivelsen i afsnit 5.3.1. For ægtefæller beregnedes 6 pct. og 12 pct. skat af såvel overskydende positiv nettokapitalindkomst som af overskydende negativ netto-

kapitalindkomst på toppen af indkomsten hos den af ægtefællerne, der havde den højeste beregningsmæssige personlige indkomst.

Det var det aktuelle års indkomster og fradrag, der var afgørende for, om man var omfattet af overgangsreglerne eller ej. I princippet kunne man således godt være ude af ordningerne i et år og være med igen det følgende år. Man kunne endvidere samtidigt være omfattet af overgangsordningen for fradragsberettigede udgifter og enten ordningen for negativ eller for positiv nettokapitalindkomst.

1987-skattereformen indførte, som det er fremgået, mange nye begreber i skatteberegningen, og ikke mindst overgangsordningerne var formentlig de mest komplicerede beregningsregler, som relativt brede kredse af skatteyderne indtil da havde været udsat for. Hertil kom virksomhedsskatteordningen for selvstændigt erhvervsdrivende, der stillede helt nye krav til bogføring og regnskabsforståelse hos mange erhvervsdrivende. Komplikationerne forårsagedes hovedsageligt af de mange nye begreber, idet de svære elementer som bl.a. overførsel af uudnyttede bundfradrag og de særlige ægtefælleberegningsregler med beregning af skat af kapitalindkomsten på toppen af den anden ægtefælles personlige indkomst var en videreførelse af hidtil gældende regler.

For den del af befolkningen, der interesserede sig for skatteberegning, blev de nye regler således en stor intellektuel udfordring. Den hastige udvikling på IT-området i disse år, hvor pengeinstituttet og ejendomsmæglere mv. ydede beregningservice, og hjemme PC'ere med skatteberegningsprogrammer blev taget i anvendelse af en stadig bredere kreds af befolkningen, gjorde imidlertid sit til, at mange kunne få hjælp til at få et overblik over konsekvenserne af de nye regler. Herved sikredes både korrekte beregninger og god information og endvidere hjælp til selvhjælp til de skatteydere, der ville eftergøre skatteberegningerne.

Der rejste sig da også en kraftig kritik af kompleksiteten i reglerne med opfordringer om gennemførelse af forenklinger. Som det vil fremgå af de følgende afsnit, er der op gennem 1990'erne rent faktisk sket store forenklinger af 1987-skattereformens regler, dels automatisk som følge af udløbet af overgangsreglerne, dels med regelændringer i forbindelse med 1994-skatteomlægningen.

Gradvis tilpasning for alle

Mange nye begreber gav forståelsesproblemer

PC'er og beregningsprogrammer kunne hjælpe

Efter overgangsperioden blev det lettere

5.4.3. Virksomhedsskatteordningen

Fuld værdi af rentefradraget bevarede for virksomheder

SPK-skattesystemet, hvor personlig indkomst og kapitalindkomst beskattes med forskellige skatteprocenter og ikke mindst nedsættelsen af skatteværdien af rentefradraget, nødvendiggjorde særlige regler, der kunne sikre selvstændigt erhvervsdrivende fuld skattemæssig fradragsværdi af erhvervsmæssige renteudgifter svarende til fradragsværdien af øvrige driftsudgifter. Til dette formål konstrueredes virksomhedsskatteordningen, der er et sæt af skatteberegningsregler, der tillige indeholder bestemmelser for, hvorledes virksomhedsresultatet fordeles mellem aflønning af arbejdskraften, der beskattes som personlig indkomst og aflønning af kapitalapparatet, der beskattes som kapitalindkomst.

Konsolidering og konjunkturudligning

Til virksomhedsskatteordningen knyttedes også en opsparingsordning, der indebar, at en del af virksomhedsoverskuddet kunne opspares i virksomheden mod betaling af en foreløbig skat svarende til selskabsskattesatsen, der i 1987 var på 50 pct. og senere er sænket til den nuværende sats på 30 pct. Til brug for virksomhedsopsparingsordningen indeholder virksomhedsskatteoven tillige bestemmelser for, hvorledes privatøkonomien og virksomhedsøkonomien holdes adskilt. Opsparingsordningen skulle både tilgodese personligt drevne virksomheders behov for konjunkturudligning ved stærkt svingende indkomster fra år til år og endvidere behovet for konsolidering af virksomheden til relativ lav beskatning på lige fod med virksomheder drevet i ApS-form eller som A/S'er.

Opdeling af overskud i afkast af arbejde og kapital

Virksomhedsskatteordningen er stadig en del af gældende skatteberegningsregler, og principperne i ordningen er ikke ændret væsentligt siden 1987. Vælger en selvstændigt erhvervsdrivende at anvende virksomhedsskatteordningens regler, indgår alle virksomhedens skattepligtige indtægter og udgifter i virksomhedsindkomsten, og virksomhedens skattepligtige indkomst opgøres som overskuddet af primær drift plus erhvervsmæssige renteindtægter mv. minus erhvervsmæssige renteudgifter. Denne samlede indkomst opdeles i et beregnet kapitalafkast, der medregnes til kapitalindkomst, og i et resterende overskud, der medregnes til personlig indkomst. Kapitalafkastet beregnes som kapitalafkastsatsen ganget med virksomhedens egenkapital, hvor kapitalafkastsatsen er en særlig opgjort procentsats, der svarer til den gennemsnitlige obligationsrente i indkomståret. Det beregnede kapitalafkast udgør således en forrentning af egenkapitalen i virksomheden, der svarer til afkastet af en alternativ placering af midlerne i obligationer. Det beregnede kapitalafkast og den personlige indkomst fra virksomheden be-

skattes herefter efter personskattelovens regler som henholdsvis kapitalindkomst og personlig indkomst.

Både kapitalafkast og personlig indkomst kan opspares i virksomheden mod betaling af en foreløbig virksomhedsskat på 30 pct. (50 pct. i 1987), og kun det resterende hævede beløb - kapitalafkast henholdsvis personlig indkomst – beskattes efter personskattelovens regler i indkomståret. Ved senere hævelse af det opsparede beløb, beskattes beløbet inkl. den foreløbige betalte virksomhedsskat som personlig indkomst i hæveåret, uanset om den hævede opsparring stammer fra kapitalafkast eller personlig indkomst, og den tidligere betalte foreløbige skat modregnes i slutskatten.

Lav acontoskat

For at blive beskattet efter virksomhedsskattelovens regler, skal en række bogføringskrav være opfyldt, bl.a. til sikring af en adskillelse af virksomhedens økonomi og den private økonomi. Dette betyder ofte, at virksomhederne er nødt til at have professionel hjælp til bogføring og selvangivelse mv., hvilket har været baggrunden for, at virksomhedsskatteordningen ofte er blevet kritiseret for at være et for kompliceret og administrativt dyrt element i skatteberegningen.

Revisorhjælp ofte nødvendig

For bl.a. at imødekomme en del af denne kritik udformedes fra og med 1993 et sæt alternative skatteberegningsregler for personligt drevne virksomheder – kapitalafkastordningen –, som på skematisk vis sikrer fuld fradragsværdi for erhvervsmæssige renteudgifter, men ikke ligesom virksomhedsskatteordningen stiller specielle krav til bogføringen mv. Denne ordning beskrives i afsnit 5.4.8. I bilag 13 er principperne og forskellene på virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastordningen beskrevet og belyst ved et eksempel.

Enklere ordning som alternativ

5.4.4. Rentenedslag for pensionister

De hidtidige principper for rentenedslaget, jf. afsnit 5.2.1., blev fastholdt ved 1987-skattereformen, men efter tilpasningen til SPK-skattesystemet blev regelsættet ganske kompliceret. Dels på grund af forskellig behandling af de forskellige indkomster, der berettigede til nedslag, dels som følge af, at beregningsreglerne for pensionistægtepar blev gjort ægtefælleneutrale og endvidere skulle sikre, at der opnåedes det maksimalt mulige nedslag, uanset hvorledes visse af de nedslagsberettigede indkomster var placeret hos ægtefællerne. Før 1987 var alderskriteriet for nedslag, at pensionisten skulle være fyldt 67 år før indkomståret. Denne betingelse blev ændret således, at

Rentenedslaget blev gjort ægtefælleneutralt

Skatteberegningens historie

man blev berettiget i det år man fyldte 67 år. Hermed paralleliseredes reglerne med aldersbetingelsen for at modtage folkepension.

De nedslagsberettigede beløb omfattede:

1. Nettorenteindtægter. Øvrige kapitalindtægter og –udgifter indgik ikke i det nedslagberettigede beløb. Var renteudgifterne større end renteindtægterne, beregnedes der ikke nedslag af renteindtægterne. For ægtepar var det ægtefællernes samlede nettorenteindtægt, der indgik i nedslagsgrundlaget. Erhvervsmæssige renteindtægter og –udgifter, der indgik i virksomhedsskatteordningen medregnedes ikke til nedslagsgrundlaget.
2. Visse pensionsudbetalinger. Det drejede sig om løbende ydelser fra pensionskasser, forsikringsordninger og udbetalinger fra rateforsikringer mv., der ikke var pristalsreguleret. Bl.a. udbetalinger fra ATP.
3. Løbende ydelser fra den skattepligtiges tidligere arbejdsgiver. Det drejede sig om udbetalinger fra uafdækkede pensionsordninger.
4. Understøttelser fra den skattepligtiges tidligere arbejdsgiver samt fra hjælpe- og understøttelsesfonde, pensionsreguleringsfonde og lign. Institutioner, hvortil den tidligere arbejdsgiver havde ydet bidrag.

Evt. negativ nettokapitalindkomst efter pkt. 1 blev ikke modregnet i evt. andre nedslagsberettigede beløb efter pkt. 2-4. Tidligere havde endvidere gjaldt, at ydelserne, der indgik i nedslagsgrundlaget i det enkelte indkomstår, ikke måtte overstige, hvad den skattepligtige havde modtaget af tilsvarende ydelser i et af de seneste 5 år. Denne betingelse ophævedes fra 1987.

*Nedslaget
uændret for de
fleste*

Nettorenteindtægter og ATP-udbetalinger indgik automatisk i nedslagsberegningen, idet disse indkomster var indberettede, mens de øvrige nedslagsberettigede beløb skulle anføres særskilt på selvangivelsen for at komme i betragtning for nedslagsberegningen. Nedslaget beregnedes som 30 pct. af det nedslagsberettigede beløb, men kunne dog højst udgøre 3.600 kr. (hævet fra 3.500 kr. fra 1987). Det maksimale rentenedslag opnåedes således ved et rentenedslagsberettiget beløb på 12.000 kr. Nedslaget modregnedes i kapitalindkomsten. Var den skattepligtige indkomst over 66.600 kr. (1987) inkl. det nedslagberettigede beløb, aftrappedes rentenedslaget med 50 kr. for hver 100 kr. indkomsten oversteg de 66.600 kr. Nedslag kunne i 1987 således ikke opnås, hvis den skattepligtige indkomst var over 73.800 kr.

*Kompliceret
ægtefælleop-
timeringsregel
fra 1987-1994*

Som nævnt, indførtes der for ægtefæller en optimeringsregel, der sikrede det størst mulige rentenedslag, uanset hvorledes renteindtægter og renteudgifter var fordelt på selvangivelserne. Optimeringsreglen var en ren beregningsregel til brug ved opgørelsen af rentenedslaget uden konsekvenser i øvrigt for fordelingen af de beregnede skatter mellem ægtefællerne. Var ægtefællerne

begge berettiget til rentenedslag, og var deres samlede nettorenter positive, foretoges maskinelt en optimal fordeling af disse renteindtægter, såfremt den ene eller begge ægtefæller havde en skattepligtig indkomst før renter på under 66.600 kr.

Fordelingen af renteindtægten foregik således:

1. Nettorenteindtægten henførtes fortrinsvis til den ægtefælle, der havde den mindste skattepligtige indkomst før renter. Det henførte beløb med tillæg af andre nedslagsberettigede beløb (ikke renter) kunne højst udgøre 12.000 kr., og det henførte beløb måtte ikke bringe den regulerede skattepligtige indkomst (skattepligtig indkomst før renter med tillæg af det henførte beløb) op over 66.600 kr.
2. Yderligere nettorenteindtægt henførtes til den anden ægtefælle, dog således at den regulerede skattepligtige indkomst ikke overstiger 66.600 kr.
3. Herefter fyldtes op hos ægtefællen med den laveste skattepligtige indkomst før renter, således at den regulerede skattepligtige indkomst dog ikke oversteg 66.600 kr.
4. Eventuelt resterende nettorenteindtægter henførtes til sidst til den af ægtefællerne, der efter den foregående fordeling havde den laveste nedslagsberettigede beløb inkl. øvrige nedslagsberettigede beløb.

Var det kun den ene ægtefælle, der var berettiget til nedslag, fordi den anden ikke var fyldt 67 år, henførtes ægtefællernes samlede positive nettorenteindtægter fortrinsvis til den nedslagsberettigede ægtefælle. Der henførtes dog kun nettorenteindtægter, således at den regulerede skattepligtige indkomst ikke oversteg 66.600 kr. De resterende positive nettorenteindtægter henførtes til den anden ægtefælle. Dette komplicerede regelsæt blev ophævet i forbindelse med skatteomlægningen i 1994.

5.4.5. Underskudsregler i SPK-skattesystemet

Adgangen til at fremføre underskud til de efterfølgende fem indkomstår eller overføre underskud til en samlevende ægtefælle blev bevaret ved indførelsen af SPK-skattesystemet. De forskellige skattegrundlag med forskellige beskatningsprocenter nødvendiggjorde imidlertid en udbygning af underskudsreglerne, således at underskud i de forskellige typer indkomst sikredes den korrekte skattemæssige værdi ved modregning i positiv indkomst i de følgende år. Underskudsreglerne blev derfor todelt med særskilte bestemmelser for henholdsvis underskud i skattepligtig indkomst og underskud i personlig indkomst, og det er de samme principper for underskudsreglerne, der er gældende i dag.

Udvikling af underskudsreglerne i lyset af separate indkomstgrundlag

- Rentefradraget får altid den rigtige værdi*
- Da alle indkomster og fradrag, uanset om de er kategoriseret som personlig indkomst eller som kapitalindkomst, indgår ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, danner modregnings- og fremførselsreglerne for den skattepligtige indkomst basis for underskudsreglerne. Ved modregningsadgang for fremført negativ skattepligtig indkomst i de følgende års positive skattepligtige indkomst sikredes det, at dette underskud fik en skatteværdi svarende til de procenter, hvormed skattepligtig indkomst blev beskattet (i 1987 ca. 50 pct. svarende til summen af kommune-, amts- og kirkeskat samt 22 pct.-skat). Skatteværdien på de ca. 50 pct. gjaldt således også de dele af den negative skattepligtige indkomst, der var personlig indkomst og kapitalindkomst. Da negativ nettokapitalindkomst (rentefradraget) indgik ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, var det derfor ikke nødvendigt at udforme særskilte underskudsregler herfor. Underskud i skattepligtig indkomst forårsaget af store rentefradrag fik en skatteværdi på ca. 50 pct.
- Modregning i progressive skatter*
- Den personlige indkomst kunne imidlertid blive progressivt beskattet, og det skulle derfor sikres, at fremført negativ personlig indkomst i de følgende år skulle kunne modregnes på toppen af indkomsten med fuld skatteværdi. Underskudsreglerne suppleredes derfor med bestemmelser om, at såfremt der var negativ personlig indkomst efter evt. modregning i positiv nettokapitalindkomst, kunne dette underskud fremføres og modregnes i følgende års personlige indkomst, der dannede grundlag for 6 pct.- og 12 pct.-skatterne. Da den negative personlige indkomst således indgik i både den skattepligtige indkomst og i disse supplerende regler, fik underskud i personlig indkomst en samlet skatteværdi på op til 68 pct.
- Frem- og tilbageberegning nødvendig*
- Det fænomen, at den skattepligtige indkomst kunne være negativ samtidig med, at den personlige indkomst kunne være positiv, gjorde, at der i visse tilfælde kunne blive beregnet 6 pct. og/eller 12 pct. skatter og samtidig være negativ skattepligtig indkomst til fremførsel. Dette nødvendiggjorde, at underskudsreglerne yderligere udbyggedes med bestemmelser om, at negativ skattepligtig indkomst før fremførsel til følgende år skulle omregnes til skatteværdi og modregnes i eventuelle 6 pct.- og 12 pct.-skatter. Herefter tilbageberegnedes det resterende negative skattebeløb til negativ skattepligtig indkomst, hvorefter dette beløb blev fremført.
- Særlige hensyn til ægtefæller*
- For gifte personer udformedes underskudsreglerne således, at negativ skattepligtig indkomst og negativ personlig indkomst fortrinsvis skulle modregnes i ægtefællens evt. positive indkomster i indkomståret før de resterende

underskud kunne fremføres.

Kortfattet fik underskudsreglerne følgende udformning:

Underskud i *den skattepligtige indkomst* modregnes med skatteværdien af underskuddet i den skattepligtiges eventuelle 6 pct.- og 12 pct.-skatter. Et resterende underskud modregnes for samme indkomstår hos en eventuel ægtefælle, først i dennes skattepligtige indkomst og dernæst med skatteværdien i dennes eventuelle 6 pct.- og 12 pct.-skatter. Et herefter resterende underskud kan fremføres til modregning i rækkefølgen som ovenfor anført i de følgende 5 indkomstår.

Hvis *den personlige indkomst* er negativ, gives der i underskudsåret fradrag først i en eventuel ægtefælles personlige indkomst, derefter i ægtefællernes positive nettokapitalindkomst opgjort under ét. Et herefter resterende underskud i personlig indkomst fremføres til senere indkomstår og fradrages først i positiv nettokapitalindkomst og derefter i personlig indkomst.

Modregning af negativ personlig indkomst foretages på grundlag af de beregningsmæssige indkomster og påvirker alene grundlagene for beregningen af 6 pct.- og 12 pct.-skatterne

5.4.6. Forbrugsrenteafgift i 1987. Ophævet fra og med 1988

Efter at 1987-skattereformen var vedtaget i Folketinget, men før den var trådt i kraft, gennemførtes i efteråret 1986 yderligere tiltag til at fremme den private opsparring og gøre gældsætning mindre tillokkende. Med den såkaldte "kartoffelkur" indførtes fra og med 1987 en afgift til staten på 20 pct. af renter af private personers forbrugslån. Afgiften skulle betales af visse private nettorenteudgifter (renteudgifter ÷ renteindtægter). Nogle renteudgifter var dog undtaget for afgift. Det drejede sig om renter af erhvervslån og visse lån til køb af parcelhus, ejerlejlighed eller andelsbolig samt renter af studie-gæld.

Loven indeholdt ikke direkte en definition af, hvad der var renter af forbrugslån. Opgørelsen af grundlaget for afgiften skete indirekte ved at opgøre den afgiftspligtiges samlede nettorenteudgift, som den fremgik af selvangivelsen og derefter fratrække de renteudgifter, der eksplicit var afgiftsfritaget efter loven.

Specielt for afgiftsåret 1987 gjaldt, at man kunne vælge at indbetale den beregnede forbrugsrenteafgift til en pensionsordning. Loven gav store problemer og kunne ikke administreres tilfredsstillende, og den ophævedes med virkning fra og med afgiftsåret 1988.

Forsøg på at adskille det kolde og det varme vand -

lykkedes ikke -

og ophævedes

5.4.7. Udbytteindkomstskat fra 1991 og aktieindkomstskat fra 1993

Særskilt beskatning af aktieudbytter fra 1991

Et element i aftalen om 1987-skattereformen var en ophævelse af dobbeltbeskatningen af aktieudbytter. Dobbeltbeskatningen bestod i, at udloddet udbytte både var belagt med selskabsskat på 50 pct. og desuden beskattedes som kapitalindkomst hos udbyttedtageren med op til 57 pct. Under hensyntagen til reglerne om skattegodtgørelse lå den effektive beskatning af aktieudbytte således i slutningen af 1980'erne på ca. 71 pct. Først i 1990 opnåedes enighed mellem partierne bag skattereformaftalen om udformningen af nye udbyttebeskatningsregler, og de fik virkning fra 1991.

Progressiv beskatning og afskaffelse af skattegodtgørelsen

Aktieudbytte udgik af den skattepligtige indkomst, og de hidtidige regler om beregning af skattegodtgørelse ophævedes. I stedet indførtes et nyt beskatningsgrundlag – udbytteindkomst – bestående af aktieudbytte fra danske aktie- og anpartsselskaber. Udbytteindkomst beskattedes med 30 pct. af den del af indkomsten, der lå under 30.000 kr. og med 45 pct. af beløb herudover. Inkl. selskabsskat, der i 1991 var på 38 pct., udgjorde den effektive beskatning af aktieudbytte således i 1991 op til ca. 66 pct. Til sammenligning var den højeste beskatningsprocent for personlig indkomst og for positiv nettokapitalindkomst, der var omfattet af overgangsreglerne på 68 pct. Uudnyttet bundfradrag kunne overføres til en ægtefælle, således at ægtepar først skulle betale progressiv udbytteskat, når deres samlede udbytteindkomst oversteg 60.000 kr.

Indeholdelse af udbytteskat bevaredes

Skatten af udbytteindkomst under progressionsgrænsen ansås for endelig afregnet med den af selskabet indeholdte udbytteskat på 30 pct., og denne del af udbytteindkomsten skulle ikke selvangives. Udbytteindkomst ud over progressionsgrænsen skulle selvangives, og skatten heraf på 45 pct. medregnedes til sluskskatten. Herved kunne såvel evt. uudnyttet skatteværdi af personfradrag som af underskud modregnes i denne del af udbytteskatten. Endvidere indgik progressiv udbytteindkomst og skatten heraf ved beregningen af nedslag efter det vandrette skatteloft. Ikke mindst disse supplerende elementer fra udbytteskatten gjorde de i forvejen komplicerede skatteloftsregler endnu mere komplicerede end de var i forvejen, jf. senere under [afsnit 5.5.7](#).

Fra og med indkomståret 1993 blev beskatningen af skattepligtige fortjenester ved afståelse af unoterede aktier efter 3 års ejertid integreret i reglerne for beskatningen af udbytteindkomst. Beskatningsgrundlaget benævntes herefter aktieindkomst, og dette regelsæt svarer til de i dag gældende regler. Aktieindkomst beskattedes i 1993 med 30 pct. af den del af indkomsten, der lå under 31.700 kr. og med 40 pct. af beløb herudover. Inkl. selskabsskat, der var på 34 pct., udgjorde den effektive beskatning af aktieudbytte således i 1993 op til ca. 60 pct. Udnyttet bundfradrag kunne som hidtil overføres til en ægtefælle, således at ægtepar alene skulle betale progressiv aktieindkomstskat af aktieindkomst over 63.400 kr. Udbytteskat af den del af aktieindkomsten under progressionsgrænsen, der bestod af udbytte fra danske selskaber ansås for endelig med den af selskabet opkrævede udbytteskat, mens resten af aktieindkomstskat skulle selvangives og skatten heraf indgik i sluskskatten.

Udvidelse af reglerne fra 1993

Som følge af muligheden for fradragsberettigede tab ved salg af unoterede aktier, udformedes særlige underskudsregler for negativ aktieindkomst. Skatteværdien af det negative beløb beregnes med de samme satser og under hensyntagen til samme progressionsgrænse som for positiv aktieindkomst, og den beregnede skatteværdi modregnes i de øvrige personlige indkomstskatter. Eventuelt uudnyttet negativ skatteværdi af aktieindkomst fremføres til modregning i sluskskatterne i de fem følgende år.

Symmetrisk progression ved underskud

I takt med nedsættelserne af indkomstkattesatserne i forbindelse med 1994-skatteomlægningen og 1999-skattejusteringen er også aktieindkomstskattesatserne blevet reduceret. Fra 1993 nedsattes således den høje sats fra 45 pct. til 40 pct. og den lave sats fra 30 pct. til 25 pct. fra 1996. I forbindelse med nedsættelsen af selskabsskattesatsen til 30 pct. fra 2001, er aktieindkomstskattesatserne sat op til de i dag gældende 28 pct. og 43 pct., jf. også oversigterne over beskatningsgrundlag og skattesatser i **bilag 6, 8 og 10**.

Justeringer af skattesatsen

5.4.8. Kapitalafkastordningen for selvstændigt erhvervsdrivende fra 1993

Som det fremgår af **afsnit 5.4.3**, om virksomhedsskatteordningen, er denne relativt kompliceret og stiller en række krav til særlig bogføring mv., som virksomhederne skal opfylde for at benytte ordningen. For mange mindre virksomheder stod de administrative omkostninger til bl.a. revisor o. lign. ikke mål med den skattebesparelse, der kunne opnås ved at anvende ordnin-

Forenkling for de mindre virksomheder

gen. For at imødekomme kritikken af virksomhedsordningen og opfylde behovet for en enklere ordning for denne virksomhedskreds udformedes fra og med 1993 et sæt alternative skatteberegningsregler for personligt drevne virksomheder – kapitalafkastordningen –, som på skematisk vis sikrer fuld fradrag sværdi for erhvervsmæssige renteudgifter, men ikke ligesom virksomhedsskatteordningen stiller specielle krav til bogføringen mv.

Fuldt rentefradrag efter skematisk beregning

Ligesom virksomhedsskatteordningen er kapitalafkastordningen frivillig og kan for hvert indkomstår vælges i forbindelse med indgivelse af selvangivelsen. Vælges kapitalafkastordningen, opdeles overskud af primær drift (uden kapitalindkomster og -udgifter) i et beregnet kapitalafkast og en resterende del, der er personlig indkomst, som herefter beskattes efter personskattelovens almindelige regler. Kapitalafkastet beregnes som kapitalafkastsatsen ganget med værdien af erhvervsaktiverne i virksomheden. Erhvervsmæssige renteindtægter mv. og renteudgifter behandles på lige fod med private renteindtægter og udgifter efter personskattelovens almindelige regler. I og med, at kapitalafkastet i kapitalafkastordningen beregnes som en procentdel af *erhvervsaktiverne*, modsvarer (neutraliserer) en del af dette beregnede kapitalafkast på skematisk vis de erhvervsmæssige renteudgifter, mens den resterende del af kapitalafkastet giver en forrentning af kapitalapparatet. I **bilag 13** er principperne og forskellene på virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastordningen beskrevet og belyst ved et eksempel.

- og mulighed for konjunkturudligning og konsolidering

Ligesom i virksomhedsskatteordningen blev der også til kapitalafkastordningen knyttet en konjunkturudligningsordning, hvorefter overskud kan opspares mod betaling af en foreløbig skat svarende til selskabsskattesatsen, dog mod binding af det resterende beløb i et pengeinstitut. Det opsparede beløb bliver således ikke som i virksomhedsskatteordningen stående i virksomheden til direkte konsolidering.

Læs mere på www.skat.dk

På Skatteministeriets hjemmeside føres løbende opdateret statistik over antallet af virksomheder, der henholdsvis anvender virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastordningen, og der vises endvidere tal for omfanget af opsparing på de to konjunkturudligningsordninger mv.

5.4.9. Gradvis dobbelt bundfradrag i formueskatten for ægtefæller 1989-1992

Som udløber af formueskatteudvalgets betænkning fra marts 1988 (nr. 1136) vedtog Folketinget i december 1988 en lempelse af formuebeskatningen, hvorefter formueskattesatsen gradvist i årene 1989 til 1991 reduceredes fra 2,2 pct. til 1,0 pct., og bundgrænsen for ægtepar i årene 1989 til 1992 forhøjedes, så den fra og med 1992 udgjorde samme beløb pr. ægtefælle som for enlige.

Da udmøntningen af ophævelse af dobbeltbeskatningen af aktieudbytter, som aftaltes ved 1987-skattereformen, trak ud, jf. afsnit 5.4.7. ovenfor, blev der fra og med indkomståret 1989 indført et særligt nedslag i formueskatten for hovedaktionærer. Hovedaktionærnedslaget udgjorde 60 pct. af den del af formueskatten, der forholdsmæssigt vedrørte den formueskattepligtige værdi af hovedaktionæraktierne. Nedslaget blev bibeholdt også efter ophævelsen af dobbeltbeskatningen af aktieudbytter fra 1991.

*Ekspertudvalg
bag nedsættelse
af formueskatten*

*Midlertidig regel
blev permanent*

5.5. Indkomstskatten 1994 - 1998 · 1994-skatteomlægningen

Omlægning på basis af sagkyndiges anbefalinger

I juni 1993 gennemførtes med virkning fra 1994 en skatteomlægning med indfasning i årene 1994-1998. Skatteomlægningen indeholdt en række af de elementer, som et sagkyndigt udvalg i 1992 havde fremlagt i en rapport med forslag til en skattereform, hvor man bl.a. anbefalede en videreførelse af grundstrukturen i 1987-reformen dog med ændringer for at styrke incitamentsstrukturen og reducere skattetækningsmulighederne.

Lavere skat på arbejde og ændret skattestruktur

Hovedindholdet på personskatteområdet var en sænkning af indkomstskatten, indførelse af arbejdsmarkedsbidrag og bruttoficering af overførselsindkomsterne. Sænkningen af indkomstskatten og indførelsen af arbejdsmarkedsbidrag havde betydning for værdien af rentefradraget og medførte relativt store omfordelinger. 1994-skatteomlægningen skete derfor gradvist over fire år fra 1994 til 1998.

Hensyn til lavtlønnede, rentefradraget og boligejerne

22 pct. skatten deltes i en bund- og en mellemskat, 6 pct. skatten udfasedes over to år og 12 pct. skatten afløstes af en topskat. Det skrå skatteloft sænkede gradvist til 58 pct. Formueskatteloftet på 78 pct. sænkede i takt med det skrå skatteloft, indtil det i 1997 blev ophævet, da formueskatten afskaffedes. Op til en indkomst på 130.000 kr. (260.000 kr. for ægtepar) sænkede den laveste skatteprocent frem til 1998 til 8 pct. og for indkomst herover sænkede den til 14 pct. (bund- plus mellemskat). Én samlet skat havde været enklere for disse grupper, men ved todelingen sikredes skattelettelser for de laveste indkomster som compensation for de nye grønne afgifter, og ved at bevare rentefradragsretten i mellemskattegrundlaget tilgodesås boligejerne økonomi.

Arbejdsmarkedsbidrag og bruttoficering

Der indførtes arbejdsmarkedsbidrag på lønindkomst og anden erhvervsindkomst på 5 pct. stigende til 8 pct. fra og med 1997. Samtidig med skatteomlægningen blev sociale pensioner og kontanthjælp bruttoficeret, dvs. hidtil skattefri eller delvist skattefri ydelser blev forhøjet og gjort skattepligtige. Herved blev de sociale pensioner umiddelbart sammenlignelig med andre indkomster og fik del i skattereduktionerne i indfasningsperioden. Der skulle ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af sociale pensioner og andre overførselsindkomster, men til gengæld reduceredes ydelserne svarende til, at de

var blevet pålagt arbejdsmarkedsbidrag. Herudover indeholdt skatteomlægningen en række andre regelændringer, som havde betydning for indkomstopgørelsen mv. Indfasningsforløbet fra 1994 – 1998 og de øvrige tilpasninger på personskatteområdet fremgår af **bilag 8 og 9**.

For en udførlig beskrivelse af baggrunden og hele indholdet af 1994-skatteomlægningen henvises til artiklen ”Omlægningen af personskatterne 1987-2002” i tidsskriftet **Skat**, Skatteministeriet, februar 2001. Tidsskriftet er også tilgængeligt på Skatteministeriets hjemmeside.

*Læs mere på
www.skat.dk*

5.5.1. Bundskat, mellemskat og topskat

Den ny bundskat fastsattes til 14,5 pct. i 1994 og sænkedes gradvist til 8 pct. frem til 1998. Grundlaget var den skattepligtige indkomst ligesom for den hidtidige 22 pct.-skat. Personfradraget, der siden 1983 havde været todelt og forskelligt ved beregning af statsskatten og kommuneskatten, blev gjort ens. Fradragsberettigede udgifter, der kun kunne fradrages i den skattepligtige indkomst, samt personfradragene havde alene en skattemæssig fradragsværdi svarende til summen af bundskatteprocenten og den samlede procent for de kommunale skatter. I en gennemsnitskommune udgjorde denne procent i 1994 ca. 44,7 pct. (14,5 pct. + 30,2 pct., inkl. kirkeskat).

*Lavere skat på
arbejdsindkomst*

Der indførtes en mellemskat på 4,5 pct. i 1994 stigende til 6 pct. fra 1997. Grundlaget for mellemskatten var personlig indkomst med tillæg af positiv eller fradrag af negativ nettokapitalindkomst, i det omfang det samlede grundlag oversteg 130.000 kr. Der var overførselsret for uudnyttet bundfradrag mellem ægtefæller, således, at ægtepar først skulle betale mellemskat, når deres samlede indkomst oversteg 260.000 kr. Ved at kapitalindkomsten - også negativ - indgik i grundlaget, bevaredes værdien af rentefradraget, selv om bundskatten blev reduceret. Der skulle ikke foretages udligning af ægtefællernes kapitalindkomster ved beregning af mellemskatten. Udgjorde den ene ægtefælles negative nettokapitalindkomst et større beløb end vedkommendes personlige indkomst, forhøjedes det uudnyttede bundbeløb, der overførtes til den anden ægtefælle, med forskelsbeløbet. Som en overgangsordning gjaldt i 1994 og 1995, at der i grundlaget for mellemskatten i 1994 kunne fratrækkes den del af underholdsbidrag, der oversteg 40.000 kr. I 1995 kunne bidrag, der oversteg 80.000 kr., fratrækkes i grundlaget. Herefter kunne der ikke foretages fradrag af underholdsbidrag i mellemskattegrundlaget.

*Ny mellemskat
med rentefradragsret*

<i>Topskat på nyt grundlag</i>	Den hidtidige skat på de højeste indkomster - 12 pct. skatten -, hvor grundlaget var den personlige indkomst, afløstes af en topskat, der fastsattes til 12,5 pct. i 1994 og gradvis steg til 15 pct. fra 1996. Grundlaget for topskatten udgjordes af personlig indkomst med tillæg af positiv nettokapitalindkomst over 20.000 kr. i det omfang det samlede grundlag oversteg 234.900 kr. For ægtepar indgik positiv nettokapitalindkomst i grundlaget for topskatten med den del, der oversteg 40.000 kr. Der kunne ikke overføres evt. uudnyttet bundfradrag mellem ægtefæller ved beregning af topskatten.
<i>Den særlige ægtefælleberegningssikrer neutralitet</i>	For at opnå skattemæssig neutralitet ved beskatningen af ægtefællers kapitalindkomst, indførtes den særlige ægtefælleberegningssikrer neutralitet ved beregningen af topskatten af positiv nettokapitalindkomst. Kapitalindkomsten skulle opgøres for ægtefællerne under ét. I det omfang ægtefællerne tilsammen havde positiv nettokapitalindkomst over to gange bundfradraget, beregnedes topskatten af det overskydende beløb hos den af ægtefællerne, der havde den største personlige indkomst. Var ægtefællernes personlige indkomster lige store, ansås ægtefællen med de største fradragberettigede udgifter, som den, der havde den største personlige indkomst. Den beregnede skat af den positive nettokapitalindkomst fordeltes mellem ægtefællerne i forhold til deres andel af den samlede positive nettokapitalindkomst, der for hver ægtefælle oversteg bundgrænsen.
<i>Udfasning og forenklinger</i>	Den hidtidige 6 pct.-skat for indkomst over ca. 170.000 kr. udfasedes i 1994 og 1995, hvor den reduceredes til hhv. 5 pct. og 3 pct. Positiv nettokapitalindkomst udgik af grundlaget straks fra 1994. Ægtefæller kunne som hidtil overføre evt. uudnyttet bundfradrag til den anden ægtefælle. Således skulle ægtepar først betale skatten, når deres samlede personlige indkomst oversteg 346.200 kr. for 1994. Fra og med 1996 betaltes ikke længere "6-pct. skat", eller almindelig indkomstskat, som den også kaldtes i de sidste år.

5.5.2. Arbejdsmarkedsbidrag

<i>Arbejdsmarkedsbidrag indføres</i>	Som en del af skatteomlægningen indførtes arbejdsmarkedsbidrag fra 1994. Med indførelsen af arbejdsmarkedsbidraget udmøntedes et ønske om at synliggøre udgifterne til de arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, og satsen for arbejdsmarkedsbidraget kædedes sammen med niveauet for disse udgifter. Samtidig med indførelsen af arbejdsmarkedsbidraget bortfaldt det AUD-bidraget, som var blevet opkrævet som et fast beløb pr. lønmodtager. Ligesom det gjaldt for AUD-bidraget, fragår AM-bidraget i indkomsten, før der bereg-
--------------------------------------	---

nes indkomstskat. Fradrag for bidraget på toppen af indkomsten, betyder således, at den skattemæssige fradragsværdi er større for personer med høje indkomster end for personer med lave indkomster. For indkomståret 1994 opkrævedes bidraget til arbejdsmarkedsfondene fra alle erhvervsaktive med 5 pct. af bidragsgrundlaget. Bidragssatsen forhøjedes med 1 pct. årligt frem til og med 1997, og den har siden udgjort 8 pct.

Som led i skatteomlægningen skulle der fra og med indkomståret 1997 tillige opkræves bidrag til arbejdsmarkedsfondene fra arbejdsgiverne. Bidraget fastsattes til 0,3 pct. af bidragsgrundlaget for alle lønmodtagere i 1997 og forhøjedes til 0,6 pct. fra og med 1998. Inden ikrafttrædelsen i 1997 blev bidraget fra arbejdsgiverne imidlertid nedsat, som led i tilbageføringen af provenu fra grønne afgifter til erhvervsvirksomhederne. I 1997-1999 var bidragsprocenterne således reduceret til hhv. 0,19 pct., 0,33 pct. og 0,28 pct. For indkomståret 2000 skulle bidraget have været opkrævet med 0,07 pct. Et bidrag af denne beskedne størrelse stod ikke mål med de administrative omkostninger for både virksomheder og opkrævningsmyndighederne, og arbejdsgiverbidraget blev på denne baggrund helt ophævet fra og med 2000.

Bidrag fra lønmodtagere beregnes, indeholdes og indbetales af arbejdsgiverne. Bidraget beregnes af lønindkomsten og honorarer mv. inkl. værdien af frynsegoder. Pensionskasser m.fl. beregner og indbetaler bidrag af indbetalinger til arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger. Endelig baseres beregning og opkrævning af bidrag af visse honorarer på selvangivelse. Bidrag fra selvstændigt erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller beregnes på grundlag af den del af virksomhedsoverskuddet, der medregnes til den personlige indkomst. Bidraget beregnes og opkræves på basis af selvangivelse, og der er knyttet en a conto ordning for indbetaling til forskudsregistreringen.

Modtagere af arbejdsløshedsdagpenge, efterløn, syge- og barseldagpenge, folkepension, førtidspension, kontanthjælp, SU og andre overførselsindkomster betaler ikke arbejdsmarkedsbidrag af overførselsindkomsterne. Overførselsindkomsterne er til gengæld justeret ned svarende til arbejdsmarkedsbidraget. Modtagere af private pensioner og tjenestemandspensioner betaler ikke bidrag af pensionsudbetalingerne. Beregnings- og opkrævningsreglerne for lønmodtagernes bidrag har stort set været uændret siden og svarer til gældende regler.

Arbejdsgiverbidrag får kort levetid

Indeholdt endelig skat suppleret med selvangivelse

Pensionsudbetalinger fritaget for AM-bidrag

5.5.3. Bruttoficering og almindelig skattepligt for overførselsindkomster

Bruttoficeringen forenkledes skatteberegningen

For at gøre niveauet for overførselsindkomsterne direkte sammenligneligt med niveauet for lønindkomsterne og for at sikre, at pensionister og kontanthjælpsmodtagere også fik del i skatteomlægningens indkomstskatteløstelser til bl.a. kompensation for grønne afgifter, blev sociale pensioner og kontanthjælp fra og med 1994 gjort almindelig skattepligtige. Dette skete dels ved, at pensionssatserne forhøjedes og det almindelige personfradrag også kom til at gælde for pensionister i stedet for de hidtil særlige forhøjede personfradrag, dels ved at kontanthjælpen omlagdes til en dagpengelignende ydelse og de særlige personfradragsregler for disse ydelser ophævedes. Endvidere bortfaldt rentenedslaget for pensionister.

Sociale mål flyttes til sociallovgivningen

Før 1994 var de sociale pensioner til enlige og gifte af samme størrelse, mens personfradragene var forskellige, således at man via skattesystemet opnåede de ældrepolitiske mål om passende rådighedsbeløb efter skat for forskellige pensionistgrupper. Kontanthjælp havde indtil 1994 været en skattefri ydelse, dog således at der skete en reduktion af personfradraget ved beregning af modtagerens skat af anden indkomst. Bortfaldet af de særlige forhøjede pensionistpersonfradrag, ophævelsen af reglerne om reduktion af personfradraget for kontanthjælpsmodtagere og bortfaldet af rentenedslaget var væsentlige forenklinger af skatteberegningsregler, som omfattede mange skatteydere. Ved bruttoficeringen af kontanthjælpen opnåedes også, at kontanthjælpsmodtagere ligestilledes med alle andre ved bl.a. udmåling af bolig sikring og daginstitutionsbetaling.

Overførselsindkomster indirekte belagt med arbejdsmarkedsbidrag

Der betales ikke arbejdsmarkedsbidrag af de bruttoficerede overførselsindkomster. Til gengæld blev ydelserne udmålt under hensyntagen hertil, og ved senere forhøjelser af satsen for arbejdsmarkedsbidraget er ydelserne blevet beskåret med en tilsvarende procent som forhøjelsen er sket med. Denne beskæring er sket i forbindelse med forhøjelserne af AM-bidraget i 1995, 1996 og 1997, men medførte ikke en direkte tilbagegang i overførselsindkomsterne, idet reduktionen alene medførte en reduceret opregulering i forbindelse med den årlige satsregulering.

5.5.4. Forenkling af det skrå skatteloft

Reglerne om nedslag efter det skrå skatteloft blev væsentligt forenklet fra 1994. Siden 1987 havde der skullet foretages en treleddet beregning af nedslagsgrundlaget for i alle tilfælde at sikre, at det var det mindst mulige beskatningsgrundlag, der lå til grund for beregningen af skattefløtsnedslaget, jf. bilag 14. Efter den forenkledte regel blev indholdet, at såfremt summen af indkomstskattesatserne til staten, den kommunale og den amtskommunale indkomstskattesats udgjorde mere end 65 pct. i 1994, nedsattes satsen for beregning af topskatten med forskellen mellem summen af skatteprocenterne og 65 pct. De kirkelige afgifter holdtes som hidtil uden for skatteloftet og skulle for medlemmer af folkekirken betales ud over de 65 pct. Arbejdsmarkedsbidraget holdtes ligeledes uden for skatteloftet.

Forenkling af beregningsreglen

I takt med sænkningen af indkomstskatten sænkedes skatteloftet yderligere i de følgende år frem til 1998. Et enkelt år – 1996 – ændredes skatteloftet i forhold til det vedtagne i 1994-skatteomlægningen, idet det for 1996 fastsattes til 62 pct. i stedet for de forudsatte 61 pct. For 1997 og 1998 sænkedes skatteloftet til hhv. 59 pct. og 58 pct. i overensstemmelse med det oprindeligt vedtagne.

Skatteloftet sænkes

I lyset af den kritik, der havde været af de komplicerede nedslagsregler i perioden 1987–1993, var udformningen af regelsættet fra og med 1994 en tilsigtet gennemført forenkling, hvor den fordelingsmæssige virkning for så vidt var mindre afgørende. Eksempelvis har forenklingen af regelsættet siden 1994 haft den indbyggede konsekvens, at en kommuneskatteforhøjelse i specielle tilfælde kan medføre, at den samlede indkomstskat kan falde. Dette kan ske for personer med atypisk store fradrag, idet grundlaget for skattefløtsnedslaget, der udgøres af topskattegrundlaget, i disse tilfælde er større end beskatningsgrundlaget for kommuneskatten. Den ekstra kommuneskat bliver således mindre end forøgelsen af skattefløtsnedslaget. Endvidere kan der i visse tilfælde, hvor der er overført uudnyttet bundfradrag vedr. medlemskatten mellem ægtefæller, blive tale om, at nedslagsgrundlaget er lidt større end den del af indkomsten, der rent faktisk samlet bliver beskattet med mere end skattefløtsprocenten. En udførlig beskrivelse af udviklingen i regelsættet for det skrå skatteloft fra 1970 til i dag fremgår af bilag 14.

Enkelt ved beskatning af millimeterretfærdighed

5.5.5. Ophævelse af rentenedslaget for pensionister

Udfasning af rentenedslaget over 4 år

Reglerne for rentenedslag i skatteansættelsen for pensionister, som var blevet indført i 1963, ophævedes i forbindelse med 1994-skatteomlægningen. Ophævelsen skete gradvist, således at det beregnede rentenedslag for de pensionister, der var berettigede hertil i 1993, blev låst fast og derefter reduceret med 700 kr. årligt i 1994-1998. Fra og med 1999 var rentenedslaget fuldt ophævet. I afviklingsperioden blev der ikke foretaget nye beregninger på aktuelt indkomstgrundlag, og der blev ikke givet rentenedslag for nye pensionister, der fyldte 67 år efter 1. januar 1994. Det regelsæt for rentenedslaget, der hermed blev ophævet, var indført i forbindelse med 1987-skattereformen, hvor reglerne blev tilpasset de nye begreber i SPK-skattesystemet, jf. afsnit 5.4.4. Ved ophævelsen af reglerne fra 1994 forenkledes skatteberegningen for ca. 415.000 pensionister med rentenedslag.

Kun få særegler for pensionister tilbage

Med ophævelsen af rentenedslagsreglerne og afskaffelsen af de særlige forhøjede personfradrag til pensionister, var det kun i opgørelsen af lejeværdien af egen bolig, der var særegler for pensionister tilbage. Skatteberegningen var således fra 1994 stort set ens for pensionister og for lavtlønnede erhvervsaktive, der ligesom pensionister kun i relativt få tilfælde var omfattet af særlige beregningsregler.

5.5.6. Ophævelse af formueskatten fra 1997

Sammenhæng i indkomstbeskatningen overflødiggjorde formuebeskatningen

Det blev i skattedebatten i slutningen af 1980'erne og i starten af 1990'erne ofte fremført, at formueskatten var en uforholdsmæssig stor belastning især for de mindre og mellemstore virksomheder. Virksomhederne blev belastet af ejerens udtræk til betaling af formueskatten, – udtræk der havde været væsentlig højere end formueskatten, idet formueskat såvel som andre skatter skulle betales af indkomstbeskattede midler. Som led i aftalen om finansloven for 1996 blev det bl.a. på denne baggrund vedtaget at ophæve formueskatten over to år i 1996 og 1997.

Afskaffelse af formueskatten over 2 år

I 1996 sænkedes formueskattesatsen til 0,7 pct., og bundgrænsen hævedes til 2,4 mio. kr. for enlige og 4,8 mio. kr. for ægtepar. Fra og med 1997 bortfaldt formueskatten. Formueskatten indbragte i 1995 et provenu på ca. 800 mio. kr. Nedslagsreglerne i henhold til det vandrette skatteloft medførte et nedslag i statsindkomsts-katten, der skønnedes til ca. 40 mio. kr., således at nettoprovenuet af formueskatten i 1995 reelt udgjorde ca. 760 mio. kr. og

omfattede ca. 35.000 familier (enlige og ægtepar). Antallet af formueskatteydere svingede meget de sidste 20 år inden ophævelsen. Antallet toppede i 1979 med knap 140.000 personer, der betalte formueskat og lå de sidste år på omkring 35.000 personer.

5.5.7. Ophævelse af formueskatte loftet, hovedaktionærnedslag og særlige nedslag for fysiske erhvervsaktiver

Med ophævelsen af formueskatten fulgte også ophævelsen af en række særegler, der direkte var knyttet dertil. Regler som både virkede forvridende på de økonomiske dispositioner og skabte komplikationer for skatteberegningen. Ved balanceoppustning kunne hovedaktionærnedslaget føre til, at formueskatten stort set kunne elimineres, og nedslagene for fysiske erhvervsaktiver og skove skabte uigennemsigthed med hensyn til den skattemæssige stilling for disse aktiver. Alt sammen uheldige konsekvenser af reglerne, som også blev påpeget i den betænkning, som Formueskatteudvalget afgav i marts 1988 (Betænkning nr. 1136).

Som omtalt i afsnittene 5.2.5 og 5.3.1 var beregningsreglerne for nedslag efter det vandrette skatte loft blevet gradvist mere og mere komplicerede med indførelsen af ægtefællesbeskatningsreglerne i 1983, SPK-skattesystemet fra 1987 og med aktieudbyttebeskatningen fra 1991. Kombinationer med formueskat og indkomstskat bestående af bund- mellem- og topskat, kommunale skatter (uden kirkeskat), udbytteindkomstsskat over progressionsgrænsen, og indkomstgrundlag bestående af en reguleret indkomst for ægtefæller med den enes personlige indkomst, begge ægtefællers kapitalindkomst, begge ægtefællers udbytteindkomst over progressionsgrænsen og ind imellem underskud i visse af grundlagene havde fået reglerne til svulme. Hertil kom selve modregningen i nedslaget i skatterne med op til 60 pct. nedslag i formueskatten og herefter nedslag i statsindkomstskatten, men kun i den del der vedrørte den regulerede indkomst inkl. den statslige andel af udbytteindkomstskatten (senere blev reglen ændret til, at der også kunne gives nedslag i statsskatten af ægtefællens personlige indkomst, selv om denne ikke indgik i nedslagsberegningen).

For indkomståret 1992 var reglerne for det vandrette skatte loft i komprimeret form udformet således:

Afledte forenklinger af formueskattens ophævelse

Meget komplicerede beregningsregler for relativt få skatteydere

For *enlige* skattepligtige gælder, at såfremt indkomstskatterne til staten, den kommunale og den amtskommunale indkomstskat med tillæg af udbytteskat, der er beregnet med 45 pct. samt formueskatten og med fradrag for personfradrag og nedslag efter det skrå skatteloft tilsammen overstiger 78 pct. af den skattepligtige indkomst plus udbytteindkomst over progressionsgrænsen, skal der ske en nedsættelse af skatten. Først nedsættes formueskatten med indtil 60 pct. og herefter statsindkomstskatten, indtil det samlede skattebeløb udgør 78 pct. af den skattepligtige indkomst plus udbytteindkomst over progressionsgrænsen. Det samlede nedslag kan dog højst udgøre et beløb svarende til den samlede formueskat. (Herved undgås, at personer, der ikke betaler formueskat, omfattes af nedslagsreglerne).

For *ægtefæller*, der er samlevende i hele indkomståret, foretages skatteloftsberegningen på grundlag af den skattepligtige indkomst hos den af ægtefællerne, der har den største personlige indkomst, med tillæg af den anden ægtefælles nettokapitalindkomst samt ægteparrets samlede udbytteindkomst over progressionsgrænsen.

Såfremt de samlede indkomstskatter af de nævnte beløb med tillæg af ægtefællernes samlede formueskat og med fradrag for personfradrag og nedslag for det skrå skatteloft tilsammen overstiger 78 pct. af de nævnte indkomstbeløb, skal der ske nedsættelse af skatten. Først nedsættes formueskatten med indtil 60 pct. og herefter nedsættes statsindkomstskatterne, indtil det samlede skattebeløb udgør 78 pct. af indkomsterne. Det samlede nedslag kan dog højst udgøre et beløb svarende til den samlede formueskat.

Nedslaget i henholdsvis formueskatten og statsindkomstskatterne fordeles mellem ægtefællerne i forhold til deres skattepligtige formuer. Overstiger nedslaget formueskatten og statsindkomstskatterne, nedsætter det overskydende beløb den anden ægtefælles formueskat henholdsvis statsindkomstskatter. Kirkeskat indgår ikke i nedslagsberegningen.

For hovedaktionærer gælder en særlig nedslagsregel for formueskat af hovedaktionæraktier. Reglen medfører, at formueskatten, beregnet inkl. skatteloftsnedslag, nedsættes med 60 pct. af den del af formueskatten, der kan henføres til hovedaktionæraktierne. Denne del opgøres som forholdet mellem den skattepligtige værdi af hovedaktionæraktierne og den samlede skattepligtige formue.

Tiltag til forenklinger forud for ophævelsen

Med indførelsen af aktieindkomstskatten fra 1993, hvor også gevinster og tab på visse aktier indgik i indkomstgrundlaget, således at aktieindkomsten og skatten heraf kunne blive negativ, forenkledes det vandrette skatteloft en smule, idet aktieindkomst og skatten heraf udgik af skatteloftsberegningen. Selv om det var en beskeden personkreds, der omfattedes af det vandrette skatteloft, var det ofte personer/ægtepar med komplicerede indkomst og skatteforhold, hvor skatteberegningen i forvejen omfattede en række særegener. Kombineret med beregningsreglerne for det vandrette skatteloft var der tale om et endog meget kompliceret sæt beregningsregler for såvel skatteydere som skattepraktikere. Med ophævelsen af reglerne fra og med 1997

forsvandt således nogle af de mest komplicerede beregningsregler, som skattesystemet hverken før eller siden har budt på.

5.5.8. Det midlertidige pensionsbidrag i 1998

Som led i en justering af den økonomiske politik indførtes i 1998 et ekstraordinært pensionsbidrag til ATP-fonden fra lønmodtagere, selvstændige og modtagere af dagpenge og kontanthjælp. For lønmodtagere og selvstændige udgjorde dette midlertidige pensionsbidrag 1 pct. af grundlaget for arbejdsmarkedsbidraget. For personer, der modtog arbejdsløsheds-, syge- eller barseldagpenge samt visse kontanthjælpsmodtagere opkrævedes et bidrag svarende til 1.300 kr. på helårsbasis. For personer med meget små indkomster – under personfradraget – fastsattes en bagatelgrænse, således at pensionsbidrag under 345 kr. ikke opkrævedes.

Bunden opsparring på nye flasker

Der var ligesom for AM-bidraget fuld fradragsret for DMP-bidraget i den personlige indkomst. Bidraget på 1 pct. indeholdtes af arbejdsgiveren og opkrævedes sammen med AM-bidraget, der således i 1998 opkrævedes med 9 pct. Selvstændigt erhvervsdrivende indbetalte DMP-bidraget sammen med AM-bidraget. Bidraget for dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere opkrævedes sammen med det almindelige ATP-bidrag. De opkrævede beløb indsatte på individuelle konti i ATP og blev tilskrevet den enkeltes pensionsretigheder efter krone til krone princippet.

Opkrævedes sammen med AM-bidraget

Selv om det midlertidige pensionsbidrag havde mange lighedspunkter med indkomstskatterne, er det ikke i nationalregnskabsmæssig sammenhæng blevet karakteriseret som en indkomstskat, fortrinsvis fordi indbetalingen opsparede på individuelle konti uden nogen form for omfordeling. Bidraget medregnedes derfor ikke i skattetrykket, som det gælder for det almindelige ATP-bidrag og for det særlige pensionsbidrag, som afløste DMP-bidraget fra 1999, hvor der skete omfordeling af de opsparede midler.

Formelt set ikke en indkomstskat

5.6. Indkomstskatten 1999 – 2002 . 1999-skattejusteringen

*Indfasning
over 4 år*

I juni 1998 gennemførtes 1999-skattejusteringen (Pinsepakken), der fortsatte den linie, der var udstukket med 1994-skatteomlægningen med sænkning af skattesatserne på lønindkomst og finansieret ved reduktion af rentefradragets skatteværdi og forhøjelse af en række grønne afgifter. Justeringen er gennemført gradvist i løbet af 1999 - 2002, dog med særlige overgangsordninger indtil 2006 for personer med store renteudgifter og store ligningsmæssige fradrag. Med ganske få undtagelser udgør de regler, der i 1998 blev vedtaget for indkomståret 2002, de i dag gældende skatteberegningsregler, som beskrives i **afsnit 6**. Indfasningsforløbet fra 1999 – 2002 og 1999-skattejusteringens øvrige tilpasninger på personbeskatningens område fremgår af **bilag 10 og 11**.

*Læs mere på
www.skat.dk*

For en udførlig beskrivelse af baggrunden og hele indholdet af 1999-skattejusteringen henvises til artiklen ”Omlægningen af personskatterne 1987-2002” i tidsskriftet **Skat**, Skatteministeriet, februar 2001. Tidsskriftet er også tilgængeligt på Skatteministeriets hjemmeside.

5.6.1. Justeringens indkomstskatteelementer

*Lavere skat på
arbejdsind-
komst*

Reduktionen af skatten på lønindkomst er udmøntet ved, at den statslige bundskat gradvis er sænket fra 8 pct. i 1998 til 5,5 pct. i 2002, og ved en ekstraordinær forhøjelse af grænsen for mellemskatten på 8.000 kr. pr. år i 1999 til 2002 eller i alt med 32.000 kr. ud over den normale årlige regulering. Den ekstra forhøjelse af mellemskattegrænsen har medført, at ca. 400.000 personer er sluppet for at betale mellemskat (ca. 100.000 personer om året i 1999-2002) og samtidigt har oplevet en forenkling af skatteberegningen. Det skrå skatteloft hævedes fra 58 til 59 pct. med virkning fra 1999. Forhøjelsen af skatteloftet har øget den effektive topskattesats fra 12,3 pct. i 1998 til 14,9 pct. i 2002 i en gennemsnitskommune (32,6 pct. ekskl. kirkeskat).

Reduktionen af værdien af rentefradraget er sket gradvist fra 1998 til 2001. Fra og med 1999 har negativ nettokapitalindkomst ikke kunnet fratrækkes i grundlaget for mellemskatten. Hermed reduceredes skatteværdien af rentefradraget fra godt 46 pct. til ca. 40 pct. I 2000 og 2001 skete en yderligere reduktion ved, at halvdelen af den negative nettokapitalindkomst i 2000 og al negativ nettokapitalindkomst fra 2001 ikke længere kunne fratrækkes i grundlaget for den statslige bundskat. Herved reduceredes skatteværdien af rentefradraget til ca. 36 pct. i 2000 og til ca. 33 pct. fra og med 2001 i en kommune med gennemsnitlige kommunale skattesatser.

Lavere værdi af rentefradraget

Er den opgjorte nettokapitalindkomst positiv tillægges beløbet til grundlagene for bund-, mellem- og topskatterne, og da bundfradraget for positiv nettokapitalindkomst i topskattegrundlaget ophævedes fra 1999, indgår al positiv nettokapitalindkomst i de tre grundlag, hvorved beskatningen heraf kan udgøre op til ca. 60 pct. (59 pct. plus kirkeskat, som ligger udenfor skatte loftet).

Progressiv skat af positiv kapitalindkomst

Fra og med 2002 udgår ligningsmæssige fradrag af grundlaget for den statslige bundskat. Herved reduceres skatteværdien af fradragene til ca. 33 pct. (gennemsnitskommune).

Lavere værdi af fradrag

Fra 1998 til 2002 er grundlaget for bundskatten således ændret fra at være den skattepligtige indkomst svarende til grundlaget for kommuneskatten til at være personlig indkomst plus positiv nettokapitalindkomst svarende til grundlaget for mellemskatten. Grundlaget for topskatten udgøres ligeledes af personlig indkomst plus positiv nettokapitalindkomst, men fra 1999 har indbetalinger til kapitalpensionsopsparing ikke kunnet fratrækkes i topskattegrundlaget. Det betyder at eventuelle kapitalpensionsindskud, der er fradraget ved opgørelsen af den personlige indkomst, tillægges igen ved opgørelsen af topskattegrundlaget. Herved er fradragsværdien for kapitalpensionsindskud for topskatteydere sænket fra ca. 59 pct. til ca. 45 pct. En sådan gradvis udvidelse af skattebasen har givet anledning til forståelsesproblemer og vanskeligheder med skatteberegningen.

Lavere skattesatser på bredere skattebase

For personer med beskedne indkomster eller med store fradrag kan reduktionen af værdien af rentefradraget og af de ligningsmæssige fradrag have mærkbar økonomisk betydning. Der blev derfor indført overgangsregler for personer med store renteudgifter i forhold til indkomsten og for personer med store ligningsmæssige fradrag. Ordningen for renteudgifter løber fra 2000 til 2005, og efter reglen gives en skatterabat for renteudgifter, der lig-

Overgangsregler lempet tilpasningen

ger ud over 20 pct. af den personlige indkomst. Skatterabatten varierer med reduktionen af rentefradraget og aftrappes gradvist frem til 2005. Ordningen for store ligningsmæssige fradrag løber ligeledes fra 2002 til 2005, og efter denne regel gives rabat i skatten ved at der fradrag ud over 40.000 kr. kan fratrækkes i bundskattegrundlaget for 2002. Frem til 2005 kan en mindre del af fradragene fratrækkes i bundskattegrundlaget. Overgangsordningerne er detaljeret beskrevet i **bilag 11**.

5.6.2. Særlig pensionsopsparing fra 1999

*SP-opsparing
bliver en skat*

Som led i skattejusteringen blev den midlertidige pensionsopsparing til ATP på 1 pct. fra og med 1999 gjort permanent. Satsen fastholdtes på 1 pct., men reglerne ændredes således, at de indbetalte beløb fordeltes med ens pensionstilskrivning uafhængig af indbetaling. Bidraget skiftede herved karakter til at være en skat, der også medregnes ved opgørelsen af skattetrykket.

*Forenkling af
regelsættet*

For dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere ændredes reglerne fra indbetaling af et fast beløb til en indbetaling på 1 pct. af overførselsindkomsten. Bagatelgrænse på 345 kr., som gjaldt ved opkrævningen af DMP-bidraget, voldte mange administrative problemer for arbejdsgiverne, og den blev ophevet fra 1999. Til gengæld indskrænkedes kredsen af bidragspligtige til at omfatte de 17 – 66 årige, svarende til kredsen af bidragspligtige for det almindelige ATP-bidrag.

5.6.3. Ejendomsværdiskat fra 2000

*Fra indirekte
indkomstbe-
skatning til
direkte ejen-
domsværdi-
beskatning*

Efter at lejeværdien af egen bolig havde været et element i indkomstopgørelsen siden Statsskattelovens indførelse i 1903, fjernedes beskatningen af ejerboliger helt fra indkomstbeskatningen fra og med 2000. Det skete ved, at lejeværdi af egen bolig samt standardfradraget ophævedes og erstattedes af en kommunal ejendomsværdiskat. Ejendomsværdiskatten opkræves sammen med indkomstskatten ved indregning i forskudsskatten og slutskatten. Af administrative årsager var det ikke muligt, at ejendomsværdiskatten kunne få virkning allerede for 1999, hvorefter ikrafttrædelsen blev skubbet til 2000.

Ejendomsværdiskatten blev fastsat til 10 % af ejendomsværdien for alle ejerboliger. Af ejendomsværdien over en vis grænse betales yderligere 20 %. Progressionsgrænsen fastholdtes på samme niveau, som havde været gældende for beregningen af lejeværdien, og udgjorde i 2000 ca. 2,7 mio. kr. Grænsen reguleres årligt i takt med udviklingen i ejendomsværdierne.

Ejendomsværdiskat svarer til skat af lejeværdi

For ejere af parcelhuse og sommerhuse, der havde købt boligen 1. juli 1998 eller tidligere, indførtes et nedslag i ejendomsværdiskatten på 4 %, dog højst 1.200 kr. Dette nedslag svarede til skatteværdien af det hidtidige standardfradrag på 3.000 kr. ved en skattesats på 40 pct. Herudover indførtes for ejere af alle typer ejerboliger, der er købt den 1. juli 1998 eller tidligere, et ekstra fradrag på 2 % af ejendomsværdien. Med disse to nedslag blev ejendomsværdiskatten således udformet, så den for ”gamle” ejere svarede til skatten af overskud af ejerbolig med en skattesats på 40 pct. Skattesatsen på 40 pct. svarede til summen af bundskatten og kommunale skatter i en gennemsnitskommune, og for ”gamle” ejere havde omlægningen derfor kun beskedne økonomiske konsekvenser i forhold til den skat de hidtil havde betalt af overskuddet af ejerbolig (lejeværdi ÷ standardfradrag).

Nedslag bevares for gamle ejere

For ejerboliger, der er handlet efter 1. juli 1998, gives ikke disse to fradrag. Ca. 5 pct. af ejerboligmassen handles hvert år, så over en årrække vil nedslagene helt forsvinde.

Stramminger for nye boligejere

Den lave lejeværdi, der havde været gældende for alderspensionister, bevarede ved indførelsen af ejendomsværdiskatten, idet der for ejere, der er fyldt 67 år, gives et yderligere nedslag i ejendomsværdiskatten på 4 % af ejendomsværdien, dog højst 6.000 kr. pr. helårsbolig og højst 2.000 kr. pr. sommerhus. Disse maks. beløb betød en begrænsning af pensionistrabatten, idet lejeværdien var blevet beregnet med den lave sats af hele ejendomsværdien. Endvidere blev pensionistnedslaget gjort indkomstafhængigt, således at nedslaget på 6.000 kr./2.000 kr. reduceres med 6 pct. af et særligt indkomstgrundlag udover 130.000 kr. for enlige pensionister og 200.000 kr. for pensionistægtepar. (1999-niveau). Det særlige indkomstgrundlag udgøres af summen af personlig indkomst plus positiv nettokapitalindkomst plus den del af evt. aktieindkomst, hvoraf der er betalt udbytteskat, i det omfang aktieindkomsten overstiger 5.000 kr. for enlige og 10.000 kr. for ægtepar. For at lempe overgangen vedr. indkomstgradueringen af pensionistnedslaget vedtog Folketinget i oktober 1999 en lovændring, hvorefter indkomstgradueringen indføres over fire år. I 2000 halveredes indkomstgradueringen til 3 pct., og den øges til 4 pct. i 2001, 5 pct. i 2002. I forbindelse med gennem-

- og for visse pensionister

førelse af skattestoppet for ejendomsværdiskatten fra 2002, jf. afsnit 6.2.9., er de 5 pct. blevet fastlåst, således at de oprindelige vedtagne 6 pct., der skulle gælde fra og med 2003, ikke får virkning,

Begrænsningsregler videreføres

Begrænsningsreglerne for år til år stigningen i lejeværdien blev videreført for ejendomsværdiskatten for så vidt angår folke- og førtidspensionister fyldt 60 år samt efterlønsmodtagere. For denne ejergruppe indebærer begrænsningsreglerne, at stigningen fra år til år højst må udgøre 500 kr., dog altid 20 pct. ÷ 900 kr. For alle andre boligejere blev den hidtidige begrænsning af år til år stigningen i lejeværdien ikke i første omgang videreført i ejendomsværdiskattereglerne. I lyset af de fortsatte relativt store stigninger i ejendomsværdierne i 1999 og de forventede stigninger i 2000 vedtog Folketinget i oktober 1999 sammen med lempelsen af indkomstgradueringen af pensionis tnedslaget at genindføre begrænsningsregler for år til år stigningen i ejendomsværdiskatten også for ikke-pensionister. For ikke-pensionister indførtes således regler om, at stigningen i ejendomsværdiskatten højst må udgøre 2.400 kr., dog altid 20 pct. i forhold til ejendomsværdiskatten året forud.

Specielle begræsningsregler i 2000

For overgangsåret 2000, hvor ejendomsværdiskatten skulle måles i forhold til lejeværdiskatten i 1999, udformedes der særlige regler for opgørelsen af stigningen. For år 2000 beregnedes stigningen for pensionister mv. ved at sætte ejendomsværdiskatten i forhold til 40 pct. af det beregnede overskud af ejerbolig for 1999 (inkl. evt. begrænsning). For ikke-pensionister beregnedes stigningen i 2000 ligeledes i forhold til 40 pct. af overskud af ejerbolig i 1999 (inkl. evt. begrænsning) for ejendomme, der er købt den 1. juli 1998 eller tidligere. Var ejendommen købt efter 1. juli 1998, beregnedes stigningen i forhold til 50 pct. af lejeværdien i 1999 (ligeledes inkl. evt. begrænsning). Erstatningen af lejeværdireglerne med ejendomsværdiskatten har, som det er fremgået, ikke medført forenklinger af reglerne for beskattningen af ejerboligen.

6. Gældende skatteberegningsregler

I afsnit 5 er udviklingen i skatteberegningsreglerne og opgørelsen af beskatningsgrundlagene for personer belyst fra før kildeskattens indførelse og frem til reglerne, som de ser ud i 2002, og der er omtalt en række af de politiske intentioner og beslutninger, der har ledt frem til indførelse af nye regler eller ført til ændringer af eksisterende skatteberegningsregler. Mange regelsæt er blevet helt ophævet i tidens løb, herunder også skatteberegningsregler der har været administrativt belastende og har voldt store forståelsesmæssige problemer.

*Forenklinger
sker løbende*

De gældende skatteberegningsregler omfatter i dag for langt de fleste skatteydere kun relativt få beregninger på grundlag af fortrykte oplysninger, som stilles til rådighed af Told- og Skattestyrelsen i samarbejde med arbejdsgiverne og de finansielle virksomheder og institutioner m.fl.

*Selvangivelse
væsentlig enklere
nu end tidligere*

I den statistiske belysning af skattebetalingens sammensætning i afsnit 6.1 er opgjort, at halvdelen af samtlige skattepligtige enten ikke betaler skat eller alene betaler bundskat og kommuneskat plus evt. ejendomsværdiskat. Lægges hertil personer, der betaler mellemskat og evt. topskat, men i øvrigt ikke er omfattet af særlige beregningsregler, er der tale om, at fire ud af fem skatteydere alene kommer i berøring med de basale skatteberegningsregler.

*Fire ud af fem
skal kun foretage
få beregninger*

Den sidste femtedel af skatteyderne omfattes tillige af et eller flere mere komplekse regelsæt, som for eksempel reglerne for beskatning af progressiv aktieindkomst, underskudsregler, 1999-skatteomlægningens overgangsregler for store renteudgifter og store ligningsmæssige fradrag, virksomheds-skatteordningen eller skattereduktion for udenlandsk indkomst mv. Disse særlige beregningsregler er i sig selv ikke særligt vanskelige at forstå og håndtere, men kombinationer af disse sammen med de basale regler kan i visse tilfælde gøre skatteberegningen til en vanskelig opgave.

*Kombinationer af
regelsæt kompli-
cerer*

I dag fremstår de gældende skatteberegningsregler for de personlige indkomstskatter enklere end tidligere. Det skyldes ikke mindst lo vændringerne

*Mange forenk-
linger i 1994*

Gældende skatteberegningsregler

ved 1994-skatteomlægningen, hvor en række knaster i skatteberegningen, der omfattede mange skatteydere, blev ophævet. Bl.a. kan nævnes det todelte personfradrag til stat og kommune, de forhøjede pensionistpersonfradrag, personfradragsreduktionen for kontanthjælpsmodtagere, rentenedslagsreglerne for pensionister, 3 pct. fradraget, der beregnedes af den personlige indkomst og blev fratrukket i den skattepligtige indkomst. Hertil kom en væsentlig forenkling af det skrå skatteloft.

Enklere regler i dag end tidligere

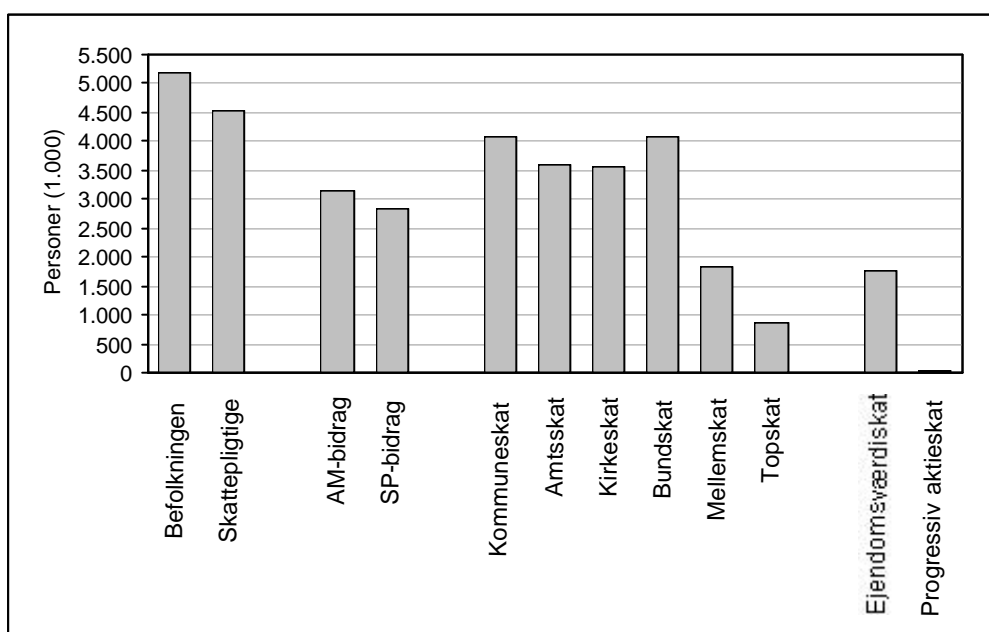
I 1993 indføres en skematisk enkel kapitalafkastordning for selvstændigt erhvervsdrivende, og fra 1997 ophævedes formueskatten og hermed også nedslagsreglerne for fysiske erhvervsaktiver og skove samt hovedaktionærnedslaget og endvidere det meget komplekse vandrette skatteloft med beregning af nedslag i både formueskatten og indkomstskatten til staten. På trods af, at der i 1994 som noget nyt blev indført arbejdsmarkedsbidrag og fra 1998 et indkomstafhængigt pensionsbidrag til ATP, har det seneste årti dog for de store skatteydergrupper medført flere forenklinger end nye komplicerede beregningsregler.

6.1. En statistisk belysning af skattebetalingens sammensætning for personer

Ud af Danmarks befolkning på omkring 5,3 mio. indbyggere er de ca. 4,5 mio. skattepligtige. Den del af befolkningen, der ikke er skattepligtige - eller ikke er under ligning, som det hedder i fagsproget -, omfatter børn og unge under 16 år, der ikke har haft skattepligtige indkomster i løbet af indkomståret. I figur 6.1. er samtlige skattepligtige fordelt efter, hvor mange der betaler de forskellige indkomstskatter.

Ca. 8 ud af 10 danskere betaler skat

Figur 6.1. Befolkningen fordelt efter skattetyper. 2002.

Ca. 360.000 skattepligtige betaler ikke indkomstskat, fordi de ikke har indkomst eller deres indkomst efter fradrag af AM- og/eller SP-bidrag ligger under personfradragsgrensen. Arbejdsgiverne beregner og indeholder arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsopsparring for henholdsvis godt 3,1 mio. og ca. 2,8 mio. erhvervsaktive personer. Forskellen i antallet skyldes, at alle betaler AM-bidrag af al erhvervsindkomst, mens unge under 17 år og ældre fyldt 66 år ikke betaler SP-bidrag, og samtlige overførselsindkomster inkl. social pension belægges ikke med AM-bidrag, men der betales SP-

Mange med indkomst under personfradraget skal ikke beregne skat

Gældende skatteberegningsregler

bidrag af arbejdsindkomsterstøttende overførselsindkomster (dagpenge, sygedagpenge, kontanthjælp mv.).

4,1 mio. betaler proportionale skatter

Proportionale skatter – bundskat til staten samt kommune-, amts- og kirkeskatter – betales af ca. 4,1 mio. personer. Da København og Frederiksberg kommuner ligger udenfor amtsinddelingen, er der lidt færre, der betaler amtsskat. Kirkeskat betales kun af medlemmer af folkekirken, og denne skat omfatter ca. 85 pct. af skatteyderne. Progressive indkomstskatter - mellem- og topskat - betales i 2002 af hhv. ca. 1,8 mio. og knap 0,9 mio. skatteydere.

1,8 mio. betaler ejendomsværdiskat

Ejendomsværdiskat betales af knap 1,8 mio. boligejere, mens der kun er ca. 20.000 skatteydere, der betaler progressiv aktieindkomstskat, dvs. personer med aktieindkomst over 39.700 kr. (2002).

Stikprøveanalyse på Lovmodellen

Disse oplysninger om antallet af skatteydere, der betaler de forskellige skatter, siger ikke umiddelbart noget om skatteberegningens kompleksitet, idet denne oftest er en følge af, at skatteyderne omfattes af kombinationer af flere skatter/regelsæt. Med henblik på at afdække omfanget af skatteydere, der er omfattet af et eller flere af elementerne i skatteberegningen, er der i det følgende vist resultater af en analyse på basis af beregninger på Lovmodellen³⁾, der afdækker indkomstskattetypernes og de forskellige regelsæts udbredelse på de 4,5 mio. skattepligtige. I tabel 6.1. er vist antallet af skatteydere, der er omfattet af de basale skatteberegningsregler samt nogle få supplerende regelsæt for ægtefæller.

---

3) Beregningerne er foretaget på Lovmodellen på grundlag af en stikprøve på ca. 1 pct. af befolkningen for indkomståret 1999 fremregnet til 2002 på basis af de forudsætninger om indkomstudviklingen mv. fra Økonomisk Oversigt, maj 2001, Økonomiministeriet.

Tabel 6.1. Skatteydere omfattet af de basale skatteberegningsregler. 2002.

Indkomstskatteart/regelsæt	Antal personer	
	(1.000)	Pct.
Ingen indkomstskat	360	7,9
Proportionalsskat (bundskat og kommunale skatter).....	1.915	42,4
heraf: <i>alene proportionalsskat</i>	1.490	32,9
<i>proportionalsskat og ejendomsværdiskat</i>	410	9,1
<i>proportionalsskat og overført personfradrag fra ægtefælle</i>	15	0,4
Proportionalsskat og mellemskat	945	20,8
heraf: <i>alene proportional- og mellemskat</i>	435	9,7
<i>proportional-, mellem- og ejendomsværdiskat</i>	350	7,8
<i>proportional- og mellemskat samt og overført mellemskatte- bundfradrag</i>	155	3,5
Proportionalsskat, mellemskat og topskat	445	9,9
heraf: <i>alene proportional-, mellem- og topskat</i>	145	3,2
<i>proportional-, mellem-, top- og ejendomsværdiskat</i>	285	6,3
<i>proportional-, mellem- og topskat samt overført mellemskatte- bundfradrag</i>	15	0,4
I alt personer omfattet af basisskatte reglerne	3.665	81,0

En tredjedel af samtlige skattepligtige eller ca. 1,5 mio. betaler alene proportional indkomstskat bestående af bundskat og kommunale skatter. Også ejendomsværdiskatten er relativ enkel at beregne på basis af oplysningerne om ejendomsvurderingen, og godt 400.000 skatteydere betaler alene proportionalsskat og ejendomsværdiskat. Ca. 17.000 gifte personer modtager endvidere uudnyttet personfradrag fra ægtefællen. Sammen med de ca. 360.000 skattepligtige, der på grund af lav eller ingen indkomst ikke betaler indkomstskat, er det således over halvdelen eller næsten 2,3 millioner af samtlige skattepligtige, der ikke omfattes af progressive skatter eller særlige skatteberegningsregler, jf. tabel 6.1. For denne store gruppe er skatteberegningen således enkel uden nogen supplerende særregler, jf. eksempel 6.1.

Næsten 21 pct. af alle skattepligtige eller en lille million betaler ud over proportionalsskat tillige mellemskat, men omfattes herudover ikke af andre særlige beregningsregler end ejendomsværdiskat for 350.000 personer og overført uudnyttet mellemskattebundfradrag fra en ægtefælle for godt 150.000 personers vedkommende.

Hver anden skatteyder har helt enkle forhold

Hver femte skal også beregne mellemskat

Eksempel 6.1. Beregning af indkomstskat for en ugift skatteyder i en gennemsnitskommune i 2002.

Indkomstopgørelse:	Kr.	Kr.
Lønindkomst..... (1)	200.000	
Arbejdsmarkedsbidrag (8,0 pct. af lønindkomsten) ..... (2)	16.000	
Særlig pensionsopsparing (1,0 pct. af lønindkomsten) ..... (3)	2.000	
Personlig indkomst..... (4)=(1)-(2)-(3)	182.000	182.000
Kapitalindkomst (opgøres som nettobeløb af indtægter og udgifter) ..... (5)		÷ 10.000
Ligningsmæssige fradrag ..... (6)		12.000
Skattepligtig indkomst..... (7)=(4)+(5)-(6)		160.000
Skatteberegning:		
<i>Skat til kommune, amt og kirke:</i>		
Skattepligtig indkomst.....	160.000	
÷ personfradrag	÷ 34.400	
33,3 pct.	0,333 x 125.600	41.825
<i>Bundskat til staten:</i>		
Personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst.....	182.000	
÷ personfradrag	÷ 34.400	
5,5 pct.	0,055 x 147.600	8.118
Indkomstskat		49.943
Arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsopsparing (2) + (3).....		18.000
I alt indkomstskat, AM og SP.....		67.943

Anm.: Kommuneskatteprocenten svarer til den samlede skatteprocent til kommune, amt og kirke i en gennemsnitskommune i 2002.

*Fire ud af fem
omfattes af
basale regler*

Endvidere er der ca. 450.000 personer, der betaler topskat, men ud over ejendomsværdiskat og evt. overført mellemskattegrundlag ikke omfattes af særlige beregningsregler. Lægges disse fire kategorier sammen, fremgår det, at knap 3,7 million eller fire ud af fem skattepligtige alene omfattes af de mest basale skatteberegningsregler.

*Kendskab til
procentreg-
ning er en
forudsætning*

På basis af oplysningerne på den forprintede selvangivelse kræver det ud over procentregning og lidt interesse for indkomst- og skattebegreber, for denne store del af befolkningen ikke en skattekyndig baggrund for at forstå og efterregne skattetilsvaret, også i betragtning af, at principperne i beregningsmetoden for disse skatter har været uændret siden 1994. Eksempel 6.2. viser skatteberegningen for en skatteyder omfattet af mellemskat og topskat.

Eksempel 6.2. Beregning af indkomstskat for en ugift skatteyder i en gennemsnitskommune

Indkomstopgørelse:	Kr.	Kr.
Lønindkomst..... (1)	350.000	
Arbejdsmarkedsbidrag (8,0 pct. af lønindkomsten)..... (2)	28.000	
Særlig pensionsopsparing (1,0 pct. af lønindkomsten)..... (3)	3.500	
Personlig indkomst.....(4)=(1)÷(2)÷(3)	318.500	318.500
Kapitalindkomst (opgøres som nettobeløb af indtægter og udgifter)..... (5)		÷ 40.000
Ligningsmæssige fradrag..... (6)		13.000
Skattepligtig indkomst.....(7)=(4)+(5)÷(6)		265.500
Skatteberegning:		
Skat til kommune, amt og kirke:		
Skattepligtig indkomst.....	265.500	
÷ personfradrag.....	÷ 34.400	
33,3 pct.	0,333 x 231.100	76.956
Bundskat til staten:		
Personlig indkomst + pos. nettokapitalindk. ....(4) + ((5)>0)	318.500	
÷ personfradrag.....	÷ 34.400	
5,5 pct.	0,055 x 284.100	15.626
Mellemskat til staten:		
Personlig indkomst + pos. nettokapitalindk. ....(4) + ((5)>0)	318.500	
÷ bundfradrag i mellemskat.....	÷ 191.200	
6,0 pct.	0,06 x 127.300	7.638
Topskat til staten:		
Personlig indkomst + pos. nettokapitalindk. + kapitalpensionsindskud..... ((4) + ((5)>0) + 0 kr.)	318.500	
÷ bundfradrag i topskat.....	÷ 285.200	
15,0 pct. ÷ skatteloftsnedslag på 0,1 pct.*	0,149 x 33.300	4.962
Indkomstskat		105.182
Arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsopsparing (2) + (3).....		31.500
I alt indkomstskat, AM og SP.....		136.682

Anm.: Kommuneskatteprocenten svarer til den samlede skatteprocent til kommune, amt og kirke i en gennemsnitskommune i 2002.

*) Skatteloftet er på 59 pct. og nedslaget udgør den del af summen af skatteprocenterne til kommune, amt og staten, der samlet overstiger 59 pct. Kirkeskatten er ikke omfattet af skatteloftet. Med uændrede kommuneskatter i gennemsnitskommunen i 2002 udgør nedslaget 0,1 pct. (32,6 pct. + 5,5 pct. + 6,0 pct. + 15,0 pct. ÷ 59,0 pct. = 0,1 pct.)

I tabel 6.2. er vist det samlede antal topskatteydere og antallet heraf, der bor i kommuner omfattet af det skrå skatteloft samt antallet af topskatteydere, der får korrigeret den personlige indkomst til topskattegrundlaget med fradragne kapitalpensionsindskud. Den del af topskatteyderne, der ud over den basale topskatteberegning omfattes af disse to regler, er medtaget i tabel 6.1.

Supplerende beregninger for topskatteydere

Tabel 6.2. Skatteydere med supplerende skatteberegningsregler. 2002.

Indkomstskatteart/regelsæt	Antal personer	
	(1.000)	Pct.
Topskat.....	880	19,4
heraf: med skatteloftsnedslag.....	380	8,4
med kapitalpensionsfradrag tillagt topskattegrundlag.....	525	11,6
Befordringsfradrag.....	760	16,8
heraf: med tillæg til befordringsfradrag for lavtlønnede.....	305	6,8

Seks ud af ti skal beregne befordringsfradrag

Ca. 760.000 skatteydere foretager befordringsfradrag vedrørende transport mellem hjem og arbejde, og fra 2002 skønnes godt 300.000 lønmodtagere med indkomst under 204.300 kr. at blive omfattet af reglerne om det særlige tillæg til befordringsfradraget, der blev indført som led i 1999-skattejusteringen. Også personer omfattet af disse supplerende indkomstopgørelsesregler er medtaget i tabel 6.1.

Hver femte omfattes af særlige regelsæt

Den resterende femtedel af de skattepligtige, som ikke indgår i tabel 6.1. – ca. 850.000 personer – bliver ud over de ovennævnte basale skatteberegningsregler tillige berørt af et eller flere særlige regelsæt. Disse særlige beregningsregler er vist i tabel 6.3. med angivelse af antal skatteydere, der anvender dem. Det bemærkes, at antallene i tabellen ikke kan lægges sammen, idet personerne kan være omfattet af flere af reglerne samtidigt.

Tabel 6.3. Skatteydere omfattet af særlige skatteberegningsregler. 2002.

Indkomstskatteart/regelsæt	Antal personer	
	(1.000)	Pct.
Positiv nettokapitalindkomst i topskattegrundlaget.....	175	3,9
Overgangsordning for negativ nettokapitalindkomst.....	280	6,2
Overgangsordning for ligningsmæssige fradrag.....	115	2,5
Progressiv aktieindkomstskat (aktieindkomst over 39.700 kr.).....	20	0,4
Virksomhedsskatteordning.....	155	3,5
Kapitalafkastordning.....	65	1,4
Negativ skattepligtig indkomst til modregning eller fremførsel....	55	1,2
Skattereduktion for udenlandsk indkomst.....	35	0,8
Delårsansættelse.....	55	1,2

Kombinationer af regelsæt komplicerer

De her nævnte særlige beregningsregler er ikke alle i sig selv lige vanskelige at forstå og håndtere, men kombinationer af disse sammen med de basale regler kan i visse tilfælde gøre skatteberegningen til en vanskelig opgave.

Topskatteydere kan i forbindelse med skatteberegningen efter de basale regler blive omfattet af supplerende regler vedr. beregning af topskat af positiv nettokapitalindkomst, evt. under hensyntagen til de særlige ægtefællebeskatningsregler med beregning af skatten på toppen af den ene ægtefælles indkomst. Disse regler omfatter ca. 175.000 skatteydere.

De ved Pinsepakken indførte overgangsordninger for negativ nettokapitalindkomst og ligningsmæssige fradrag, jf. afsnit 6.2.7., skønnes at blive anvendt af hhv. ca. 280.000 og ca. 115.000 personer i 2002. Efter ordningen for stor negativ nettokapitalindkomst beregnes et negativt skattetilsvær, som skal modregnes i andre skatter og ved ordningen for store ligningsmæssige fradrag kan en del af fradragene fratrækkes i grundlaget for bundskatten. Disse regler er afvigelser fra de basale regler, hvilket for mange kan volde forståelsesmæssige problemer.

Opgørelsesreglerne for aktieindkomst er vanskelige for mange, men statistikken viser, at det er under ½ procent af samtlige skattepligtige eller omkring 20.000 personer, der svarer skat af aktieindkomst over progressionsgrænsen. Der er dog flere skatteydere, der kommer i berøring med regelsættet for så at konstatere, at indkomsten ligger under grænsen.

Ca. 3,5 pct. af samtlige skattepligtige eller ca. 155.000 er selvstændigt erhvervsdrivende, der benytter virksomhedsskattelovens regler og ca. 1,4 pct. svarende til ca. 65.000 selvstændigt erhvervsdrivende benytter den enklere kapitalafkastordning. Godt 1 pct. af alle skattepligtige eller ca. 55.000 kan konstatere et underskud i den skattepligtige indkomst i indkomståret og kommer dermed i berøring med de relativt komplicerede underskudsregler, jf. afsnit 6.2.11. Endelig er under 1 pct. omfattet reglerne for beskatning udenlandsk indkomst, og ca. 1,2 pct., som flytter ud eller ind i landet i løbet af indkomståret, er omfattet af reglerne om delårsansættelse.

*Overgangsregler
forsvinder*

*Opgørelse af
aktieindkomst
forbeholdt de få*

*Mange erhvervs-
drivende m.fl.
benytter sagkyn-
dig bistand*

6.2. Indkomstbeskatningen for personer i 2002

*Gældende
regler i 2002*

Skatteberegningsreglerne for personer findes fortrinsvis i personskatteloven. Hertil kommer bestemmelser om kommunale skatter i lov om kommunal indkomstskat og i lov om amtskommunal indkomstskat. I de følgende afsnit beskrives skatteberegningsreglerne for personer som er gældende for 2002. I **afsnit 6.2.1.** beskrives først sammensætningen af indkomstgrundlagene, der danner basis for beskatningsgrundlagene for de basale indkomstskatter. Reglerne for beregningen af disse skatter beskrives i **afsnit 6.2.2.** og **6.2.3.**, og i de efterfølgende afsnit beskrives en række regelsæt, der har tilknytning til skatterne. I **afsnittene 6.2.12.** til **6.2.17.** beskrives i korte træk særlige indkomstskatteregler, der hver især kun har betydning for begrænsede personkredse, og til sidst i **afsnit 6.2.18.** sluttes af med en kortfattet beskrivelse af beskatningen ved dødsfald.

*Læs mere på
Told•Skats
hjemmeside*

For yderligere belysning af skatteberegningen henvises til Told- og Skattestyrelsens vejledning, *Beregning af de personlige indkomstskatter mv. 2000*, som også er tilgængelig i elektronisk form på Told- og Skattestyrelsens hjemmeside på Internettet. Herudover henvises til eksempler mv. i specialafsnittet, *Skatteskalaer og Skatteberegning*, i Jurist- og Økonomforbundets Skattelovsamling.

6.2.1. Beskatningsgrundlagene

*Skematisk
oversigt*

Til brug for skatteberegningen opdeles samtlige skattepligtige indkomster og fradragsberettigede udgifter på de indkomstgrundlag, der fremgår af boks 6.1. på næste side.

Boks 6.1. Indkomstgrundlagene i 2002

Grundlag for arbejdsmarkedslidrag	Lønindkomst, honorarer, overskud af virksomhed der er personlig indkomst, indkomst som medarbejdende ægtefælle, frynsegoder mv.
Grundlag for særlig pensionsopsparing	Som for arbejdsmarkedsbidrag plus arbejdsløsheds-, syge- og barseldagpenge samt erhvervsindkomsterstattendende konthjælpsbeløb
Personlig indkomst	Indkomst: Løn, overskud af virksomhed, honorarer, frynsegoder, folkepension, dagpenge, efterløn, privat pension, underholdsbidrag mv. Fradrag: Arbejdsmarkedsbidrag, særlig pensionsopsparing og pensionsindbetalinger mv. (<i>enten ved fradrag på selvangivelsen eller ved bortseelsesret for de arbejdsgiveradministrerede indbetalinger</i>)
Kapitalindkomst ⁴	Indkomst: Renteindtægter, kapitalafkast fra virksomhed, aktieavancer u. 3 års ejertid mv. Fradrag: Renteudgifter mv.
Ligningsmæssige fradrag	Befordringsfradrag, kontingenter til fagforening, A-kasse og efterløn, underholdsbidrag til børn eller tidligere ægtefælle, havdagsfradrag for erhvervsfiskere, standardfradrag for dagplejere, indskud på etableringskonto mv.
Skattepligtig indkomst	Personlig indkomst +/- Kapitalindkomst ÷ Ligningsmæssige fradrag
Aktieindkomst	Aktieudbytte, aktieavancer vedr. noterede aktier o. 3 års ejertid

4) Behandlingen af kapitalindkomst i indkomstopgørelsen

Kapitalindkomsten opgøres som et samlet (netto)beløb af positive indkomstbeløb (renteindtægter, kapitalafkast fra virksomhed mv.) og negative fradragsbeløb (renteudgifter mv.). Er renteudgifterne mv. større end renteindtægterne mv., er der tale om negativ nettokapitalindkomst, og er renteudgifterne mv. mindre end renteindtægterne mv. er der tale om positiv nettokapitalindkomst.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, der danner grundlag for de kommunale skatter medregnes al kapitalindkomst - såvel positive som negative kapitalindkomstbeløb.

Fra og med 2001 kan negativ nettokapitalindkomst ikke længere fradrages i beskatningsgrundlaget for bundskatten. Negativ nettokapitalindkomst, kan heller ikke fratrækkes ved opgørelsen af grundlagene for mellemskatten og topskatten. Derimod medregnes positiv nettokapitalindkomst til alle tre beskatningsgrundlag for henholdsvis bundskat, mellemskat og topskat.

Brede og
smalle grund-
lag

Grundlagene for arbejdsmarkedsbidragene og den særlige pensionsopsparing er brede, idet der ikke gives nogen former for fradrag heri. I personlig indkomst gives en del fradrag, hvorved grundlaget bliver smallere end det er for arbejdsmarkedsbidraget, og den skattepligtige indkomst, der er en nettoindkomst opgjort som summen af alle indkomster og fratrukket alle fradrag, er det smalleste grundlag. En omlægning af indkomstskatterne til at blive udskrevet på bredere og bredere skattebaser har i de seneste to årtier været et af de anvendte midler til at finansiere sænkningen af skattesatserne. Kombinationer af ovennævnte indkomstgrundlag udgør beskatningsgrundlagene for de forskellige indkomstskatter, som det fremgår af boks 6.2.

Boks 6.2. Beskatningsgrundlagene i 2002

Indkomstskatter	Beskatningsgrundlag	Skattesats, pct.
Arbejdsmarkedsbidrag	Grundlag for arbejdsmarkedsbidrag. (Der betales ikke bidrag af overførselsindkomster og private pensionsudbetalinger)	8,0
Særlig pensionsopsparing	Grundlag for særlig pensionsopsparing	1,0
Kommunale skatter	Skattepligtig indkomst	33,3 ¹⁾
Bundskat	Personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst	5,5
Mellemskat	Personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst	6,0
Topskat	Personlig indkomst med tillæg af fratrukne kapitalpensionsindskud + positiv nettokapitalindkomst	15,0 ÷ skatteloftsnedslag ²⁾
Aktieindkomstskat	Aktieindkomst	28 / 43

1) Samlet kommune-, amts- og kirkeskat i en gennemsnitskommune i 2002

2) Det skrå skatteloft udgør 59 pct. og den beregnede nedslagsprocent reducerer topskatteprocenten. Skatteloftet har virkning i kommuner med en samlet kommune- og amtsskatteprocent over 32,5 i 2000

Færre skatter
på det smalle
grundlag

Siden kildeskattens indførelse i 1970 er de kommunale skatter blevet udskrevet på grundlag af nettoindkomsten - den skattepligtige indkomst. Det var også frem til 1999 tilfældet for den laveste statsindkomstskat – bundskatten. I forbindelse med 1999-skattejusteringen blev det imidlertid vedtaget at foretage en gradvis udvidelse af basen for bundskatten ved i første omgang at fjerne fradraget for negativ nettokapitalindkomst over 2 år i 2000 og 2001 og fra og med 2002 tillige at fjerne de ligningsmæssige fradrag fra bundskattegrundlaget.

Fra og med 2002 består beskatningsgrundlagene for de tre statsindkomstskatter således af den personlige indkomst med tillæg af positiv nettokapitalindkomst. I topskattegrundlaget tillægges desuden foretagne fradrag for indskud til kapitalpensionsopsparing, hvorved skatteværdien af disse fradrag højst kan udgøre summen af kommuneskatten samt bund- og mellemskatten. En skematisk oversigt over den gradvise omlægning af bundskattegrundlaget fremgår af **bilag 10**.

Ensartet grundlag for statskatterne

6.2.2. Arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsopsparing

Arbejdsmarkedsbidraget beregnes for alle erhvervsaktive med 8 pct. af bidragsgrundlaget. AM-bidrag fra *lønmottagere* beregnes, indeholdes og indbetales af arbejdsgiverne til Told- og Skattestyrelsen. AM-bidraget beregnes af lønindkomst og honorarer mv. inkl. den skattepligtige værdi af frynsegoder. Pensionskasser m.fl. beregner og indbetaler AM-bidrag af indbetalinger til arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger. Endelig baseres beregning og opkrævning af AM-bidrag af visse honorarer mv. på selvangivelse.

AM-bidrag er en endelig skat på lønindkomst

AM-bidrag fra *selvstændigt erhvervsdrivende og medarbejdende ægtefæller* beregnes på grundlag af den del af virksomhedsoverskuddet, der medregnes til den personlige indkomst. Bidraget beregnes og opkræves på basis af selvangivelse, og der er knyttet en a conto ordning for indbetaling til forsikringsregisteringen.

Aconto bidrag på virksomhedsindkomst

Modtagere af arbejdsløshedsdagpenge, efterløn, syge- og barseldagpenge, folkepension, førtidspension, kontanthjælp, SU og andre overførselsindkomster skal ikke betale arbejdsmarkedsbidrag af overførselsindkomsterne. Overførselsindkomsterne er til gengæld justeret ned svarende til arbejdsmarkedsbidraget. Af udbetalinger fra private pensionsordninger og tjenestemandspensioner betales ikke arbejdsmarkedsbidrag.

Overførselsindkomster er nettoficeret

Det beregnede AM-bidrag er fradragsberettiget i den personlige indkomst, der danner grundlag for de øvrige indkomstskatter.

Skattefradragsret

Særlig pensionsopsparing opkræves med 1 pct. af grundlaget for arbejdsmarkedsbidraget. For personer, der modtager arbejdsløsheds-, syge- eller barseldagpenge samt visse kontanthjælpsmodtagere udgør SP-bidraget 1 pct. af overførselsindkomsten. Unge under 17 år og personer over 66 år betaler ikke SP-bidrag til pensionsopsparing. Der opkræves SP-bidrag af løn

Bunden opsparing til pension

Gældende skatteberegningsregler

første gang for det indkomstår, hvor en person fylder 17 år og sidste gang for det år, hvor en person fylder 66 år.

<i>Administrativt parallelt med AM-bidraget</i>	SP-bidraget på 1,0 pct. indeholdes af arbejdsgiveren og opkræves sammen med arbejdsmarkedsbidraget, der således i 2002 samlet opkræves med 9 pct. Selvstændigt erhvervsdrivende indbetaler SP-bidraget sammen med AM-bidraget. SP-bidraget fra dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere opkræves sammen med det almindelige ATP-bidrag. Der er ligesom for arbejdsmarkedsbidraget fuld fradragsret for den særlige pensionsopsparing i den personlige indkomst.
<i>ATP forvalter opsparingen</i>	SP-bidraget indbetales til ATP, som forvalter opsparingen sammen med det almindelige ATP-bidrag. For SP-indbetalingerne vedrørende indkomstårene 1999 og 2000 er der foretaget en omfordeling af den enkeltes opsparingsbeløb til samtlige ATP-berettigede efter solidariske principper. For disse to år er SP-bidraget således pr. definition en indkomstskat.
<i>SP-bidraget er ikke en skat</i>	I 2002 er behandlingen af SP-bidraget ændret tilbage til tilstanden, som var gældende for den midlertidige pensionsopsparing for 1998, idet opsparingen igen knyttes direkte beløbsmæssigt til den enkelte person. Denne ændring medfører også, at den særlige pensionsopsparing ikke efter nationalregnskabsdefinitionerne betragtes som en skat.

6.2.3. Bund-, mellem- og topskatter, kommunale skatter og personfradrag

<i>Tre statsskatter på samme indkomstgrundlag</i>	Indkomstskatterne til staten består i 2002 af en bundskat, en mellemskat samt en topskat. Bundskat beregnes med 5,5 pct. af den del af den personlige indkomst tillagt positiv nettokapitalindkomst, der overstiger et bundbeløb på 34.400 kr. – personfradraget, jf. nedenfor. For børn og unge under 18 år udgør personfradraget 25.600 kr. For ægtefæller, der er samlevende ved indkomstårets udløb, kan der ske overførsel af uudnyttet personfradrag, således at ægtefæller alene betaler bundskat af den del af deres samlede indkomstgrundlag, der overstiger 68.800 kr.
<i>Progression med ægtefællefordel</i>	Mellemskat beregnes med 6,0 pct. af den del af den personlige indkomst med tillæg af positiv nettokapitalindkomst, der overstiger et bundfradrag på 191.200 kr. For ægtefæller, der er samlevende ved indkomstårets udløb, kan der ske overførsel af uudnyttet bundfradrag, således at ægtefæller alene be-

skattes af den del af deres samlede indkomstgrundlag, der overstiger 382.400 kr.

Topskat beregnes med 15,0 pct. af den del af grundlaget, der overstiger et bundfradrag på 285.200 kr. Grundlaget for topskat udgøres af personlig indkomst plus positiv nettokapitalindkomst plus evt. indskud på kapitalpens ionsordninger, der er fratrukket i den personlige indkomst. Dette gælder for såvel indskud ved privattegnede ordninger, der er fratrukket på selvangivelsen, som for indskud med bortseelsesret ved arbejdsgiveradministrerede ordninger. Der kan ikke foretages overførsel mellem ægtefæller af uudnyttet bundfradrag i topskatten. For personer, der bor i kommuner, der er omfattet af det skrå skatteloft, sker der en reduktion af topskattesatsen, jf. nedenfor.

Særbeskatning uden overførselsret -

For ægtefæller, der er samlevende i hele indkomståret, gælder særlige regler for beregningen af topskatten af positiv nettokapitalindkomst. Kapitalindkomsten opgøres for ægtefællerne under ét. I det omfang ægtefællerne tilsammen har positiv nettokapitalindkomst, beregnes topskatten af det positive beløb hos den af ægtefællerne, der har den største personlige indkomst. Er ægtefællernes personlige indkomster lige store, anses ægtefællen med de største ligningsmæssige fradrag som den, der har den største personlige indkomst. Den beregnede skat af den positive nettokapitalindkomst fordeles mellem ægtefællerne i forhold til deres andel af den samlede positive nettokapitalindkomst.

*dog med sambeskatnings-
element*

Kommunal og amtskommunal indkomstskat samt kirkeskat beregnes af den del af den skattepligtige indkomst, der overstiger personfradraget med den for indkomståret gældende beskatningsprocent i skattekommunen, dvs. den kommune, hvor skatteyderen havde bopæl den 5. september året forud for indkomståret. Kirkeskat betales kun af medlemmer af folkekirken.

*Kommunale
skatter fastsættes lokalt*

De beregnede indkomstskatter til stat og kommune nedsættes, som nævnt, med skatteværdien af et **personfradrag**. Personfradraget udgør for skattepligtige fyldt 18 år 34.400 kr. og for skattepligtige under 18 år 25.600 kr. Skatteværdien af personfradragene beregnes med skattesatsen for bundskatten ved nedsættelse af indkomstskatterne til staten og med de kommunale skattesatser ved nedsættelse af de kommunale indkomstskatter. For ægtepar kan evt. uudnyttet skatteværdi af personfradraget overføres til nedsættelse af ægtefællens indkomstskatter. Beregningsteknisk kan modregningen af personfradraget for alle skattepligtige med såvel skattepligtig indkomst som personlig indkomst større end personfradraget lige såvel foretages som et

Personfradrag med overførselsret for ægtefæller

bundfradrag i skattegrundlaget, jf. eksempler på principperne for skatteberegningen i [afsnit 6.2.18](#).

§20-regulering

Alle de nævnte beløbsgrænser i dette afsnit reguleres efter personskattelovens § 20.

6.2.4. Det skrå skatteloft

Skatteloft 59 pct.

Såfremt indkomstskatteprocenterne til staten, den kommunale og den amtskommunale skatteprocent tilsammen overstiger 59,0 pct., nedsættes procenten for beregning af topskatten med forskellen mellem summen af skatteprocenterne og 59,0 pct. Kirkeskatten holdes uden for skatteloftet og skal af medlemmer af folkekirken betales ud over de 59,0 pct. Arbejdsmarkedsbidraget og særlig pensionsopsparing holdes ligeledes uden for skatteloftet.

187 kommuner over loftet i 2002

For indkomståret 2002 omfattes topskatteydere i kommuner med en samlet kommunal og amtskommunal beskatningsprocent på over 32,5 pct. af skatteloftet. Den historiske udvikling for virkemåden af reglerne for det skrå skatteloft siden 1970 og frem til gældende regler er belyst nærmere i [bilag 14](#).

6.2.5. Aktieindkomstskat

Særskilt indkomstbeskatning

Aktieindkomstskat beregnes med 28 pct. af den del af aktieindkomsten, der ikke overstiger en beløbsgrænse på 39.700 kr. Aktieindkomstskat af indkomst over progressionsgrænsen beregnes med 43 pct. Er en person gift og samlevende med ægtefællen ved udgangen af indkomståret, kan en eventuel uudnyttet del af progressionsbundbeløbet overføres til den anden ægtefælle. Ægtepar beskattes således med 43 pct. af den del af deres samlede aktieindkomst, der overstiger 79.400 kr. Beløbsgrænsen reguleres efter personskattelovens § 20.

Udbytteskat er en endelig skat

Beregnet skat af aktieindkomst under progressionsbundbeløbet er enelig skat, hvori der ikke kan ske modregning af skatteværdi af underskud eller personfradrag. Ved udbetaling af udbytter fra danske aktier, indeholder selskabet udbytteskat på 28 pct. Udbytteskat af aktieindkomst under bundbeløbet anses for endelig betaling af skatten, og udbytteskatten modregnes ikke i slutskatten.

Skat af aktieindkomst over progressionsbundbeløbet indgår i slutskatten, og den udbytteskat, der er indeholdt heri, modregnes i slutskatten. I aktieindkomstskat af beløb over progressionsbundbeløbet kan der således ske modregning af skatteværdi af personfradrag og evt. underskud.

Progressiv aktieindkomstskat.

Negativ aktieindkomst, der kan opstå som følge af fradragsberettigede tab ved salg af unoterede aktier modregnes i de øvrige slutskatter med en skatteværdi svarende til skattesatsen for positiv aktieindkomst. Ligesom for positiv aktieindkomst beregnes skatteværdien af det negative beløb progressivt ved brug af ovennævnte skattesatser og beløbsgrænser. Resterende skatteværdi fremføres til modregning i slutskatterne i de 5 følgende indkomstår.

Særlige underskudsregler.

6.2.6. Sambeskatningsregler · Ægtefællebeskatning

Det danske skattesystem er principielt et særbeskatningssystem og såvel ugifte som ægtefæller beskattes som hovedregel hver for sig af de selvangivne indkomster. Som det er fremgået er der dog en række sambeskatningselementer for ægtepar i skatteberegningen. For personer, der er gift og samlevende ved indkomstårets udgang, drejer det sig om reglerne vedrørende:

Sambeskatning i særbeskatningssystem.

- Udligning af positiv og negativ kapitalindkomst ved opgørelsen af nettokapitalindkomst.
- Overførsel af uudnyttet personfradrag.
- Overførsel af uudnyttet bundfradrag ved beregning af mellemskat og aktieindkomstskat.
- Overførsel af negativ skattepligtig indkomst og negativ personlig indkomst samt modregning af negativ aktieindkomst – underskudsregler.
- Overførsel af overskud af virksomhed til medarbejdende ægtefælle, jf. nedenfor.

Endvidere gælder for personer, der er samlevende i hele indkomståret, og hvor dette har en længde af et helt år, følgende:

- Særlig beregning af topskat af ægteparrets samlede positive nettokapitalindkomst – den særlige ægtefælleberegningssregel.

*Ægtefæller
som medarbejdere i virksomheder*

Såfremt samlevende ægtefæller begge har deltaget væsentligt i driften af den ene ægtefælles eller begges erhvervsvirksomhed, kan der overføres indtil 50 pct. af virksomhedens overskud opgjort efter særlige regler, dog højst 176.100 kr., til beskatning som personlig indkomst hos den medarbejdende ægtefælle. Beløbsgrænsen reguleres efter personskattelovens § 20. I særlige tilfælde kan overskuddet med skattemæssig konsekvens fordeles frit mellem ægtefællerne. Det gælder, hvis ægtefællerne begge deltager i væsentligt og ligeligt omfang i driften af virksomheden, hvis de hæfter i samme omfang for virksomhedens forpligtelser og fordelingen er sagligt begrundet i virksomhedens drift.

6.2.7. Overgangsregler ved 1999-skattejusteringen

Overgangsregler frem til 2005

Fra og med 2000 er der indført en særlig skatterabatordning for familier (enlige eller ægtepar) med stor negativ nettokapitalindkomst. Ordningen sikrer en langsommere reduktion af rentefradragets værdi som følge af 1999-skattejusteringen for særligt økonomisk udsatte familier. Ordningen virker ved, at der ydes et nedslag i skatten på den del af negativ nettokapitalindkomst, der overstiger 20 pct. af den personlige indkomst. Nedslaget udgør 8 pct. i 2002. Beregningsteknisk sker modregningen af skatterabatten i indkomstskatten parallelt med modregningen af skatteværdien af det statslige personfradrag. Ligeledes som led i 1999-skattejusteringen, hvor den skattemæssige fradragsværdi for ligningsmæssige fradrag fra og med 2002 sænkes til kommuneskatteniveau, gælder fra 2002 en overgangsordning, hvorefter der bevares fradrag i grundlaget for bundskatten for en del af de ligningsmæssige fradrag (for den enkelte person). I 2002 foretages fradrag i bundskattegrundlaget for den del af de ligningsmæssige fradrag, der overstiger 40.000 kr.

De to overgangsordninger er uddybende beskrevet i **bilag 11**.

6.2.8. Ejendomsværdiskat

Hovedregel

Ejendomsværdiskat beregnes med 10 % af det aktuelle års ejendomsværdi for alle ejerboliger. Af ejendomsværdien over 3.040.000 kr. (foreløbig 2002-progressionsgrænse) betales yderligere 20 %.

For ejere af parcelhuse og sommerhuse, der har erhvervet ejendommen 1. juli 1998 eller tidligere, gives der et nedslag i ejendomsværdiskatten på 4 %, dog maks. 1.200 kr. Herudover gives til ejere af alle typer ejerboliger, der er erhvervet den 1. juli 1998 eller tidligere, et fradrag på 2 % af ejendomsværdien. Disse to fradrag bortfalder ved ejerskifte og gives ikke til ejere af ejerboliger, der er erhvervet efter 1. juli 1998.

*Nedslag for
"gamle" ejere.*

For ejere, der er fyldt 67 år, gives ud over 2 %-nedslaget og 1.200 kr. nedslaget for ejerboliger erhvervet før 2. juli 1998 et yderligere nedslag i ejendomsværdiskatten på 4 % af ejendomsværdien, dog maks. 6.000 kr. pr. helårsbolig og maks. 2.000 kr. pr. sommerhus. Dette nedslag gives til alle alderspensionister uanset om ejerboligen er erhvervet før eller efter 1. juli 1998. Til gengæld er nedslaget gjort indkomstafhængigt.

*Nedslag for
pensionister -.*

Pensionistnedslaget på 4 % af ejendomsværdien, dog maks. 6.000 kr. pr. helårsbolig og maks. 2.000 kr. pr. sommerhus indkomstgraderes i 2002 med 5 pct. af et særligt indkomstgrundlag ud over et bundfradrag på 143.500 kr. for enlige pensionister og 220.700 kr. for pensionistægtepar. Indkomstgrænserne reguleres efter personskattelovens § 20. Det særlige indkomstgrundlag opgøres som af summen af personlig indkomst plus positiv nettokapitalindkomst plus den del af evt. aktieindkomst, hvoraf der er betalt udbytteskat, i det omfang aktieindkomsten overstiger 5.000 kr. for enlige og 10.000 kr. for ægtepar. Disse beløbsgrænser reguleres ikke. Uanset indkomstens størrelse kan indkomstgraderingen maksimalt medføre en forhøjelse af ejendomsværdiskatten på 6.000 kr. for helårshuse og 2.000 kr. for sommerhuse, svarende til de maksimale nedslagsbeløb.

*med indtægts-
gradering.*

Der gælder endvidere to regelsæt for begrænsning af stigningen fra et år til år i ejendomsværdiskatten. For folkepensionister samt for førtidspensionister fyldt 60 år og for efterlønsmodtagere kan stigningen i ejendomsværdiskatten maks. udgøre 500 kr., dog altid 20 pct. ÷ 900 kr. i forhold til ejendomsværdiskatten for året før. For øvrige ejere gælder, at stigningen maks. kan udgøre 2.400 kr., dog altid 20 pct. af ejendomsværdiskatten for året før. For folkepensionister gælder begrænsningsreglen for stigningen i den beregnede ejendomsværdiskat før evt. indkomstgradering af pensionistnedslaget. Begrænsningsreglen lægger således loft over en stigning i ejendomsværdiskatten som følge af stigende ejendomsværdier, men ikke som følge af evt. ændrede indkomstforhold.

*Loft over år til
år stigningen*

*Rubriceret
som en ind-
komstskat*

Ejendomsværdiskatten opkræves sammen med indkomstskatten ved indregning i forskudsskatten og slutskatten. Der kan ikke ske modregning af uudnyttet personfradrag eller af underskud i ejendomsværdiskatten.

6.2.9. Skattestop for ejendomsværdiskat fra 2002

*Generelt
skattestop fra
2002*

Fra og med 2002 er der indført et generelt skattestop for samtlige skatter og afgifter. Dette indebærer bl.a., at ingen skat eller afgift må sættes op. Opkræves en skat eller afgift med en procentsats bliver procentsatsen ikke sat op, og opkræves en skat eller en afgift med et fast kronebeløb fastlåses disse beløb.

*Stop for stigning
i ejendomsvær-
diskatten -
ved loft over
ejendomsvær-
di-
erne*

For ejendomsværdiskatten betyder det, at der lægges et loft over det kronebeløb, som boligejeren betaler i ejendomsværdiskat. Værdistigninger på fast ejendom vil derfor ikke udløse yderligere ejendomsværdiskat.

Skattestoppet udmøntes ved, at der fra 2002 lægges et loft over ejendomsværdierne, hvoraf ejendomsværdiskatten beregnes således, at den for en boligejer i samme bolig fremover ikke kan overstige ejendomsværdiskatten beregnet af vurderingen pr. 1. januar 2001 med tillæg af 5 pct. eller af ejendomsværdien pr. 1. januar 2002, hvis denne er mindre. Hvis ejendomsvurderingen i fremtiden falder til under dette niveau, falder ejendomsværdiskatten også. Kommer der efterfølgende stigninger, stiger ejendomsværdiskatten igen, men den kan aldrig overstige et beløb svarende til ejendomsværdiskatten beregnet af ejendomsværdiloftet. De hidtil gældende begrænsningsregler for år til år stigningen i ejendomsværdiskatten bevares. Reduktioner i ejendomsværdiskatten i 2002, som følge af begrænsningsreglerne for stigninger i tidligere år, udløses ikke til betaling i senere år.

*Nedslag falder
bort ved flyt-
ning*

Ved flytning til anden ejerbolig bevares de hidtidige regler således, at de nedslag, der har været givet for ejerboliger erhvervet før 2. juli 1998, bortfalder. Ejendomsværdiskatten af den nyerhvervede bolig bliver dog ikke beregnet af et større grundlag end det laveste af ejendomsværdien for 2001 plus 5 pct. eller 2002-vejendomsværdien. Værdien af nyopførte boliger samt af om- og tilbygninger indgår i beregningsgrundlaget i 2001-niveau med tillæg af 5 pct. eller i 2002 niveau, hvis dette beløb er mindre.

*Graduerings-
procent fastlåses*

For alderspensionister fastfryses nedslagsprocenten for det særlige indkomstafhængige pensionistnedslag på 5 pct. svarende til procenten for 2002.

6.2.10. Virksomheds- og kapitalafkastskatteordningerne

Indehavere af personligt drevne erhvervsvirksomheder kan vælge at benytte særlige beskatningsregler i virksomhedsskatteordningen, der fordeler det skattepligtige overskud fra virksomheden i henholdsvis personlig indkomst og kapitalindkomst. Fra og med 1993 har alternativt kunnet benyttes et erklære regelsæt i den såkaldte kapitalafkastordning. Den opgjorte personlige indkomst og kapitalindkomst fra virksomheden beskattes efter personskatte-lovens regler sammen med øvrige skattepligtige indkomster.

Særlige beregningsregler for personligt drevne virksomheder

Til både virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastordningen er der endvidere knyttet en opsparingsordning (konjunkturudligningsordning), der indebærer, at en del af virksomhedsoverskuddet kan opspares mod betaling af en foreløbig skat på 30 pct. svarende til selskabsskattesatsen. Ved senere hævning af det opsparede overskud, beskattes det hævede beløb inkl. den foreløbige betalte skat som personlig indkomst, og den foreløbige skat modregnes i den beregnede slutskat. Princippet og forskellen mellem virksomhedsskatteordningen og kapitalafkastskatteordningen er belyst nærmere i **bilag 13**.

Konjunkturudligning og konsolidering

6.2.11. Underskudsregler

Underskud i den skattepligtige indkomst modregnes med skatteværdien af det negative beløb beregnet med satsen for de kommunale skatter i den skattepligtiges eventuelle bund-, mellem- og topskatter samt i eventuel aktieindkomstskat beregnet af aktieindkomst over progressionsgrænsen. Et resterende underskud modregnes for samme indkomstår hos en eventuel ægtefælle, først i dennes positive skattepligtige indkomst og dernæst med skatteværdien af underskuddet i dennes eventuelle bund-, mellem- og topskatter samt progressive aktieindkomstskat. Et herefter resterende underskud kan fremføres til modregning i rækkefølge som ovenfor anført i de følgende 5 indkomstår.

Todelte underskudsregler

- skattepligtig indkomst

Hvis den personlige indkomst er negativ, modregnes beløbet i eventuel positiv nettokapitalindkomst før beregning af bund-, mellem- og topskat. Er personen gift og samlevende med ægtefællen ved indkomstårets udløb, modregnes underskuddet først i ægtefællens personlige indkomst med tillæg af indskud på kapitalpensionsordninger før beregning af dennes bund-, mellem- og topskatter, og derefter i ægtefællernes samlede positive nettokapi-

- personlig indkomst

talindkomst opgjort under ét før beregning af bund-, mellem- og topskatten. Et herefter resterende underskud i personlig indkomst fremføres i de næst følgende 5 indkomstår til modregning først i positiv nettokapitalindkomst og derefter i personlig indkomst med tillæg af indskud på kapitalpensionsordninger, før årets bund-, mellem- og topskatter beregnes.

Særlige regler for virksom- hedsunder- skud

For underskud i virksomhedsskatteordningen gælder, at det, der ikke kan modregnes i evt. opsparet overskud med tillæg af den hertil hørende virksomhedsskat, modregnes i eventuel positiv nettokapitalindkomst. Er personen gift, modregnes underskuddet med et beløb svarende til ægtefællernes samlede positive nettokapitalindkomst, opgjort under ét, i egen kapitalindkomst, selvom denne herved bliver negativ. Et herefter resterende underskud overføres til personen som negativ personlig indkomst, uanset om personens samlede personlige indkomst herved bliver negativ. Denne evt. negative personlige indkomst følger herefter personskatteovens regler. Modregning af virksomhedsunderskud i kapitalindkomst og personlig indkomst, som anført ovenfor, har også virkning for opgørelsen af den skattepligtige indkomst, uanset om denne bliver negativ. Denne evt. negative skattepligtige indkomst følger herefter personskatteovens regler.

6.2.12. Omregning til helårsindkomst

Omregning af hensyn til pro- gressionen

Der gælder særlige regler om, at indkomsterne til brug for skatteberegningen skal omregnes til helårsindkomst, hvis indkomstansættelsen omfatter en periode, der ikke vedrører et helt indkomstår. Dette kan være tilfældet ved til- og fraflytning og ved dødsfald. Reglerne sikrer, at det progressive element i indkomstbeskatningen fastholdes også i tilfælde, hvor indkomsten er lille som følge af en kort skattepligtperiode.

Omregning for hvert skatte- grundlag for sig

Omregning til helårsindkomst sker for alle skattegrundlagene, dvs. for skattepligtig indkomst, personlig indkomst og kapitalindkomst hver for sig. Ved omregning til helårsindkomst skelnes der mellem løbende indtægter og udgifter og éngangsindtægter og –udgifter. Den sidste type er karakteriseret ved, at de ikke påvirkes af indkomstårets længde og opregnes derfor ikke til helårsindkomst/-fradrag. Det gælder eksempelvis éngangsindskud til pensionsopsparring, kuponrenter o. lign. Indkomstskatterne beregnes efter de almindelige regler af helårsindkomsten og nedsættes med værdien af et personfradrag, hvorefter skatterne reduceres efter forholdet mellem delårsindkomsten og helårsindkomsten.

6.2.13. CFC-beskatning

CFC-indkomst (Controlled Foreign Company) er en særlig indkomstkategori møntet på visse udenlandske selskabsforhold. Den består af indkomst fra et udenlandsk selskab eller forening mv., som kontrolleres af skatteyderen eller nærmere beskrevne nærtstående personer eller fonde, når det kontrollerende selskabs virksomhed er af finansiel karakter, og dets afkast beskattes væsentligt lavere end efter danske regler. Etableringen af denne selvstændige indkomstkategori i personskatteloven var nødvendig for så vidt muligt at opnå samme skattemæssig stilling for aktionæren, som hvis han havde ejet et dansk finansielt selskab.

Regelsæt hindrer skattespekulation

CFC-indkomst beskattes særskilt med 30 pct. proportionalt svarende til selskabsskattesatsen. Skatten er en statskat, der indgår i slutskatten og opkræves sammen med de øvrige statsindkomstskatter. Der kan ikke ske modregning af skatteværdi af personfradrag i CFC-skatten eller af underskud i anden indkomst i CFC-indkomsten. Der kan dog ske modregning af evt. negativ aktieskat i CFC-skat. På årsbasis omfattes ca. en halv snes personer af reglerne om beskatning af CFC-indkomst.

Meget begrænset personkreds

6.2.14. 25 pct.-skat for udenlandske forskere og visse nøglemedarbejdere

Beskatningsreglerne i kildeskattelovens § 48 E kendes især under navnene 25 pct.-skatteordningen eller forskerskatten. Skatteordningen indebærer, at udenlandske forskere og visse nøglemedarbejdere kan få beregnet indkomstskatten efter særlige skatteregler ved ophold i Danmark for en kortere årrække.

25 pct. skat i begrænset tidsrum

I stedet for den almindelige indkomstbeskatning kan de omtalte personer under visse betingelser vælge at lade sig beskatte med 25 pct. af bruttoindkomsten. Under ordningen beregnes skatten af lønnen efter arbejdsmarkedsbidrag uden fradrag af nogen art. Eventuel anden indkomst beskattes på sædvanlig vis, således at den pågældende er fuldt skattepligtig af øvrig indkomst. Udgifter til erhvervelse af indkomst beskattet under ordningen såsom transportudgifter, flytteudgifter, udgifter ved dobbelt husførelse mv. kan hverken fratrækkes i indkomst omfattet af ordningen eller i anden indkomst.

Bruttobeskatning uden fradrag

Gældende skatteberegningsregler

<i>Særlige krav skal være opfyldt</i>	<p>Skatteordningen kan benyttes i en eller flere perioder af højst 36 måneders samlet varighed inden for en 10 årig periode. De vigtigste betingelser for at kunne anvende den særlige skatteordning er som hovedregel følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> Lønmodtageren har en løn, der udgør mindst 52.400 kr. (2002) om måneden (årsløn = 628.800 kr.) plus arbejdsmarkedsbidrag og ATP. Vederlagskravet skal sikre, at skatteordningen rettes mod højt kvalificerede medarbejdere, som er vanskelige at rekruttere for erhvervsvirksomheder mv. Lønmodtageren bliver fuldt skattepligtig til Danmark i forbindelse med ansættelsesforholdets begyndelse, dvs. vedkommende skal flytte fra udlandet til Danmark. Lønmodtageren må ikke indenfor de seneste tre år forud for ansættelsen have været fuldt eller begrænset skattepligtig af lønindkomst i Danmark. Dette indebærer, at ved eventuel flytning fra Danmark til udlandet med henblik på at optjene rettigheden til ordningen, skal udlandsopholdet overstige tre år. Lønmodtageren må ikke indenfor de seneste fem år forud for ansættelsen have haft direkte eller indirekte del i ledelsen, kontrollen med eller kapitalen i den virksomhed, hvor vedkommende ansættes.
<i>Godkendelsesprocedure for forskere</i>	<p>Der stilles ikke de ovennævnte krav for at forskere kan blive omfattet af 25 pct.-skatteordningen. Til gengæld skal de godkendes af en forskningsinstitution eller et forskningsråd.</p>
<i>Ophold uden efterbeskatning</i>	<p>Det er tilladt at blive i Danmark i indtil 48 måneder på almindelige skattevilkår efter udløbet af 36 måneders perioden, uden at dette får konsekvenser for anvendelsen af skatteordningen i de første 36 måneder. Dette kræver dog, at man efter udløbet af de efterfølgende 48 måneder flytter til udlandet i en sammenhængende periode på mindst tre år. I denne treårige periode, hvor personen bor i udlandet, må personen endvidere ikke tage ansættelse hos den danske arbejdsgiver, hvor han tidligere har været 25-procent-beskattet eller i en koncernforbundet virksomhed. Han må dog gerne tage ansættelse i en anden dansk virksomhed.</p>
<i>Ingen efterbeskatning af forskere</i>	<p>For nøglemedarbejdere, der har benyttet den særlige skatteordning, og som ikke opfylder ovenstående krav, gælder et efterbeskatningskrav. Disse personer mister skattefordelen for den periode, hvor den særlige skatteordning har været anvendt. Efterbeskatningskravet gælder ikke for forskere, som uden tidsbegrænsning kan blive boende i Danmark, uden at det får konsekvenser for den periode, hvor 25-procent-skatteordningen har været anvendt.</p>

6.2.15. Udenlandsk indkomst og nedslag for udenlandsk skat

I dette afsnit opridses principperne for skatte- og lempelsesberegningen for udenlandsk indkomst. I Told- og Skattestyrelsens vejledning, *Beregning af de personlige indkomstskatte mv. 2001* og i *Ligningsvejledningens afsnit om dobbeltbeskatning*, findes en række eksempler på lempelsesberegning efter de omtalte metoder, hvortil henvises til en uddybende gennemgang.

*Læs mere på
Told•Skats
hjemmeside*

Den danske indkomstbeskatning bygger på globalindkomstprincippet, der betyder, at skattepligtige personer er skattepligtige til Danmark af den fulde indkomst, hvad enten den hidrører fra Danmark eller fra udlandet. Har en skattepligtig person således indkomst, der er erhvervet i udlandet, er denne indkomst som udgangspunkt undergivet beskatning i udlandet og samtidig skattepligtig til Danmark. Herved opstår der dobbeltbeskatning af den samme indkomst, og til løsning af det problem er der i skattelovgivningen flere muligheder for skattelempelse. Det kan enten ske ved lempelse efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst (DBO), som Danmark har indgået med en række lande, eller ved lempelsesregler, som findes i ligningsloven.

*Lempelse kom-
penserer for
dobbeltbeskat-
ning*

Størrelsen af den skattelempelse, der bliver beregnet for den enkelte skatteyder, afhænger af den lempelsesmetode, der skal anvendes. I dobbeltbeskatningsoverenskomsterne kan der være tale om tre forskellige metoder:

*Flere lempel-
sesmetoder*

- Exemption med progressionsforbehold efter gammel metode
- Exemption med progressionsforbehold efter ny metode
- Creditlempelse

Efter ligningslovens § 33 er metoden credit, og efter § 33 A er metoden exemption med progressionsforbehold efter ny metode. Lempelserne efter alle tre metoder beregnes med udgangspunkt i følgende formel:

$$\text{dansk skat} \times \frac{\text{udenlandsk indkomst}}{\text{den skattepligtige indkomst}}$$

der beregner den del af den samlede danske skat, der forholdsmæssigt falder på den udenlandske indkomst.

Ved **exemptionslempelse efter ny metode** medregnes den udenlandske indkomst i den skattepligtige indkomst, og der beregnes dansk skat efter de normale skatteberegningsregler. Der indrømmes herefter et nedslag i den samlede danske skat svarende til den andel, der falder på den udenlandske indkomst efter ovenstående formel. I DBO'er, hvor **exemption efter gam-**

*Udenlandsk
skat uden be-
tydning*

mel metode anvendes, medregnes den udenlandske indkomst som udgangspunkt ikke i den skattepligtige indkomst. Ved lempelsesberegningen bliver den udenlandske indkomst imidlertid tillagt den skattepligtige indkomst, således at selve skattelempelsen giver samme resultat, som exemptionslempelse efter ny metode. Forskellen mellem ny og gammel exemption ligger alene i, at det i andre sammenhænge har betydning, at den skattepligtige indkomst defineres anderledes efter gammel metode. Eksempelvis hvor den skattepligtige indkomst danner grundlag for aftrapning af sociale ydelser, er det fordelagtigt at få opgjort aftrapningsgrundlaget ekskl. udenlandsk indkomst. Ved begge exemptionsmetoderne er størrelsen af den udenlandske skat helt uden betydning for den beregnede skattelempelse.

*Udenlandsk
skat udgør loft
over nedslag*

Ved **lempelse efter creditmetoden** medregnes den udenlandske indkomst i den skattepligtige indkomst, og der beregnes dansk skat efter de normale skatteberegningsregler. Der indrømmes herefter et nedslag i den samlede danske skat, svarende til det mindste beløb af

- enten den andel af den danske beregnede skat, der falder på den udenlandske indkomst efter ovenstående formel (almindelig credit)
- eller den betalte udenlandske skat af den udenlandske indkomst (fuld credit)

*Indkomster
opgøres efter
danske regler*

Den udenlandske skattepligtige indkomst, personlige indkomst, kapitalindkomst og aktieindkomst opgøres efter de danske opgørelsesregler, og lempelse for udenlandsk indkomst skal beregnes for hver skattetype for sig, dvs. for kommunale skatter, bund-, mellem- og topskat samt aktieindkomstskat. Det er alene de udenlandske indkomstarter, som indgår i beregningsgrundlaget for den pågældende skat, der skal medtages i lempelsesberegningen.

6.2.16. Begrænset skattepligt

*Beskatning af
udlændinge i
Danmark*

Begrænset skattepligt forekommer, når en person bosat i udlandet optjener indkomst ved arbejde udført i Danmark. Ved indkomstopgørelsen skal kun medtages de indkomster, der begrunder skattepligten, og der er fradrag for lønmodtagerudgifter i det omfang, de vedrører disse indtægter. Der kan eksempelvis foretages fradrag for udgifter til fagforening, hvis den begrænset skattepligtige har opretholdt et medlemskab af en dansk fagforening, men der kan ikke foretages fradrag for bidrag til A-kasse og efterløn.

Statsskatterne for den begrænset skattepligtige beregnes efter de normale regler, mens kommunal indkomstskat beregnes med den gennemsnitlige samlede kommunale og amtskommunale skatteprocent ekskl. kirkeskat for det pågældende kalenderår, nedrundet til nærmeste hele procent. For 2002 er procenten 32. Er skattepligtsperioden kortere end et år, skal der til brug for skatteberegningen ske omregning til helårsindkomst, jf. afsnit 6.2.12.

Skatteberegning efter de normale regler

Mulighed for overførsel af uudnyttet personfradrag forudsætter, at de begge er fuldt skattepligtige. Begrænset skattepligtige, der er gift ved indkomstårets udløb, kan ved skatteberegningen imidlertid foretage et ekstra fradrag på 34.400 kr. (grænsegængerfradrag), der svarer til et ekstra personfradrag. Er begge ægtefæller begrænset skattepligtige har de dog hvert sit personfradrag.

Særligt fradrag til grænsegængere

Personer bosat i udlandet er begrænset skattepligtige af evt. fast ejendom, som de ejer i Danmark, og der skal betales ejendomsværdiskat beregnet efter de normale regler.

Ejendomsværdiskat

6.2.17. Sømandsbeskatning og DIS-skatteregler

Sømænd beskattes som udgangspunkt efter samme regler og principper, som andre fuldt skattepligtige. Der er dog to særlige regelsæt for beskatningen af sømænds indkomst, der kan anvendes, hvis en række betingelser er opfyldt. Det ene regelsæt omhandler særlige fradrag til sømænd mv., og det andet regelsæt vedrører lempelse af skatten for sømænd om bord på skibe registreret i DIS (Dansk Internationalt Skibsregister).

To regelsæt for beskatning af søfolk

Skatteberegning med brug af de **særlige fradrag til sømænd mv.** kan anvendes, hvis følgende betingelser er opfyldt:

Særskilt sømandsfradragslov

- erhverver lønindtægt ved tjeneste ombord på et dansk skib i udenrigsfart eller nærfart⁵⁾
- erhverver lønindtægt ved tjeneste om bord på udenlandsk skib i udenrigsfart
- erhverver lønindtægt ved tjeneste om bord på fartøjer og installationer, der anvendes i tilknytning til off-shore virksomhed på kulbrinteområdet i udlandet

5 Som nærfart betragtes ikke skibe og færger, der sejler i begrænsede fartområder, skibe der væsentligst sejler på danske indsøer, åer og fjorde og skibe der er i stationær virksomhed, herunder havnefart og lignende, eller som ikke har egen fremdrivningsmidler.

Forskel ved udenrigsfart og nærfart

Disse sømænd mv. tildeles ved skatteberegningen et særligt sømandsfradrag, der er en kombination af et fast fradrag og et procentfradrag. For sømænd, der gør tjeneste om bord på danske skibe i udenrigsfart, udgør det faste beløbsfradrag for et helt indkomstår 23.000 kr. Hertil lægges et procenttillæg, der beregnet på grundlag af helårsindkomsten udgør 15 pct. af den del af lønindkomsten om bord, der ikke overstiger 130.000 kr. og 8 pct. af resten. Procenttillægget kan højst beregnes af en indkomst, der omregnet til helårsindkomst udgør 310.000 kr. inden fradrag af AM- og SP-bidrag. Det samlede årlige fradrag kan således højst udgøre 56.900 kr. For sømænd, der gør tjeneste om bord på danske skibe i nærfart, på udenlandske skibe i udenrigsfart samt personer om bord på fartøjer og installationer, der anvendes i tilknytning til off-shore virksomhed på kulbrinteområdet i udlandet udgør det faste beløbsfradrag for et helt indkomstår 8.000 kr. Hertil lægges et procenttillæg, beregnet med samme procenter og beløbsgrænser som ovenfor. Det samlede årlige fradrag kan således for denne gruppe højst udgøre 41.900 kr.

Visse lønmodtagerfradrag bortfalder

Vælges anvendelse af ovenstående fradrag, kan der ikke samtidigt fradrages lønmodtagerudgifter, kontingenter til faglige foreninger og A-kassekontingent. Bidrag til efterlønsordningen kan dog fradrages ved siden af sømandsfradraget. Sømandsfradraget reduceres ikke med bundfradraget for visse lønmodtagerfradrag. Sømandsfradraget er et ligningsmæssigt fradrag, der alene gives ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, og har fra 2002 en skatteværdi svarende til kommuneskatteniveau. De angivne beløbsgrænser reguleres ikke.

Skattefrihed for DIS-indkomst

For **sømænd om bord på skibe registreret i DIS** nedsættes den samlede indkomstskat beregnet efter de normale regler med den del af skatten, der forholdsmæssigt vedrører DIS-indkomsten. DIS-indkomsten anses som A-indkomst, men der indeholdes ikke A-skat af indkomsten.

6.2.18. Beskatning ved dødsfald

Særlige skatteregler ved dødsfald

Reglerne i skattelovgivningen er som udgangspunkt opbygget med den forudsætning, at den skattepligtige lever et helt år. Derfor er det nødvendigt med særlige skatteregler ved dødsfald - både for den afdøde, den efterlevende ægtefælle og arvingerne. Disse regler findes i dødsboskatteloven.

Der er tale om et regelsæt, der skal bruges, hver gang en person afgår ved døden, dvs. i ca. 60.000 tilfælde om året. Det er imidlertid i væsentlig færre tilfælde, at den afdøde har indkomst- og formueforhold, der medfører, at dødsboet er skattemæssigt relevant. Reglerne er derfor udformet under hensyntagen til, at den skattemæssige behandling ved de fleste dødsfald kan ske på en enkel og let administrerbar måde.

Enkle regler i de fleste tilfælde

Ikke desto mindre er der tale om et kompliceret regelsæt. Det skyldes, at der af retssikkerhedsmæssige grunde også må gives regler for de tilfælde, hvor personer med mere komplicerede indkomst- og formueforhold afgår ved døden. Udformningen af skattereglerne har alene virkning for en eventuel efterlevende ægtefælle og andre arvinger. Reglerne har således betydning for, hvor stor arven efter afdøde bliver, og hvordan den efterlevende ægtefælle skal beskattes i dødsåret. Et dødsbo kan behandles på flere forskellige måder. Der kan ske et egentligt skifte, hvor dødsboet deles mellem arvingerne. En anden mulighed er, at hele dødsboet udlægges til ægtefællen, eksempelvis til at sidde i uskiftet bo. Endelig kan dødsboet afsluttes ved boudlæg, hvorved hele dødsboet udlægges til nærmeste pårørende.

Reglerne følger arvelovgivning

Den skattemæssige behandling ved dødsfald afhænger af, hvordan dødsboet behandles. Der gælder således forskellige skatteregler afhængig af, hvordan dødsboet deles (skiftes). I **bilag 15** er i oversigtsform vist den skattemæssige behandling af afdødes og en efterlevende ægtefælles indkomst i dødsåret. Oversigten er koncentreret om de regler, som afviger fra de almindelige beskatningsregler for personer.

Komplicerede regler for de få

Dødsboer, der skiftes i umiddelbar forbindelse med dødsfaldet, beskattes af afdødes indkomst i dødsåret. Disse dødsboer kan opdeles i to hovedgrupper; skattefritagne og skattepligtige. Enkelte skiftede boer behandles dog efter reglerne for uskiftet bo mv., jf. senere i afsnittet, ligesom der gælder særlige regler, når et uskiftet bo skiftes, mens den efterlevende ægtefælle er i live.

Dødsboer der skiftes kan være

Dødsboer er **fritaget for beskatning**, hvis boets nettoformue og aktiver ikke overstiger henholdsvis 1.599.100 kr. og 2.132.100 kr. på skæringsdagen i boopgørelsen. I disse tilfælde beskattes indkomsten fra afdødes aktiver fra dødsfaldet indtil skæringsdagen ikke. Afdødes indkomst fra sidste indkomstårs slutning og indtil dødsfaldet (mellempærioden) opgøres som udgangspunkt efter de almindelige regler for personer. Som væsentlige undtagelser kan nævnes, at renter periodiseres, og at aktieindkomst over 39.700

- skattefritagne

kr. kun medregnes med 75 pct. Endvidere er betalte foreløbige AM-bidrag vedrørende indkomst i mellemprioroden endelige. Skatten af indkomsten i mellemprioroden anses som udgangspunkt for endeligt afgjort med betalingen af foreløbige skatter, idet restskat og overskydende skat skal overstige en bagatelgrænse, før den opkræves eller udbetales. Bagatelgrænserne er 19.600 kr. for restskat og 2.300 kr. for overskydende skat. I mange tilfælde foretages slet ikke en beregning af skatten, fordi det er åbenbart, at grænserne ikke er overskredet. Hvis der foretages en beregning af skatten, sker der ikke en opdeling i indkomstarter. I stedet beskattes den samlede indkomst proportionalt med 50 pct. I den beregnede skat gives et mellempriorodefradrag på 1.600 kr. pr. påbegyndt måned fra indkomstårets begyndelse til og med den måned, hvor dødsfaldet fandt sted. De 1.600 kr. svarer ca. til 1/12 af skatteværdien af et personfradrag. De ovennævnte beløbsgrænser reguleres efter personskattelovens § 20. Det er mere end 2/3 af alle dødsboer, hvor skatten i dødsåret anses for endeligt afgjort med betalingen af foreløbige skatter.

- eller skattepligtige

I tilfælde, hvor de ovennævnte formue- og aktivgrænser overstiges, foretages en samlet **beskatning** af afdødes indkomst i mellemprioroden og indkomsten fra dødsfaldet indtil boet sluttet (bobeskatningsindkomsten). Indkomstopgørelsen sker som udgangspunkt efter personskattereglerne med omtrent de samme fravigelser, som gælder ved opgørelsen af mellempriorodeindkomsten, når dødsboet er fritaget for beskatning, jf. ovenfor. Til boets indkomst medregnes indtægter og udgifter af den formue, som er inddraget under skiftet. Boets indkomst omfatter ikke indtægter og udgifter af en efterlevende ægtefælles andel af fællesejet, herunder skilsmissesæreje. Dog medregnes gevinst og tab ved udlodning af den efterlevende ægtefælles aktiver til andre arvinger til boets indkomst. Beskatningen sker proportionalt med 50 pct. I skatten fradrages 1.600 kr. pr. påbegyndt måned i mellemprioroden. Endvidere gives et fradrag i skatten på 4.300 kr. pr. måned fra måneden efter dødsfaldet til og med skæringsdagen, dog maksimalt i 12 måneder.

Regler for den efterlevende ægtefælle

I tilfælde af **skifte** beskattes **den efterlevende ægtefælle** som hovedregel efter skattelovgivningens almindelige regler. Der er ingen adgang til overførsel af underskud mv. mellem dødsboet og den efterlevende ægtefælle. Til gengæld gælder andre særlige regler:

- Ved skatteberegningen i dødsåret har den efterlevende ægtefælle et personfradrag og et bundfradrag ved beregning af mellemskat, uanset hvornår dødsfaldet fandt sted.

- Den efterlevende ægtefælle kan overtage afdødes ret til evt. pensionistneds­lag i ejendomsværdiskatten, indtil ejendommen fraflyttes eller nyt ægte­skab indgås. Til gengæld overtages også ejendomsværdiskat af afdødes andel af ejendommen fra dødsfaldet.
- Den efterlevende ægtefælle kan få fradrag ved betaling af afdødes ikke be­talte renter, som ikke har kunnet fradrages på grund af restancer fra tidli­gere år.
- Den efterlevende ægtefælle har en i forhold til andre arvinger udvidet ad­gang til succession ved udlodning af afdødes aktiver.
- Den efterlevende ægtefælle kan overtage afdødes indskud på etablerings­konti på de for afdøde gældende vilkår.
- Den efterlevende ægtefælle beskattes ikke ved hel eller delvis indfrielse af kontantlån i realkreditinstitutter mv. ved overtagelse af afdødes ejendom i forbindelse med skiftet.

Når beskatningsreglerne om **uskiftet bo** anvendes, beskattes den efterleve­nde ægtefælle i stedet for dødsboet. Ægtefællen indtræder i afdødes skatte­mæssige stilling. Det indebærer bl.a., at eventuelle latente skatter på afdødes aktiver kan udløses, når den efterlevende ægtefælle på et senere tidspunkt afstår aktiverne. Reglerne finder anvendelse, når boet udleveres til den efterlevende ægtefælle til uskiftet bo eller ægtefælleudlæg, og når den efter­levende ægtefælle ved privat skifte eller bobestyrerskifte er eneste legale ar­ving efter afdøde. I disse tilfælde sker der en samlet beskatning hos den ef­terlevende ægtefælle. Der udfærdiges to skatteansættelser; én for den afdø­des indkomst i mellemprioroden og én for den efterlevende ægtefælle. Sidst­nævnte omfatter - ud over den efterlevende ægtefælles egen indkomst i dødsåret - afkast af afdødes aktiver fra dagen efter dødsdagen og året ud.

Den afdødes indkomst i mellemprioroden omregnes til helårsindkomst, såle­des at progressionseffekten indregnes. Indkomsten opdeles således i ind­komstarter ligesom for levende personer. Betalte foreløbige AM-bidrag af afdødes indkomst i mellemprioroden er endelige. Summen af de beregnede skatter i henhold til de to skatteansættelser nedsættes med skatteværdien af et forholdsmæssigt og et fuldt personfradrag og et forholdsmæssigt og et fuldt bundfradrag ved mellemskatte­beregningen, hvor det forholdsmæssige afhænger af, hvornår dødsfaldet fandt sted i kalenderåret. Der gælder ingen bagatelgrænser for restskat og overskydende skat.

*Ægtefællen
hensidder i
uskiftet bo*

*Omregning til
helårsindkomst*

Den efterlevende succederer i afdødes forhold

Der kan overføres underskud mellem ægtefællerne i dødsåret, og underskud hos afdøde kan fremføres til fradrag i den efterlevende ægtefælles indkomst efter samme regler, som ville have været gældende, hvis afdøde havde været i live. Den efterlevende ægtefælle kan overtage afdødes ret til evt. pensionistnedslag i ejendomsværdiskatten, indtil ejendommen fraflyttes eller nyt ægteskab indgås. Til gengæld overtages også ejendomsværdiskat af afdødes andel af ejendommen fra dødsfaldet. Den efterlevende ægtefælle har også mulighed for at overtage afdødes indskud på etableringskonto.

Hurtig behandling af mange små boer

Boudlæg foretages, når der ikke er værdier for mere end 30.000 kr. i boet, efter at rimelige begravelsesudgifter og evt. pantegæld er fratrukket. Beløbsgrænsen reguleres efter satsreguleringsloven. Boet udlægges normalt til nærmeste pårørende. I disse tilfælde kan skifteretterne undlade at konstatere, hvilke usikrede kreditorer der findes, og hvordan arveforholdene er i boet. Hvis betingelserne for boudlæg er opfyldt, kan en anden skiftemæssig behandling normalt ikke vælges - hverken af en efterlevende ægtefælle eller andre arvinger, kreditorer mv. Dødsboet beskattes ikke ved boudlæg. I stedet er udlægsmodtageren skattepligtig af afkastet af de udlagte aktiver fra dødsdagen. Der kan ikke gøres skattekrav gældende mod boet. En efterlevende ægtefælle - men ikke andre - kan kræve, at der foretages en skatteansættelse vedrørende afdødes indkomst i mellemprioden efter samme regler, som gælder for dødsboer, der er fritaget for beskatning, jf. ovenfor. En eventuel overskydende skat udbetales til ægtefællen uden om boet. Ved boudlæg beskattes den efterlevende ægtefælle efter skattelovgivningens almindelige regler i dødsåret. Hvis boet udlægges til den efterlevende ægtefælle, kan denne overtage afdødes indskud på etableringskonto på de for afdøde gældende betingelser. Afdødes vilkår for beregning af nedslag i ejendomsværdiskatten kan overtages af den efterlevende ægtefælle. Ved boudlæg vil boet dog normalt ikke indeholde fast ejendom.

Bilagsoversigt

- Bilag 1 Skatteberegningen før kildeskattens indførelse i 1970
- Bilag 2 Skatteprocenter 1970-1986
- Bilag 3 Skatteprocenter 1987-1993
- Bilag 4 Skatteprocenter 1994-2002
- Bilag 5 Skattesystemet i 1986
- Bilag 6 Skattesystemet efter 1987-skattereformen (1987-1993)
- Bilag 7 Overgangsregler vedr. 1987-skattereformen i 1987-1993
- Bilag 8 Skattesystemet efter 1994-skatteomlægningen (1994-1998)
- Bilag 9 Øvrige tilpasninger vedr. personskatten i 1994-1998
- Bilag 10 Skattesystemet efter 1999-skattejusteringen (1999-2002)
- Bilag 11 Forlængede indfasningsordninger for stor negativ nettokapitalindkomst og store ligningsmæssige fradrag 2000-2005
- Bilag 12 Tillæg til befordringsfradraget for lavindkomster
- Bilag 13 Virksomhedsskatteordning og kapitalafkastordning
- Bilag 14 Det skrå skatteloft siden 1970
- Bilag 15 Beskatningsregler ved død
- Bilag 16 Lejeværdiregler 1970-1999
- Bilag 17 Skattestop for ejendomsværdiskat fra 2002

Bilag 1 Skatteberegningen før kildeskattens indførelse i 1970

Beskrivelsen af skatteberegningsreglerne for personer, som de var gældende før kildeskattens indførelse, er i dette bilag baseret på reglerne for skatteåret 1966/67.

Elementer i personbeskatningen i 1966/67:

Indkomstskat svarede dels til staten, dels til kommunen, og i tilslutning til statskatten opkrævedes folkepensionsbidrag, ligesom der i tilslutning til kommuneskatten opkrævedes kirkeskat for medlemmer af folkekirken.

Indkomstgrundlag:

Udgangspunktet for indkomstskatternes beregning var den almindelige skattepligtige indkomst, der var nettobeløbet af alle indkomster og fradrag i indkomståret, der var kalenderåret forud for skatteåret. Blandt de ligningsmæssige fradrag var skatter betalt i løbet af indkomståret.

Opgørelsen af grundlaget skete på baggrund af den selvangivne indkomst på selvangivelsen. Efter evt. ændringer hertil foretaget af ligningsmyndighederne, som kunne være både forhøjelser og nedsættelser, blev der yderligere givet fradrag i form af nedslag til invalide- og folkepensionister m.fl., til rentenydere, der var fyldt 67 år, til nygifte, enker, enkemænd samt lempelse til nyetablerede.

Nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister, invalidepensionister m.fl.:

For folkepensionister og invalidepensionister blev givet nedslag i skatteansættelsen på grund af nedsat erhvervsevne. Nedslaget blev givet i den skattepligtige indkomst med 4.500 kr., hvis indkomsten ikke oversteg 13.000 kr. Der kunne dog højst gives nedslag svarende til forskellen mellem 13.000 kr. og den pågældendes skattepligtige indkomst.

Rentenedslag:

For personer fyldt 67 år blev givet nedslag på 25 pct. af renteindtægter mv., dog maks. 3.000 kr. Nedslaget reduceredes med 50 kr. for hver fulde 100 kr. indkomsten oversteg 16.000 kr. (1966/67).

Grundlaget, hvoraf nedslaget beregnedes, var nettorenteindtægter, herunder aktieudbytter og løbende udbetalinger fra renteforsikringer eller løbende pensionsudbetalinger, hvor udbetalingerne ikke var prismsreguleret. Oversteg renteudgifterne renteindtægter og aktieudbytter, skulle det negative beløb ikke fratrækkes i evt. løbende udbetalinger fra renteforsikringer eller løbende pensionsudbetalinger.

Bevillingsmæssig lempelse for skatteydere, der første gang etablerer sig:

Skatterådene kunne yde bevillingsmæssig nedsættelse i den skattepligtige indkomst, for skatteydere, der første gang etablerede selvstændig erhvervsvirksomhed eller overtog en sådan. Lempelsen indrømmedes, hvor skatterådene skønnede, at skatteyderens økonomiske vilkår talte herfor, og der skulle i den henseende særligt lægges vægt på, om skatteyderen havde påtaget sig en gæld, som både hvad størrelsen og afdragsvilkårene angik, måtte betegnes som tyngende.

Nedsættelsen kunne ydes i indtil seks år efter etableringen, og der kunne maksimalt ydes nedslag på 3.000 kr. årligt. Særligt for land-, skov- eller havebrugsvirksomhed gjaldt, at nedsættelsen højst kunne udgøre 20 pct. af det beløb, hvormed gælden oversteg 70 pct. af den skattemæssige værdi af fast ejendom, besætning og inventar. I denne forbindelse skulle fast ejendom, der var erhvervet før 1. november 1965, dog højst medregnes i den skattemæssige værdi med ejendomsværdien ved den seneste vurdering før 13. almindelige vurdering pr. 1. august 1965. Nedsættelsen kunne ikke overstige det beløb, som skatteyderen havde afdraget på gælden i det pågældende indkomstår.

Lempelse for enker og enkemænd:

Enker eller enkemænd blev ansat i skat af ægtefællernes samlede indkomst i dødsåret, og for enker skulle de personlige skatter beregnes efter samme skalaindkomst, som var lagt til grund ved beregningen af afdøde ægtefælles pålignede skatter. Dog kunne den efterlevende ægtefælle søge om nedsættelse i den ansatte indkomst, hvor det måtte forventes, at den efterlevendes indkomst i det pågældende skatteår, som følge af den anden ægtefælles død, ville blive mindre end den ansatte indkomst.

Hvis skattepligten ved den første ansættelse af den efterlevende ægtefælles omfattede et kortere tidsrum end et år, afpassedes den forventede indkomst således, at den kom til at svare til et fuldt års indkomst. Ved

opgørelsen af den forventede indkomst i skattepligtsperioden sås der bort fra tantieme, efterløn og lignende indtægt, der modtoges fra den afdødes ægtefælles arbejdsgiver.

Lempelse for nygifte kvinder:

Såfremt en kvinde, der var medtaget ved ansættelsen som selvstændig skattepligtig, indgik ægteskab i skatteårets løb, ophørte hendes skattepligt først med udgangen af det pågældende skatteår. Hvis hendes indkomst hidrørte fra selvstændig virksomhed, og virksomheden ophørte indenfor tre måneder efter ægteskabets indgåelse, eller hvis indkomsten hidrørte fra indtægtsnydelser, der bortfaldt i anledning af hendes giftermål, kunne hun begære, at der med virkning fra begyndelsen af det nærmest efter ægteskabets indgåelse følgende kvartal skete en nedsættelse af hendes indkomst svarende til de bortfaldne indtægter.

Ansatt indkomst:

Når disse korrektioner var foretaget, fremkom den ansatte indkomst. Før beregningen af skatterne blev der herefter fortaget en række beregningsfradrag i den ansatte indkomst for at nå frem til den såkaldte skala-indkomst. I 1966/67 fandtes der tre sådanne beregningsfradrag – hustrufradrag, fradrag for merindtægter og personfradrag, og reglerne for hvilke beregningsfradrag, der kunne fratrækkes, var forskellige for stats- og kommuneskatten.

Hustrufradrag:

Hustrufradrag blev givet både ved beregning af statsskat, folkepensionsbidrag og kommuneskat, og herunder kirkeskatten. Ægtefæller beskattedes af deres samlede indkomst, og der ydedes et hustrufradrag på halvdelen af hustruens indkomst ved arbejde for andre og ved selvstændig virksomhed, dog maks. 2.000 kr. (1966/67). Der ydedes ikke hustrufradrag for kapitalindtægter o.l.

Nedsættelse på grund af merindtægt:

Nedsættelse på grund af merindtægt blev kun givet ved beregning af indkomstskat til staten herunder folkepensionsbidrag. Der ydedes nedsættelse på grund af merindtægter, når denne udgjorde mere end 200 kr. ud over 10 pct. af forrige års ansatte indkomst.

Nedsættelsen ydedes ved, at en procentdel af merindkomsten ud over de 10 pct. ikke pålignedes statsskat og folkepensionsbidrag. Den af del af merindtægten ud over 10 pct., der ikke pålignedes skat, udgjorde 20 pct., hvis den ansatte indkomst var under 25.000 kr. for forsørgere og under 18.000 kr. for ikke-forsørgere og 30 pct. hvis indkomsten var herover. Nedsættelsen beregnedes dog aldrig af mere end 10.000 kr.

Eksempel: For en ugift skatteyder, hvis ansatte indkomst androg 42.417 kr., og hvis indkomst året før androg 28.319 kr. udgjorde den lempelsesberettigede indtægtsstigning $42.417 \div 28.319 * 1,1 = 11.266$ kr. Der kunne dog maks. beregnes lempelse af 10.000 kr., altså i dette tilfælde en indtægtslempelse på 30 pct. af 10.000 kr. eller 3.000 kr., idet den ansatte indkomst udgjorde mere end 18.000 kr. Den ansatte indkomst udgjorde herefter 39.417 kr. eller nedrundet 39.400 kr., hvoraf statsindkomstskat og folkepensionsbidrag blev beregnet.

Personfradrag:

Personfradrag blev givet ved beregning af kommuneskatten, og herunder kirkeskatten. Fradraget varierede mellem store og små kommuner. Der var ikke personfradrag ved beregning af statsskatten, hvor skattesatsen til gengæld var 0 i bunden, jf. nedenfor.

I hovedstadskommunerne og de større provinskommuner var personfradraget på 6.000 kr. for forsørgere og 3.000 kr. for ikke-forsørgere.

Hovedstadskommunerne omfattede København og Frederiksberg samt det såkaldte udvidede hovedstadsområde som bestod af kommunerne Ballerup-Måløv, Birkerød, Brøndbyvester-Brøndbyøster, Dragør, Farum, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Herstedøster-Herstedvester, Hvidovre, Høje-Tåstrup, Hørsholm, Lyngby-Tårnbæk, Rødovre, Store Magleby, Søllerød, Tårnby, Va llensbæk og Værløse.

De større provinskommuner omfattede

a. De købstadskommuner og sønderjyske flækker, der ved den senest foreud for ligningens foretagelse offentliggjorte almindelige folketælling havde mindst 4.000 indbyggere

- b. Omegnskommuner til de under a) nævnte købstæder og flækker, for så vidt de ved den senest forud for ligningens foretagelse offentliggjorte almindelige folketælling havde mindst 500 indbyggere, bosat i forstadsbebyggelser
- c. Øvrige sognekommuner, der ved den senest forud for ligningens foretagelse offentliggjorte almindelige folketælling havde mindst én samlet bymæssig bebyggelse med mindst 3.000 indbyggere.

I mindre kommuner kunne kommunalbestyrelsen for et skatteår ad gangen bestemme, at personfradraget skulle sættes til 5.000 kr. eller 4.000 kr. for forsørgere og halvdelen for ikke-forsørgere.

Skalaindkomst:

Efter at den ansatte indkomst var reduceret med de relevante fradrag og nedslag fremkom skalaindkomsten, som nedrundes til nærmeste hele 100 kr., og på basis heraf kunne man, under hensyntagen til hvilken kommune man var skattepligtig til, ved beregning eller tabelopslag finde størrelsen af indkomstska-

Statsskat:

Almindelig indkomstskaat til staten for skatteåret 1966/67 blev udskrevet efter forskellige skatteskalaer for henholdsvis forsørgere og ikke-forsørgere. For forsørgere opkrævedes ikke skat af de første 7.000 kr. og for ikke-forsørgere af de første 3.700 kr. Reelt var der således også personfradrag ved beregning af statskaat. Skattebeløb under 20 kr. opkrævedes ikke. De to skatteskalaer, som fremgik af udskrivningsbøven, så således ud:

Skala for statsindkomstskaat for familieforsørgere:

Af en skalaindkomst på:		svares		af			
7.000 kr. og derunder			0 kr.				
over 7.000 kr. men ikke over	22.000 kr.	svares	0 kr.	af	7.000 kr.	og	21 pct. af resten
over 22.000 kr. men ikke over	25.000 kr.	svares	3.150 kr.	af	22.000 kr.	og	60 pct. af resten
over 25.000 kr. men ikke over	30.000 kr.	svares	4.950 kr.	af	25.000 kr.	og	70 pct. af resten
over 30.000 kr. men ikke over	50.000 kr.	svares	8.450 kr.	af	30.000 kr.	og	76 pct. af resten
over 50.000 kr. men ikke over	105.000 kr.	svares	23.650 kr.	af	50.000 kr.	og	81 pct. af resten
over 105.000 kr. men ikke over	200.000 kr.	svares	68.200 kr.	af	105.000 kr.	og	85 pct. af resten
over 200.000 kr. men ikke over	400.000 kr.	svares	148.950 kr.	af	200.000 kr.	og	95 pct. af resten
400.000 kr. og derover		svares	338.950 kr.	af	400.000 kr.	og	105 pct. af resten

Skala for statsindkomstskaat for andre skatteydere:

Af en skalaindkomst på:		svares		af			
3.700 kr. og derunder			0 kr.				
over 3.700 kr. men ikke over	6.000 kr.	svares	0 kr.	af	3.700 kr.	og	10 pct. af resten
over 6.000 kr. men ikke over	14.000 kr.	svares	230 kr.	af	6.000 kr.	og	21 pct. af resten
over 14.000 kr. men ikke over	22.000 kr.	svares	1.910 kr.	af	14.000 kr.	og	41 pct. af resten
over 22.000 kr. men ikke over	25.000 kr.	svares	5.190 kr.	af	22.000 kr.	og	61 pct. af resten
over 25.000 kr. men ikke over	30.000 kr.	svares	7.020 kr.	af	25.000 kr.	og	70 pct. af resten
over 30.000 kr. men ikke over	50.000 kr.	svares	10.520 kr.	af	30.000 kr.	og	77 pct. af resten
over 50.000 kr. men ikke over	100.000 kr.	svares	25.920 kr.	af	50.000 kr.	og	88 pct. af resten
over 100.000 kr. men ikke over	200.000 kr.	svares	69.920 kr.	af	100.000 kr.	og	95 pct. af resten
over 200.000 kr. men ikke over	400.000 kr.	svares	164.920 kr.	af	200.000 kr.	og	105 pct. af resten
400.000 kr. og derover		svares	374.920 kr.	af	400.000 kr.	og	110 pct. af resten

Folkepensionsbidrag:

Folkepensionsbidrag beregnedes af samme indkomstgrundlag som statsindkomstskaaten og udgjorde 2½ pct. af skalaindkomsten. For forsørgere, hvis skalaindkomst var under 12.000 kr. og for ikke-forsørgere, hvis skalaindkomst var under 6.000 kr., beregnedes bidraget af skalaindkomsten med fradrag af forskellen mellem 12.000 kr. henholdsvis 6.000 kr. og skalaindkomsten. Beløb under 10 kr. opkrævedes ikke.

Folkepensionsbidraget opkrævedes således efter en degressiv to-trins skatteskala, som så således ud for henholdsvis forsørgere og ikke-forsørgere:

Skala for folkepensionsbidrag for familieforsørgere:

Af en skalaindkomst på:					
	6.100 kr. og derunder		svares	0 kr.	
fra	6.200 kr. men ikke over	12.000 kr.	svares	10 kr. af	6.200 kr. og 5 pct. af resten
	12.000 kr. og derover		svares		2½ pct.

Skala for folkepensionsbidrag for andre skatteydere:

Af en skalaindkomst på:					
	3.100 kr. og derunder		svares	0 kr.	
fra	3.200 kr. men ikke over	6.000 kr.	svares	10 kr. af	3.200 kr. og 5 pct. af resten
	6.000 kr. og derover		svares		2½ pct.

Kommuneskat:

Kommuneskat beregnes forskelligt i hovedstadskommunerne og i landets øvrige kommuner.

For København og Frederiksberg og kommunerne i det udvidede hovedstadsområde var basis for beregningen af kommuneskatten en progressiv syv-trins grundskatteskala. Hver kommune fastsatte sin særskilte udskrivningsprocent som gangedes på grundskalaen, hvorved skatteprocenterne, der skulle anvendes, fremkom. Udskrivningsprocenterne udgjorde 96 i København og 74 i Frederiksberg kommuner og varierede i de øvrige kommuner fra 73 i Gentofte til 120 i Farum kommune.

I landets øvrige kommuner blev kommuneskatten udskrevet med en direkte fastsat proportional skattesats, der som i dag varierede fra kommune til kommune. Det typiske niveau var på 18 til 22 pct. men med udsving fra ca. 13 til 25 pct.

Grundskalaen i hovedstadsområdet var i 1966/67 udformet således:

Grundskala for kommuneskatten i hovedstadskommunerne*:

Af en skalaindkomst på:			udgør grundbeløbet:		
	under	30.000 kr.			14 pct. af indkomsten
	30.000 kr. men ikke over	50.000 kr.	svares	4.200 kr. af	30.000 kr. og 20 pct. af resten
over	50.000 kr. men ikke over	100.000 kr.	svares	8.200 kr. af	50.000 kr. og 22 pct. af resten
over	100.000 kr. men ikke over	200.000 kr.	svares	19.200 kr. af	100.000 kr. og 24 pct. af resten
over	200.000 kr. men ikke over	400.000 kr.	svares	43.200 kr. af	200.000 kr. og 28 pct. af resten
over	400.000 kr. men ikke over	1.000.000 kr.	svares	99.200 kr. af	400.000 kr. og 31 pct. af resten
	1.000.000 kr. og derover		svares	285.200 kr. af	1.000.000 kr. og 34 pct. af resten

*) Hovedstadskommunerne omfattede København og Frederiksberg samt det såkaldte udvidede hovedstadsområde som bestod af kommunerne Ballerup-Måløv, Birkerød, Brøndbyvester-Brøndbyøster, Dragør, Farum, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Herstedøster-Herstedvester, Hvidovre, Høje-Tåstrup, Hørsholm, Lyngby-Tårnbæk, Rødovre, Store Magleby, Søllerød, Tårnby, Vallensbæk og Værløse.

Med grundskalaen og ovennævnte udskrivningsprocenter udgjorde de kommunale skatteprocenter i Gentofte mellem 10,2 og 24,8 pct. og i Farum mellem 16,8 og 40,8 pct.

Kirkeskat:

Kirkeskatten var en proportional skat, der ligesom i dag varierede fra kommune til kommune. Kirkeskatten beregnes med den fastsatte skatteprocent af den beregnede kommuneskat. Det typiske niveau for skatteprocenterne var på 3 -4 pct. men med udsving fra ca. 1 til ca. 6 pct. af kommuneskatten.

Nedsættelse af de beregnede skatter:

De samlede beregnede indkomstskeer kunne herefter blive nedsat ved evt. modregning af børnetilskud, ved evt. bevillingsmæssig lempelse efter forskellige regler i statsskatteoven og/eller ved begæring efter det vandrette skatteloft, jf. nedenfor.

Skatteloft (vandret skatteloft):

Såfremt en skatteyder overfor finansministeriet kunne godtgøre, at den samlede pålignede indkomst- og formueskat til staten og personlige kommuneskat oversteg 80 pct. af indkomsten i det til grund for ansæt-

telsen liggende regnskabsår uden fradrag for personligt pålignede skatter, nedsattes indkomstskatten til staten med det overskydende beløb.

Børnetilskud:

Tilskuddet, der fremgik af udskrivningsloven, ydedes som nedslag i personlige skatter. Nedslaget ydedes uanset indkomstens størrelse for hvert barn under 18 år, der ikke selvstændigt blev skatteansat. Børnetilskuddet var ens for hele landet og udgjorde i 1966/67 630 kr. pr. barn. For børn af enlige forældre udgjorde nedslaget 980 kr. pr. barn.

Børnetilskuddet modregnedes i forfalden skat og evt. overskydende beløb udbetaltes kontant. Børnetilskuddet kunne ikke tilbageholdes til dækning af skatterestancer vedr. tidligere skatteår, og det skulle ikke medregnes til den skattepligtige indkomst. Ved opgørelsen af fradragsberettigede skatter skulle derfor medtages de skatter, der svarede til modregning af børnetilskuddet.

Bevillingsmæssig lempelse for skatteydere, der havde haft indtægtsnedgang som følge af opg i velse af stilling eller erhverv på grund af alder

Betingelserne for at få bevillingsmæssig lempelse var dels at skatteyderen havde nået en så fremskreden alder, at det var af denne grund erhvervet blev opgivet, dels skulle der foreligge en endelig opgivelse af en lønnet stilling eller af et hovederhverv. Endvidere skulle indtægtsnedgangen være meget væsentlig. Således skulle indtægten i skatteåret være mindst 20 pct. lavere end indtægten i indkomståret, der lå til grundlag for ansættelsen i skatteåret. Indtægten målt i denne forbindelse som bruttoindtægten, dvs. den skattepligtige indkomst uden fradrag af skatter, pensions- og forsikringsbidrag og evt. underskud overført fra tidligere år.

Var disse betingelser opfyldt, kunne der bevilges lempelse på den måde, at skatteyderen blev ansat i skat på grundlag af bruttoindtægten i skatteåret. Denne bruttoindtægt blev dog forhøjet, hvis den oversteg 45.000 kr. eller hvis formuen oversteg 200.000 kr., og var bruttoindtægten over 49.000 kr. eller formuen over 245.000 kr., blev der ikke givet lempelse, jf. følgende to tabeller.

Forhøjelse af bruttoindtægten i skatteåret:

Er bruttoindtægten i skatteåret mellem					
45.000 kr.	og	45.999 kr.	tillægges der et beløb	=	20 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
46.000 kr.	og	46.999 kr.	tillægges der et beløb	=	40 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
47.000 kr.	og	47.999 kr.	tillægges der et beløb	=	60 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
48.000 kr.	og	48.999 kr.	tillægges der et beløb	=	80 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
49.000 kr.	og	derover:	ingen lempelse		

Forhøjelse af bruttoindtægten i skatteåret:

Er formuen mellem					
200.000 kr.	og	204.999 kr.	tillægges der et beløb	=	10 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
205.000 kr.	og	209.999 kr.	tillægges der et beløb	=	20 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
210.000 kr.	og	214.999 kr.	tillægges der et beløb	=	30 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
215.000 kr.	og	219.999 kr.	tillægges der et beløb	=	40 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
220.000 kr.	og	224.999 kr.	tillægges der et beløb	=	50 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
225.000 kr.	og	229.999 kr.	tillægges der et beløb	=	60 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
230.000 kr.	og	234.999 kr.	tillægges der et beløb	=	70 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
235.000 kr.	og	239.999 kr.	tillægges der et beløb	=	80 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
240.000 kr.	og	244.999 kr.	tillægges der et beløb	=	90 pct. af nedgangen i bruttoindtægten
245.000 kr.	og	derover:	ingen lempelse		

Ved opgørelsen af bruttoindtægten for skatteydere, der havde været selvstændigt erhvervsdrivende, sås der i første omgang bort fra særlige poster som realiserede avancer fra varelagre eller fra landbrugsbesætninger o. lign. Derefter foretoges evt. tillæg, hvis indtægten lå over 45.000 kr. eller formuen var over 200.000 kr., og skatten blev derpå efterfølgende beregnet af den lempede indkomst med tillæg af de beløb, der i første omgang holdtes udenfor.

Formueskat:

Formueskatten beregnedes i 1966/67 af den skattepligtige formue efter følgende fire-trins formueskatteskala:

Formueskatteskala:

Af formuer:						
	under	200.000 kr.	svares	0 kr.		
over	200.000 kr. men ikke over	250.000 kr.	svares	10 kr.	af	200.000 kr. og 16 pct. af resten
over	250.000 kr. men ikke over	400.000 kr.	svares	810 kr.	af	250.000 kr. og 18 pct. af resten
over	400.000 kr. men ikke over	1.000.000 kr.	svares	3.510 kr.	af	400.000 kr. og 20 pct. af resten
	1.000.000 kr. og derover		svares	15.510 kr.	af	1.000.000 kr. og 23 pct. af resten

Formueskatte loft:

Til reglerne om formueskatten hørte også regler for nedsættelse af formueskatten i tilfælde af lav indkomst.

Hvor den samlede ansatte indkomst for skatteåret 1966/67 ikke udgjorde mindst 3 pct. af den for samme år ansatte skattepligtige formue, nedsattes formueskatten med 5 pct. for hver 2 promille eller del deraf, hvormed den ansatte indkomst var under 3 pct. af den ansatte skattepligtige formue. Var indkomsten ikke positiv, nedsattes formueskatten med 80 pct.

Skematisk kan skattefløftsreglen fremstilles således:

Udgør indkomsten:						
under	3,0 pct.	men ikke under	2,8 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	5 pct.
under	2,8 pct.	men ikke under	2,6 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	10 pct.
under	2,6 pct.	men ikke under	2,4 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	15 pct.
under	2,4 pct.	men ikke under	2,2 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	20 pct.
under	2,2 pct.	men ikke under	2,0 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	25 pct.
under	2,0 pct.	men ikke under	1,8 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	30 pct.
under	1,8 pct.	men ikke under	1,6 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	35 pct.
under	1,6 pct.	men ikke under	1,4 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	40 pct.
under	1,4 pct.	men ikke under	1,2 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	45 pct.
under	1,2 pct.	men ikke under	1,0 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	50 pct.
under	1,0 pct.	men ikke under	0,8 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	55 pct.
under	0,8 pct.	men ikke under	0,6 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	60 pct.
under	0,6 pct.	men ikke under	0,4 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	65 pct.
under	0,4 pct.	men ikke under	0,2 pct.	af formuen	nedsættes formueskatten med	70 pct.
under	0,2 pct.	men dog positiv			nedsættes formueskatten med	75 pct.
Er indkomsten 0 eller negativ					nedsættes formueskatten med	80 pct.

Bilag 2 Skatteprocenter 1970-1986

Indkomstår	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Kommuneskatter i gennemsnitskommune																	
Kommune + amt	15,70	18,40	18,70	20,70	18,80	20,30	22,00	22,30	22,30	23,50	24,40	24,60	24,90	27,10	27,50	27,40	27,40
Kirkeskat	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Statsskatter og bidrag																	
Udskrivningsprocent	95	91	91	91	91	90	90	90	90	90	90	91	90	90	90	90	90
Statsskat, trin 1	17,10	16,38	16,38	16,38	16,38	14,40	14,40	14,40	14,40	14,40	14,40	14,56	14,40	14,40	14,40	14,40	14,40
Statsskat, trin 2	11,40	10,92	10,92	10,92	10,92	14,40	14,40	14,40	14,40	14,40	14,40	14,56	14,40	14,40	14,40	14,40	14,40
Statsskat, trin 3	9,50	9,10	9,10	9,10	9,10	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80	10,92	10,80	10,80	10,80	10,80	10,80
Statsskat, trin 4	4,75	4,55	4,55	4,55	4,55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Folkepensionsbidrag	3,00	3,00	3,00	1,00	1,00	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50
Dagpengefondsbidrag	-	-	-	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,85	2,00	2,00
Særligt folkepensionsbidrag 2)	-	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	-	-	-	-	-
Skatteloft																	
Skråt skatteloft 3)	66,67	66,67	66,67	66,67	66,67	66,67	66,67	66,67	66,67	66,67	66,67	66,67	70,00	73,00	73,00	73,00	73,00
Formueskat																	
Formueskat, trin 1	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Formueskat, trin 2	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	-	-	-	-	-	-	-

1) Skatteskalaens grundprocenter udgjorde fra 1970-1974: 18, 12, 10 og 5 pct. og fra 1975-1986: 16, 16 og 12 pct. De faktisk anvendte skatteprocenter fremkom ved at gange udskrivningsprocenten på grundprocenterne.

2) Særligt folkepensionsbidrag (bidrag til Den Sociale Pensionsfond) betales ikke af personer fyldt 67 år.

3) Kirkeskat, dagpengefondsbidrag og det særlige folkepensionsbidrag lå udenfor skatteloftet til og med 1981. Fra og med 1982 lå alene kirkeskatten udenfor skatteloftet.

Bilag 3 Skatteprocenter 1987-1993

Indkomstår	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Kommuneskatter i gennemsnitskommune							
Kommune + amt	28,3	28,9	28,9	28,8	29,1	29,4	29,5
Kirkeskat	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Statsskatter og 3 pct.-fradrag							
22 pct.-skat	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0
12 pct.-skat	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
6 pct.-skat	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
3 pct.-fradrag	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Skatteloft og nedslag i gennemsnitskommune							
Skråt skatteloft ¹⁾	68,0	68,0	68,0	68,0	68,0	68,0	68,0
Udbytteindkomstskat/aktieindkomstskat							
Skattesats	-	-	-	-	30 / 45	30 / 45	30 / 40
Formueskat							
Formueskat	2,2	2,2	1,5	1,2	1,0	1,0	1,0

1) Kirkeskat ligger udenfor skatteloftet.

Bilag 4 Skatteprocenter 1994-2002

Indkomstår	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Kommuneskatter i gennemsnitskommune									
Kommune + amt	29,5	29,9	30,4	31,2	31,7	31,9	32,1	32,5	32,6
Kirkeskat	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Statsskatter og bidrag									
6 pct.-skat	5,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-
Bundskat	14,5	13,0	12,0	10,0	8,0	7,5	7,0	6,25	5,5
Mellemskat	4,5	5,0	5,00	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Topskat	12,5	13,5	15,00	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Arbejdsmarkedsbidrag	5,0	6,0	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Særlig pensionsopsparring	-	-	-	-	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Aktieindkomstskat									
Skattesats	30 / 40	30 / 40	25 / 40	25 / 40	25 / 40	25 / 40	25 / 40	28 / 43	28 / 43
Skatteloft og nedslag i gennemsnitskommune									
Skråt skatteloft ¹⁾	65,0	63,5	62,0	60,0	58,0	59,0	59,0	59,0	59,0
Formueskat									
Formueskat	1,0	1,0	0,7	-	-	-	-	-	-

1) Kirkeskat og arbejdsmarkedsbidrag ligger udenfor skatteloftet. Fra og med 1998 ligger tillige særlig pensionsopsparring udenfor loftet.

Bilag 5 Skattesystemet i 1986

Indkomst- og formueskatter	Skattesatser, pct.	Beskatningsgrundlag
	1986	
Skat til kommune, amt og kirke (Pct. i gennemsnitskommune)	28,1	Skattepligtig indkomst Bundfradrag: personfradrag
Statsskat, progressiv skatteskala		Skattepligtig indkomst
Skattesats på trin 1	14,4	Bundfradrag: personfradrag
Skattesats på trin 2	28,8	2. trin fra 113.400 kr.
Skattesats på trin 3	39,6	3. trin fra 186.100 kr.
Folkepensionsbidrag	3,5	Skattepligtig indkomst
Dagpengefondsbidrag	2,0	Bundfradrag: personfradrag
Skråt skatte loft	73,0	Nedslag ved reduktion af statsskattesatsen på 3. trin
Formueskat	2,2	Skattepligtig formue Bundfradrag: 1.253.500 kr.
Vandret skatte loft (Formueskatte loftet)	78,0	Regelsættet begrænser den samlede indkomst- og formue- skat, når den skattepligtige indkomst er lille i forhold til formuen

Skatteprocenterne for alle årene 1970 – 1986 fremgår af Bilag 2.

Bilag 6 Skattesystemet efter 1987-skattereformen (1987-1993)

Indkomst- og formueskatter	Skattesatser, pct.							Beskatningsgrundlag
	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	
Skat til kommune, amt og kirke (Pct. i gennemsnitskommune)	29,0	29,6	29,6	29,5	29,8	30,1	30,2	Skattepligtig indkomst. Bundfradrag: personfradrag
Statsskatter								
22 pct.-skat			-	22,0	-			Skattepligtig indkomst. Bundfradrag: personfradrag
6 pct.-skat			-	6,0	-			Personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst Bundfradrag: 168.000 kr. (1993)
12 pct.-skat			-	12,0	-			Personlig indkomst ¹⁾ Bundfradrag: 240.000 kr. (1993)
3 pct.-fradrag			-	3,0	-			Generelt fradrag i skatteplig- tig indkomst dog maks. 3.900 kr. (1993)
Skråt skatteloft			-	68,0	-			Hovedregel: Nedslag ved reduktion af 12 pct.-skatten
Formueskat	2,2	2,2	1,5	1,2	1,0	1,0	1,0	Skattepligtig formue Bundfradrag: Enlige 1.534.500 kr. (1993) Ægtepar 3.069.000 kr. (1993)
Vandret skatteloft (Formueskatteloftet)			-	78,0	-			Regelsættet begrænser den samlede indkomst- og for- mueskat, når den skattepligti- ge indkomst er lille i forhold til formuen
Aktieindkomstskat	-	-	-	-	30/45	30/45	30/40	1991-1992 af aktieudbytte. Fra og med 1993 af aktieud- bytte + aktieavancer over 3 års ejertid. Aktieindkomst- skatten udgør pct.-satsen gan- get med grundlaget u/o 31.700 kr. (1993)

1) Plus positiv nettokapitalindkomst over 210.000 kr. (1993) som følge af overgangsordningen for positiv nettokapitalindkomst

Bilag 7 Overgangsregler vedr. 1987-skattereformen i 1987-1993

I forbindelse med 1987-skattereformen indførtes overgangsregler, der bevirkede, at større skatteændringer blev fordelt over en årrække.

Overgangsreglerne indeholdt ordninger for:

- positiv nettokapitalindkomst (overgangsordningen startede i 1987 og var ikke tidsbegrænset)
- negativ nettokapitalindkomst (overgangsordningen strakte sig fra 1987 til 1991)
- ligningsmæssige fradrag (overgangsordningen strakte sig fra 1987 til 1991)

Princippet i overgangsreglerne var, at en aftagende del af kapitalindkomsten og/eller af de ligningsmæssige fradrag medregnedes ved opgørelsen af den progressivt beskattede personlige indkomst.

Ordningen for positiv nettokapitalindkomst

For personer/ægtepar med stor positiv nettokapitalindkomst omlagdes kapitalindkomst ten til proportional beskatning efter følgende skala:

1987:	60.000 kr.
1988:	85.000 kr.
1989:	110.000 kr.
1990:	135.000 kr.
1991:	160.000 kr.
1992:	185.000 kr.
1993:	210.000 kr.

Ordningen, der i princippet var tidsbegrænset, ophævedes i forbindelse med gennemførelsen af 1993-skatteomlægningen fra og med 1994.

Positiv nettokapitalindkomst ud over de nævnte beløb medregnedes til den progressivt beskattede personlige indkomst.

For positiv nettokapitalindkomst medførte ordningen, at den skattelettelse, der udløstes som følge af omlægningen fra progressiv beskatning til proportional beskatning, skete over en årrække.

Ordningen for negativ nettokapitalindkomst

For personer/ægtepar med stor negativ nettokapitalindkomst gennemførtes en treleddet overgangsordning.

Summen af følgende tre beløb omlagdes til proportional beskatning:

1. Al negativ nettokapitalindkomst ud over 150.000 kr.
2. Herudover omlagdes i
  - 1987: 35.000 kr.
  - 1988: 60.000 kr.
  - 1989: 85.000 kr.
  - 1990: 110.000 kr.
  - 1991: 130.000 kr.
3. Endelig omlagdes hvert af årene negativ nettokapitalindkomst svarende til 25 pct. af det beløb, hvormed personlig indkomst med fradrag af negativ nettokapitalindkomst oversteg 200.000 kr.

Den resterende del af negativ nettokapitalindkomst, der oversteg ovennævnte sum kunne hvert af årene fratrækkes i den personlige indkomst.

---

fortsættes. . .

Ordningen for negativ nettokapitalindkomst fortsat. . .

Summen af de tre beløb kunne maks. udgøre et beløb svarende til den samlede negative nettokapitalindkomst. Fra og med 1992 var al negativ nettokapitalindkomst omlagt til proportional beskatning.

For ægtepar opgjordes den negative nettokapitalindkomst under ét, og der gjaldt samme beløbsgrænser for ægtepar som for enlige. I beregningsgrundlaget for 25 pct.-reglen indgik ægtefællernes samlede personlige indkomst og deres samlede negative nettokapitalindkomst. Havde ægtefællerne henholdsvis negativ og positiv nettokapitalindkomst, gjaldt særlige fordelingsregler for, hvilke beløb der skulle omlægges for hver af ægtefællerne

---

Ordningen for ligningsmæssige fradrag

Ligningsmæssige fradrag omlagdes til kun at kunne fradrages i en skattepligtige indkomst efter følgende skala:

1987: 20.000 kr., dog mindst 1/6 af fradragene

1988: 40.000 kr., dog mindst 2/6 af fradragene

1989: 60.000 kr., dog mindst 3/6 af fradragene

1990: 80.000 kr., dog mindst 4/6 af fradragene

1991: 100.000 kr., dog mindst 5/6 af fradragene

Fra og med 1992 fragik de ligningsmæssige fradrag kun i den proportionalt beskattede skattepligtige indkomst.

Den del af fradragene, der oversteg de nævnte beløbsgrænser, kunne tillige fradrages ved opgørelsen af den personlige indkomst. Ægtefællers fradrag omlagdes efter ovennævnte skala for hver ægtefælle for sig.

Skattepligtige personer kunne være omfattet samtidigt af enten ordningen for positiv nettokapitalindkomst eller af ordningen for negativ nettokapitalindkomst samt af ordningen for ligningsmæssige fradrag.

Det var det enkelte års aktuelle indkomst- og fradragsforhold, der var afgørende for, om man var omfattet af overgangsordningerne. Ændringer i indkomst- og fradragsforhold kunne bevirke, at skatteyderen var omfattet det ene år og ikke det næste.

Det var ud over den skattepligtige indkomst, den personlige indkomst og kapitalindkomsten efter regulering for overgangsordningerne, der dannede grundlag for årets skatteberegning

---

Bilag 8 Skattesystemet efter 1994-skatteomlægningen (1994-1998)

Indkomst- og formueskatter	Skattesatser, pct.					Beskatningsgrundlag
	1994	1995	1996	1997	1998	
Skat til kommune, amt og kirke (Pct. i gennemsnitskommune)	30,2	30,6	31,1	31,9	32,4	Skattepligtig indkomst Bundfradrag: Personfradrag
Statsskatter						
Bundskat	14,5	13,0	12,0	10,0	8,0	Skattepligtig indkomst Bundfradrag: Personfradrag
Mellemskat	4,5	5,0	5,0	6,0	6,0	Personlig indkomst +/- nettokapital- indkomst Bundfradrag: 139.000 kr. (1998)
Almindelig indkomstskat (tidligere 6 pct.-skat)	5,0	3,0	-	-	-	Personlig indkomst Bundfradrag: 174.300 kr. (1995)
Topskat	12,5	13,5	15,0	15,0	15,0	Personlig indkomst + positiv netto- kapitalindk. over 21.400 kr. (1998) Bundfradrag: 251.200 kr. (1998)
Skråt skatteloft	65,0	63,5	62,0 ¹⁾	60,0	58,0	Nedslag ved reduktion af topskatte- satsen
Formueskat	1,0	1,0	0,7	-	-	Skattepligtig formue Bundfradrag: Enlige 2.400.000 kr. (1996) Ægtepar 4.800.000 kr. (1996)
Vandret skatteloft ²⁾ (Formueskatteloftet)	75,0	73,5	71,0	-	-	Regelsættet begrænser den samlede indkomst- og formueskat, når den skattepligtige indkomst er lille i forhold til formuen
Aktieindkomstskat	30/40	30/40	25/40	25/40	25/40	Aktieudbytte + aktieavancer over 3 års ejertid. Aktieindkomstskatten udgør pct. satsen ganget med grund- laget u/o 35.000 kr. (1998)
Arbejdsmarkedsbidrag	5,0	6,0	7,0	8,0	8,0	Al personlig indkomst ³⁾ ekskl. over- førselsindkomst.
Midlertidigt pensionsbidrag til ATP- opsparing	-	-	-	-	1,0	Intet bundfradrag

1) Et-årig justering af skatteloftet, således at det i 1996 kun sænkedes til 62 pct. og ikke til 61 pct., som vedtaget med skatteomlægningen.

2) Ophævet med virkning fra og med 1997, hvor formueskatten afskaffedes.

3) Arbejdsmarkedsbidrag pålægges personlig indkomst før fradrag af pensionsindbetalinger. Der betales således arbejdsmarkedsbidrag af indskud på arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger. Midlertidigt pensionsbidrag betales tillige af dagpengemodtagere med et fast beløb.

Bilag 9 Øvrige tilpasninger vedr. personskatten i 1994-1998

	1994	1995	1996	1997	1998
Underholdsbidrag: Den del af underholdsbidraget, der overstiger beløbsgrænsen, fratrækkes i grundlaget for mellemskatten	40.000 kr.	80.000 kr.	-	-	-
Rentenedslag: Rentenedslaget beregnet i 1993 fastlåses i 1994 og reduceres fra 1995-1998 med følgende beløb. (fra 1999 er nedslaget ophævet)	0 kr.	700 kr.	1.400 kr.	2.100 kr.	2.800 kr.
Dagplejere: Standardfradrag til dagplejere	36 pct.	37 pct.	38 pct.	40 pct.	40 pct.
Firmabil til rådighed: Følgende procentsatser af bilens værdi beskattes. ¹⁾ (Dog mindst af 150.000 kr. og højst af 400.000 kr.)	20 pct.	21 pct.	22 pct.	23 pct.	23 pct.
Befordring hjem/arbejde, særreglen: For personer, der i 1993 er omfattet af særreglen efter ligningslovens § 9 c, stk. 4, bevarer fradrag på 1,05 kr. pr. km. for daglig kørsel ud over ²⁾	130 km	150 km	170 km	190 km	-

1) Dette gælder i indregistreringsåret og de 2 følgende år. Derefter af 75 pct. af bilens nyvognspris. Af brugte biler (over 3 år) beskattes et beløb svarende til procentsatsen af købsprisen.

2) Endvidere gælder, at fradraget alene kan foretages for den strækning, der blev givet for i 1993 og højst udgøre et beløb svarende til fradrageti 1993. Man kan således ikke flytte sig til fradrag efter særreglen efter 1993. Særreglen er helt ophævet fra og med 1998.

Bilag 10 Skattesystemet efter 1999-skattejusteringen (1999-2002)

Indkomstskatter	Skattesatser, pct.	Beskatningsgrundlag
Kommunale skatter ¹⁾	1999: 32,6 2000: 32,8 2001: 33,2 2002: 33,3	Skattepligtig indkomst
		Alle indkomster minus alle fradrag
Bundskat Som led i Pinsepakken sænkes skatteprocenten frem til 2002, og beskatningsgrundlaget ændres gradvist til et bruttogrundlag.	1999: 7,5	Skattepligtig indkomst
	2000: 7,0	Personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst ÷ ½ negativ nettokapitalindkomst ²⁾ ÷ ligningsmæssige fradrag
	2001: 6,25	Personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst ÷ ligningsmæssige fradrag
	2002: 5,5	Personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst
Mellemskat	6,0	Personlig indkomst + positiv nettokapitalindkomst
Topskat	15,0 ÷ skatteloftsnedslag	Personlig indkomst (ekskl. fradrag for kapitalpensionsindskud) + positiv nettokapitalindkomst
Skråt skatteloft	59,0	Nedslag ved reduktion af topskattesatsen ³⁾
Aktieindkomstskat	1999-2000: 25/40 2001-2002: 28/43	Aktieindkomst
Arbejdsmarkedsbidrag	8,0	Lønindkomst, overskud af virksomhed, frynsegoder mv. (Der betales ikke bidrag af overførselsindkomster og private pensionsudbetalinger)
Særlig pensionsopsparing	1,0	Lønindkomst, overskud af virksomhed, frynsegoder mv. Herudover indgår arbejdsløsheds-, syge- og barselsdagpenge samt visse kontanthjælpsbeløb.

1) Gennemsnitskommune.

2) Overskud af ejerbolig medregnes ikke til kapitalindkomst fra og med 2000.

3) Skatteloftet sætter ind ved en samlet kommune- og amtsskatteprocent på 30,5 i 1999, 31,0 i 2000, 31,75 i 2001 og 32,5 i 2002.

Bilag 11 Forlængede indfasningsordninger vedr. 1999-skatteomlægningen

Indfasningsordninger for stor negativ nettokapitalindkomst og store ligningsmæssige fradrag

---

Stor negativ nettokapitalindkomst 2000-2005

Som led i 1999-skattejusteringens gradvise reduktion af rentefradragets skattemæssige fradragsværdi i 1999, 2000 og 2001, indføres der fra 2000 en forlænget indfasningsordning for familier (enlige eller ægtepar) med stor negativ nettokapitalindkomst. For enlige og for ægtepar, der er samlevende ved indkomstårets udgang, og som har negativ nettokapitalindkomst, der overstiger 20 pct. af den personlige indkomst (samlet for ægtepar) beregnes en skatterabat for den del af den negative nettokapitalindkomst, der ligger ud over de 20 pct. af indkomsten på:

- 4 pct. skatteværdi i 2000
  - 8 pct. skatteværdi i 2001
  - 8 pct. skatteværdi i 2002
  - 6 pct. skatteværdi i 2003
  - 4 pct. skatteværdi i 2004
  - 2 pct. skatteværdi i 2005
- Fra og med 2006 gives ingen rabat.

Det er det givne års indkomster og fradrag, der er afgørende for rabatten. Den beregnede skatterabat modregnes i den øvrige beregnede indkomstskat, dog højst med et beløb svarende til indkomstskatten. Beregningsteknisk sker modregningen af skatterabatten i indkomstskatten parallelt med modregningen af skatteværdien af det statslige personfradrag.

Store ligningsmæssige fradrag 2002-2005

Ligeledes som led i 1999-skattejusteringen, hvor den skattemæssige fradragsværdi for ligningsmæssige fradrag fra og med 2002 er sænket til kommuneskatteniveau, indføres en overgangsordning, hvorefter der bevares fradrag i grundlaget for bundskatten for den del af de ligningsmæssige fradrag (for den enkelte person), der overstiger:

- 40.000 kr. i 2002
  - 60.000 kr. i 2003
  - 80.000 kr. i 2004
  - 100.000 kr. i 2005
- Fra og med 2006 kan der ikke fradrages ligningsmæssige fradrag i bundskattegrundlaget.

Frdraget i bundskattegrundlaget indebærer ekstra 5,5 pct. fradragsværdi på den del af frdraget, der i det givne indkomstår ligger ud over beløbsgrænserne. Der sker ingen regulering af grænserne i overgangsperioden.

Bilag 12 Tillæg til befordringsfradraget for lavindkomster

Fra og med 2002 kan der ikke fratrækkes ligningsmæssige fradrag - herunder befordringsfradrag - i grundlaget for bundskatten. Herved falder skatteværdien af fradragene med 6 pct. svarende til bundskatteprocenten i 2002. Som kompensation for denne mistede skatteværdi indføres der fra 2002 en ordning med en forhøjelse af befordringsfradraget for lavtlønnede erhvervsaktive.

For personer med indkomst under 180.000 kr. forhøjes det beregnede befordringsfradrag med 25 pct., dog maks. 6.000 kr. For personer med indkomster herover reduceres forhøjelsessatsen med 0,5 pct.-point og maks.-beløbet på 6.000 kr. med 2,0 pct. pr. 1.000 kr. indkomsten overstiger 180.000 kr. Forhøjelsen er således helt bortfaldet ved 230.000 kr. Aftrapningsindkomsten består af grundlaget for arbejdsmarkedsbidraget med tillæg af evt. dagpenge og sygedagpenge.

Beløbsgrænsen for aftrapningsintervallet udgør i 1998-niveau 180.000 kr. og reguleres efter personskattelovens § 20.

I nedenstående tabel er vist eksempler på størrelsen af forhøjelser for personer med forskellige indkomster og befordringsfradrag.

Eksempler på forhøjelse af befordringsfradrag fra 2002.

Befordringsfradrag	Indkomst					
	180.000 kr.		190.000 kr.		215.000 kr.	
	Forhøjelses- procent/ maks.-beløb	Fradrags- forhøjelse	Forhøjelses- procent/ maks.-beløb	Fradrags- forhøjelse	Forhøjelses- procent/ maks.-beløb	Fradrags- forhøjelse
5.000 kr.	25% / 6.000kr.	1.250 kr.	20% / 4.800kr.	1.000 kr.	7,5% / 1.800kr.	375 kr.
15.000 kr.	25% / 6.000kr.	3.750 kr.	20% / 4.800kr.	3.000 kr.	7,5% / 1.800kr.	1.125 kr.
24.000 kr.	25% / 6.000kr.	6.000 kr.	20% / 4.800kr.	4.800 kr.	7,5% / 1.800kr.	1.800 kr.
30.000 kr.	25% / 6.000kr.	6.000 kr.	20% / 4.800kr.	4.800 kr.	7,5% / 1.800kr.	1.800 kr.

Bilag 13 Virksomhedsskatteordning og kapitalafkastordning

Virksomhedsskatteordningen

Beskatning efter virksomhedsskatteordningens regler er frivillig og kan for hvert indkomstår vælges i forbindelse med indgivelse af selvangivelsen. Hvis ordningen vælges, stilles der dog en række krav til bogføringen i virksomheden, der sikrer en adskillelse af virksomhedens økonomi og den private økonomi.

Vælger en selvstændigt erhvervsdrivende at anvende virksomhedsskatteordningens regler, indgår alle virksomhedens skattepligtige indtægter og udgifter i virksomhedsindkomsten, der opdeles i henholdsvis personlig indkomst og kapitalindkomst efter de særlige regler i virksomhedsskatteoven. Efter denne opdeling af virksomhedsindkomsten, jf. nedenfor, beskattes den fremkomne personlige indkomst og kapitalindkomst fra virksomheden sammen med indkomsterne i den private økonomi efter de almindelige regler i personskatteloven.

Virksomhedens skattepligtige indkomst opgøres som det samlede beløb af overskuddet af primær drift plus erhvervsmæssige renteindtægter mv. minus erhvervsmæssige renteudgifter. Dette samlede beløb opdeles herefter i henhold til virksomhedsskatteovens regler i et beregnet kapitalafkast (aflønning af kapitalapparatet) og i et resterende overskud, der er personlig indkomst (aflønning af arbejdsindsatsen).

Kapitalafkastet beregnes som kapitalafkastsatsen ganget med virksomhedens egenkapital, hvor kapitalafkastsatsen er en særlig opgjort procentsats, der svarer til en gennemsnitlig obligationsrente. Det beregnede kapitalafkast beskattes efter personskattelovens regler som kapitalindkomst. *Det resterende overskud* beskattes efter personskattelovens regler som personlig indkomst.

Både kapitalafkast og personlig indkomst kan opspares i virksomheden mod betaling af en foreløbig virksomhedsskat på 30 pct., og kun det resterende hævde beløb - kapitalafkast henholdsvis personlig indkomst - beskattes efter personskattelovens regler i indkomståret. Ved senere hævning af det opsparde beløb, beskattes beløbet inkl. den foreløbige betalte virksomhedsskat som personlig indkomst i hæveåret, uanset om den hævde opsparing stammer fra kapitalafkast eller personlig indkomst, og den foreløbige skat modregnes i sluskskatten.

Kapitalafkastordningen

I stedet for virksomhedsskatteordningen kan en selvstændigt erhvervsdrivende vælge at få virksomhedsindkomsten fordelt på personlig indkomst og kapitalindkomst efter de enklere regler i kapitalafkastordningen og stort set opnå de samme fordele, men efter nogle mere skematiske opgørelsesregler. Ligesom virksomhedsskatteordningen er kapitalafkastordningen frivillig og kan for hvert indkomstår vælges i forbindelse med indgivelse af selvangivelsen, men kapitalafkastordningen stiller ikke specielle krav til bogføringen i virksomheden.

Vælges kapitalafkastordningen, opdeles overskud af primær drift (uden kapitalindkomster og -udgifter) i et beregnet kapitalafkast og en resterende del, der er personlig indkomst, som herefter beskattes efter personskattelovens almindelige regler. Kapitalafkastet beregnes som kapitalafkastsatsen ganget med værdien af erhvervsaktiverne i virksomheden. Erhvervsmæssige renteindtægter mv. og renteudgifter behandles på lige fod med private renteindtægter og udgifter efter personskattelovens almindelige regler.

I og med, at kapitalafkastet i kapitalafkastordningen beregnes som en procentdel af erhvervsaktiverne, modsvarer (neutraliserer) en del af dette beregnede kapitalafkast på skematisk vis de erhvervsmæssige renteudgifter, mens den resterende del af kapitalafkastet giver en forrentning af kapitalapparatet, jf. nedenstående illustration og eksempel.

Ligesom i virksomhedsskatteordningen er der til kapitalafkastordningen tilknyttet en konjunkturudligningsordning, hvorefter overskud kan opspares mod betaling af en foreløbig skat på 30 pct., dog mod binding af det resterende beløb i et pengeinstitut.

I nedenstående figur er vist forskellen mellem grundlagene for det beregnede kapitalafkast i virksomhedsskatteordningen (af egenkapitalen) og i kapitalafkastordningen (af erhvervsaktiverne).

Principperne for beregning af kapitalafkast i virksomhedsskatteordning og kapitalafkastordning.

Virksomhedsskatteordning			Kapitalafkastordning
<i>Fradrag af faktiske erhvervsmæssige renteudgifter i virksomhedsoverskuddet</i>	Gæld 9	A	<i>Kapitalafkast beregnes af erhvervsaktiverne</i>
<i>Kapitalafkast beregnes af egenkapitalen</i>	Egenkapital 8		

På basis af en række forenkede forudsætninger viser følgende eksempel, at de to ordninger i princippet medfører samme beskatningsgrundlag.

	Virksomhedsordning	Kapitalafkastordning
Forudsætninger:		Kr.
Overskud af primær drift		1.000.000
Erhvervsmæssige renteudgifter		500.000
Erhvervsaktiver		6.000.000
Gæld		5.000.000
Egenkapital		1.000.000
Kapitalafkastsats		10 pct.
	Virksomhedsordning	Kapitalafkastordning
Indkomstopgørelse for virksomhed:	Kr.	Kr.
Overskud af primær drift	1.000.000	1.000.000
Erhvervsmæssige renteudgifter	÷ 500.000	-
Resultat	500.000	1.000.000
Fordeling af resultat på personlig indkomst og kapitalindkomst:		
Kapitalafkast i virksomhedsskatteordning: 10 pct. af egenkapital	100.000	-
Kapitalafkast i kapitalafkastordning: 10 pct. af erhvervsaktiver	-	600.000
Rest = personlig indkomst	400.000	400.000
Beskatningsgrundlag efter personskatteoven:		
I. Personlig indkomst fra virksomhed	400.000	400.000
Renteudgifter	-	÷ 500.000
Kapitalafkast	100.000	600.000
II. Kapitalindkomst	100.000	100.000

Hvilken af de to ordninger, der er mest fordelagtig for virksomhedsejeren afhænger af flere forskellige ting, som ikke vil blive nærmere belyst her. En af de vigtige parametre for valget er dog eksempelvis det faktiske renteniveau for gælden i virksomheden. Ligger renteniveauet for virksomhedens gæld eksempelvis over kapitalafkastsatsen, kan virksomhedsskatteordningen være mest fordelagtig, mens kapitalafkastordningen kan være at foretrække, hvis lånerenten ligger under kapitalafkastsatsen.

Bilag 14 Det skrå skatteloft siden 1970

1970 - 1986.

Bestemmelsen om det skrå skatteloft fandtes fra 1970 til 1986 i udskrivningslovens § 3, stk. 4. (Fra 1982 § 3, stk. 5.)

Bestemmelsen var affattet således:

“Såfremt en skatteydere indkomstskat til staten, folkepensionsbidrag, kommunal indkomstskat og amtskommunale indkomstskat tilsammen beregnes med mere end 66 pct. af en del af indkomsten, nedsættes indkomstskatten til staten med det overskydende beløb.”

Kirkeskat, bidrag til Den Sociale Pensionsfond og dagpengefondsbidrag betales ud over skatteloftet på 66 pct., jf. dog nedenfor.

Ændringer i regelsættet i perioden:

- I 1970-1971 indgik alene statsskatter og primærkommunal indkomstskat under skatteloftet, idet der ikke opkrævedes amtskommunal indkomstskat.

- Bidrag til Den Sociale Pensionsfond, der opkrævedes fra 1971-1981, betales ud over skatteloftet. Fra 1982 blev bidraget til Den Sociale Pensionsfond ikke længere opkrævet særskilt.

- Dagpengefondsbidraget, der opkrævedes fra 1973-1986, betales frem til og med 1981 ud over skatteloftet.

- Fra og med 1982, medregnedes både folkepensionsbidraget og dagpengefondsbidraget under skatteloftet, som derfor blev tilsvarende hævet til **70 pct.** Herefter holdtes kun kirkeskat udenfor skatteloftet.

- De store kommunale skattestigninger i 1983 medførte en midlertidig forhøjelse af skatteloftet til **73 pct.** fra 1983-1986, hvorefter reglen ændredes med 1987-skattereformen.

Virkemåde:

I 1986 udgjorde nedslagsgrundlaget den del af den skattepligtige indkomst, der beskattedes på højeste skalatrin, dvs. skattepligtig indkomst udover 186.100 kr. Skatteloftsnedslaget svarede således til nedslagsprocenten (summen af skatteprocenterne minus 73 pct.) ganget med skattepligtig indkomst udover 186.100 kr.

Beregningsmetoden svarer til, at den højeste statsskatteprocent blev reduceret med nedslagsprocenten på samme måde, som topskatteprocenten efter de nugældende regler bliver reduceret før beregning af topskatten.

For personer, der var omfattet af skatteloftet, medførte en stigning i den kommunale udskrivningsprocent altid en skattestigning, der dog maksimalt kunne udgøre et beløb svarende til stigningsprocenten ganget med den del af den skattepligtige indkomst, der lå mellem personfradraget og 186.100 kr. (grænsen for daværende statsskatteskalas 3. trin (1986)).

1987 - 1993

Ved 1987-skattereformen flyttedes reglen om det skrå skatteloft til personskattelovens § 19, stk. 1.

Bestemmelsen var affattet således:

“Hvis en skatteydere indkomstskat til staten, kommunale indkomstskat og amtskommunale indkomstskat tilsammen beregnes med mere end 68 pct. af en del af den personlige indkomst, nedsættes indkomstskatten til staten med det overskydende beløb.”

Kirkeskat holdtes udenfor skatteloftet og betaltes af medlemmer af folkekirken ud over skatteloftet på 68 pct.

Der blev ikke foretaget ændringer i regelsættet fra 1987 til 1993.

Virkemåde:

I de kommuner, hvor summen af de statslige skatteprocenter på 22, 12 og 6 pct. og den kommunale og amtskommunale skatteprocent oversteg 68, udgjorde **nedslagsprocenten** forskellen mellem den nævnte sum og 68 pct. **Nedslagsgrundlaget** udgjorde et beløb svarende til den del af indkomsten, der indgik i alle tre beskatningsgrundlag, nemlig det mindste af følgende tre beløb: 1) Grundlaget for beregning af 12 pct.-skatten. 2) Grundlaget for beregning af 6 pct.-skatten. 3) Grundlaget for beregning af 22 pct.-skat/kommuneskat (skattepligtig indkomst ud over personfradraget). **Nedslaget** beregnedes som nedslagsprocenten ganget med nedslagsgrundlaget og fragik i statsindkomstskatten.

- Det almindeligste forekommende beregningsgrundlag for nedslaget var grundlaget for 12 pct.-skatten, som i 1993 var den del af den personlige indkomst, der oversteg 240.000 kr.

- For en mindre gruppe af gifte personer, der fik overført uudnyttet bundfradrag fra ægtefællen ved beregning af 6 pct.-skatten, kunne dette bundfradrag overstige 240.000 kr. (bundfradraget kunne udgøre op til 2 x 168.000 kr.=336.000 kr.). Det mindste beskatningsgrundlag udgjordes i disse tilfælde af 6 pct.-skattegrundlaget, som således også udgjorde nedslagsgrundlaget.

- For en lille gruppe skatteydere med atypisk store ligningsmæssige fradrag og/eller stor negativ nettokapitalindkomst, der sammen med personfradraget udgjorde mere end 240.000 kr., var beskatningsgrundlaget for 22 pct./kommuneskatten det mindste grundlag. Nedslagsgrundlaget var i disse tilfælde den skattepligtige indkomst ud over personfradraget.

For personer omfattet af skatteloftet medførte en stigning i den kommunale udskrivningsprocent i de almindelige situationer en skattestigning, der maksimalt kunne udgøre stigningsprocenten ganget med et indkomstbeløb svarende til forskellen mellem 240.000 kr. og summen af personfradraget, ligningsmæssige fradrag og negativ nettokapitalindkomst. For indkomst udover de 240.000 kr. modsvarede skattelofts-nedslaget kommuneskattestigningen.

I situationen hvor det overførte bundfradrag ved 6 pct.-skatten bevirkede, at nedslagsgrundlaget blev 6 pct.-skattegrundlaget, virkede kommuneskatteforhøjelsen på et beløb svarende til forskellen mellem summen af personfradraget, ligningsmæssige og negativ nettokapitalindkomst og det samlede bundfradrag ved 6 pct.-skatten. For indkomst herudover neutraliseredes kommuneskatteforhøjelsen af det forøgede nedslag.

Endelig medførte en kommuneskatteforhøjelse ingen skattestigning i tilfælde med meget store fradrag/negativ kapitalindkomst, idet nedslagsgrundlaget for skatteloftet og udskrivningsgrundlaget for kommuneskatten i disse tilfælde var sammenfaldende.

1994 - 1998

Efter 1994-skatteomlægningen blev skatteloftsbestemmelsen fastholdt i personskattelovens § 19, stk. 1, men ændret væsentligt.

Bestemmelsen var affattet således:

“Hvis en skatteydere indkomstskat til staten, kommunale og amtskommunale indkomstskatteprocenter og skatteprocenterne efter §§ 6 [bundskat], 6a [mellemskat], 7 [topskat] og 8 [5 pct./3 pct.-skat til og med 1995] sammenlagt overstiger skatteloftet i 2.-6. pkt., beregnes et nedslag i statsskatten svarende til, at skatteprocenten efter § 7 blev nedsat med de overskydende procenter beregnet med én decimal. For indkomståret 1994 er skatteloftet 65 pct. For indkomståret 1995 er skatteloftet 63,5 pct. For indkomståret 1996 er skatteloftet 62 pct. For indkomståret 1997 er skatteloftet 60 pct. For indkomståret 1998 og senere indkomstår er skatteloftet 58 pct.”

Kirkeskat holdtes udenfor skatteloftet og betaltes af medlemmer af folkekirken ud over skatteloftet. Endvidere indgik arbejdsmarkedsbidraget ikke under loftet.

Ændringer i regelsættet fra 1994 til 1998:

- Det ved skatteomlægningen fastsatte skatteloftet i 1996 på 61 pct. blev ved lov nr. 826 af 27. oktober 1995 ændret til 62. De øvrige år blev procenterne fastholdt som forudsat ved skatteomlægningens vedtagelse.
- Samtidig ophævedes henvisningen til § 8 - den tidligere 6 pct.-skat - der udfasedes i 1994 og 1995.

Virkemåde (med 1998-skattesatser, beløbsgrænser og skatteloft):

I de kommuner, hvor summen af de kommunale, amtskommunale og de statslige skatteprocenter (15 pct. topskat, 6 pct. mellemskat og 8 pct. bundskat) udgjorde mere end 58 pct., nedsattes satsen for beregning af topskatten med forskellen mellem summen af skatteprocenterne og 58 pct. I 1998 blev der således for alle skatteydere med topskattegrundlag over 251.200 kr. beregnet nedslag i topskatten i kommuner, hvor den kommunale og amtskommunale skatteprocent tilsammen oversteg 29,0 pct.

For personer omfattet af skatteloftet medførte en stigning i den kommunale udskrivningsprocent en skattestigning, der maksimalt kunne udgøre stigningsprocenten ganget med et indkomstbeløb svarende til forskellen mellem 251.200 kr. og summen af personfradraget, ligningsmæssige fradrag og negativ nettokapitalindkomst. For indkomst ud over de 251.200 kr. modsvarede skatteloftsnedslaget kommuneskatstigningen.

Udformningen af regelsættet fra og med 1994 var en tilsigtet gennemført forenkling i lyset af meget kritik af de komplicerede nedslagsregler i perioden 1987 – 1993, jf. ovenfor.

Imidlertid har regelsættet siden 1994 haft den indbyggede konsekvens, at en kommuneskatteforhøjelse i specielle tilfælde kan medføre, at den samlede indkomstskat kan falde. Dette sker for personer med atypisk store fradrag, idet grundlaget for skatteloftsnedslaget, der udgøres af topskattegrundlaget i disse tilfælde er større end beskatningsgrundlaget for kommuneskatten. Den ekstra kommuneskat bliver således mindre end forøgelsen af skatteloftsnedslaget.

Endvidere kan der i visse tilfælde, hvor der er overført uudnyttet bundfradrag vedr. mellemskatten fra en ægtefælle, blive tale om, at nedslagsgrundlaget er lidt større end den del af indkomsten, der rent faktisk bliver beskattet med mere end skatteloftsprocenten.

1999 -

Efter 1999-skattejusteringen fremgår skatteloftsbestemmelsen stadig af personskattelovens § 19, stk. 1, men loftet er hævet til 59 pct.

Den nugældende bestemmelse er affattet således:

"Hvis en skattepligtigs kommunale og amtskommunale indk omstkatteprocenter og skatteprocenter efter §§ 6 [bundskat], 6a [mellemskat] og 7 [topskat] sammenlagt overstiger 59 pct., beregnes et nedslag i statsskatten svarende til, at skatteprocenten efter § 7 blev nedsat med de overskydende procenter beregnet med én decimal."

Kirkeskat holdes udenfor skatteloftet og betales af medlemmer af folkekirken ud over skatteloftet. Endvidere holdes arbejdsmarkedsbidraget og den særlige pensionsopsparing udenfor loftet.

Der er ikke foretaget ændringer i regelsættet efter 1999.

Virkemåde (med 2002-skattesatser og beløbsgrænser):

I de kommuner, hvor summen af de statslige skatteprocenter (15 pct. topskat, 6 pct. mellemskat og 5,5 pct. bundskat) og den kommunale og amtskommunale skatteprocent udgør mere end 59 pct., nedsættes satsen for beregning af topskatten med forskellen mellem summen af skatteprocenterne og 59 pct.

I 2002 vil der således for alle skatteydere med topskattegrundlag over 285.200 kr. blive beregnet nedslag i topskatten i kommuner, hvor den kommunale og amt skommunale skatteprocent tilsammen overstiger 32,5 pct.

Idet skatteloftet fra 1999 til 2002 er fastholdt på 59 pct. og bundskatten gradvist er reduceret fra 7,5 pct. i 1999 til 5,5 fra og med 2002, er der i disse år sket en indirekte stramning af skatteloftet. I 1999, 2000 og 2001 blev der beregnet nedslag til topskatteydere i kommuner, hvor den kommunale og amtskommunale udskrivningsprocent oversteg henholdsvis 30,5 pct., 31,0 pct. og 31,75 pct.

For personer omfattet af skatteloftet medfører en stigning i den kommunale eller amtskommunale skatteprocent en skattestigning, der maksimalt kan udgøre stigningsprocenten ganget med et indkomstbeløb svarende til forskellen mellem 285.200 kr. og summen af personfradraget, ligningsmæssige fradrag og negativ nettokapitalindkomst. For indkomst ud over de 285.200 kr. modsvarer skatteloftsnedslaget kommuneskattestigningen.

Bilag 15 Beskatning ved dødsfald

Oversigt over den skattemæssige behandling af afdødes og en efterlevende ægtefælles indkomst i dødsåret

	Beskatning af afdøde	Beskatning af efterlevende ægtefælle
Boudlæg (Boværdi ekskl. begravelsesudgifter og pantegæld < 30.000 kr.)	Foreløbige skatter anses for endelige. Ingen skatteansættelse. Den efterlevende ægtefælle kan dog forlange en skatteansættelse efter reglerne for skattefritagne dødsboer.	<ul style="list-style-type: none"> Beskattes af indkomst fra afdødes aktiver fra dødsfaldet. Et personfradrag og et bundfradrag ved beregning af mellemskat i dødsåret.
Uskiftet bo (forudsætter efterlevende ægtefælle)	<ul style="list-style-type: none"> Afdødes indkomst fra indkomstårets begyndelse til dødsdagen indgår i selvstændig skatteansættelse. Progressionseffekt som følge af helårsumregning. Den efterlevende ægtefælle indtræder i afdødes skattemæssige stilling fra dødsdagen. Indkomst af afdødes aktiver fra dødsdagen medregnes hos den efterlevende ægtefælle. Ejendomsværdiskat på afdødes vilkår. Gevinst ved indfrielse af kontantlån ved overtagelse af afdødes ejendom skattefri. Samlet beskatning hos den efterlevende ægtefælle af summen af de beregnede skat tebeløb i henhold til de to skatteansættelser Omregning til helårsindkomst efter almindelige regler ved afdødes skatteansættelse, dvs. forholdsmæssigt personfradrag mv. Ét fuldt personfradrag ved den efterlevende ægtefælles skatteansættelse. Sambeskatning (udligning) af kapitalindkomst ved beregning af bund-, mellem- og topskat. 	
Skifte – skattefritaget dødsbo (nettoformue under 1.599.100 kr. og aktiver under 2.132.100 kr.)	<ul style="list-style-type: none"> Afdødes indkomst fra indkomstårets begyndelse og indtil dødsdagen (mellemprioden) beskattes med 50 pct. Mellempriodefradrag på 1.600 kr. for hver måned. Indkomst vedrørende afdødes aktiver fra dødsdagen til skæringsdagen beskattes ikke. Hvis mellempriodeskatten ikke overstiger de foreløbige skatter med 19.600 kr. betragtes forskudsskatter som endelige. Tilsvarende gælder, hvis de foreløbige skatter ikke overstiger mellempriodeskatten med 2.300 kr. 	<ul style="list-style-type: none"> Et personfradrag og et bundfradrag ved beregning af mellemskat i dødsåret. Beskattes af indkomst fra afdødes aktiver fra udlodningstidspunktet. Fradrag ved betaling af afdødes betalte renter, som ikke har kunnet fradrages på grund af restancer fra tidligere år. Gevinst ved indfrielse af kontantlån ved overtagelse af afdødes ejendom beskattes ikke. Ejendomsværdiskat på afdødes vilkår. Fra dødsdagen også vedrørende afdødes andel.
Skifte - ikke skattefritaget dødsbo (nettoformue over 1.599.100 kr. og aktiver over 2.132.100 kr.)	<ul style="list-style-type: none"> Afdødes indkomst fra udløbet af sidste indkomstår og indtil skæringsdagen beskattes samlet med 50 pct. Mellempriodefradrag på 1.600 kr. pr. måned til og med dødsfaldet. Bofradrag på 4.300 kr. pr. måned fra måneden efter dødsfaldet og indtil skæringsdagen, dog max. 12 måneder. Ved negativ bobeskatningsindkomst udbetales 30 pct. heraf til boet (carry-back). 	

Tildeling af personfradrag mv. ved dødsfald

Skifte	Afdøde	Mellempriodefradrag svarende til skatteværdi af forholdsmæssigt personfradrag.
	Efterlevende ægtefælle	Ét personfradrag og ét bundfradrag ved beregning af mellemskat.
Uskiftet bo mv.	Afdøde	Omregning til helårsindkomst efter almindelige regler ved afdødes skatteansættelse, dvs. forholdsmæssigt personfradrag mv. Ét fuldt personfradrag ved den efterlevende ægtefælles skatteansættelse. Sambeskatning (udligning) af kapitalindkomst ved beregning af bund-, mellem- og topskat.
	Efterlevende ægtefælle	
Boudlæg	Afdøde	Foreløbige skatter anses for endelige. Ingen skatteansættelse. Ved afsluttende skatteansættelse, der kan kræves af den efterlevende ægtefælle, gives mellempriodefradrag svarende til skatteværdi af forholdsmæssigt personfradrag.
	Efterlevende ægtefælle	Ét personfradrag og ét bundfradrag ved beregning af mellemskat.

Bilag 16 Lejeværdiregler 1970-1999

År	Beregningsgrundlag	Lejeværdiprocenter			Progressionsgrænse	Standardfradrag ¹⁾	Begrænsningsregler for stigning i lejeværdi		
		Ejer under 67 år	Ejer over 67 år	Progressiv sats			Ejer under 67 år	Ejer over 67 år	Førtidspensionist/ efterlønsmodtager
		Pct.	Pct.	Pct.	Kr.	Pct. / maks. kr.			
1970	Ejendomsværdien ved 13. alm. vurdering	3,25	3,25	-	-	1 pct. / 2.000 kr.		-	
1971	Ejendomsværdien ved 13. alm. vurdering	3,50	3,50	6,00 ²⁾	400.000	1 pct. / 2.000 kr.		-	
1972	Ejendomsværdien ved 13. alm. vurdering	3,75	3,75	6,00 ²⁾	400.000	1 pct. / 2.000 kr.		-	
1973	Ejendomsværdien ved 13. alm. vurdering	4,00	4,00	6,00 ²⁾	400.000	1 pct. / 2.000 kr.		-	
1974	Ejendomsværdien ved 14. alm. vurdering	4,00	4,00	6,00 ²⁾	400.000	1 pct. / 2.000 kr.		-	
1975	Ejendomsværdien ved 15. alm. vurdering + 15 pct.	2,75 ³⁾	2,00	5,00	600.000	1 pct. / 2.000 kr.		-	
1976	Ejendomsværdien ved 15. alm. vurdering + 25 pct.	2,75 ³⁾	2,00	5,00	600.000	1 pct. / 2.000 kr.		-	
1977	Ejendomsværdien ved 15. alm. vurdering + 35 pct.	2,75 ³⁾	2,00	5,00	600.000	1 pct. / 2.000 kr.		-	
1978	Ejendomsværdien ved 15. alm. vurdering + 38 pct.	2,75 ³⁾	2,00	5,00	615.000	1 pct. / 2.000 kr.		-	
1979	Ejendomsværdien ved 16. alm. vurdering	2,25 ³⁾	1,00	5,00	750.000	1 pct. / 2.000 kr.		Maks. stigning 3.000 kr. i stigning i forhold til 1978 ⁴⁾	
1980	Ejendomsværdien ved 16. alm. vurdering + 35 pct.	1,70	0,80	5,00	1.000.000	1 pct. / 2.000 kr.		Maks. stigning 3.500 kr. i stigning i forhold til 1979 ⁴⁾	
1981	Ejendomsværdien ved 16. alm. vurdering + 35 pct.	1,70	0,80	5,00	1.000.000	1 pct. / 2.000 kr.		Maks. stigning 3.500 kr. i stigning i forhold til 1979 ⁴⁾	

År	Beregningsgrundlag	Lejeværdiprocenter			Progressionsgrænse	Standardfradrag ¹⁾	Begrænsningsregler for stigning i lejeværdi		
		Ejer under 67 år	Ejer over 67 år	Progressiv sats			Ejer under 67 år	Ejer over 67 år	Førtidspensionist/ efterlønsmodtager
		Pct.	Pct.	Pct.	Kr.	Pct. / maks. kr.			
1982	Ejendomsværdien ved 17. alm. vurdering pr. 1. april 1981 (Kontantværdien)	2,50	1,20	7,50	700.000	1 pct. / 2.000 kr.	Maks. stigning 3.500 kr., dog altid 20 pct. i forhold til året før		
1983	Ejendomsværdien ved årsreguleringen i 1982	2,50	1,20	7,50	771.100	1 pct. / 2.000 kr.	do.		
1984	Ejendomsværdien ved årsreguleringen i 1983	2,50	1,20	7,50	802.100	1 pct. / 2.000 kr.	do.		
1985	Ejendomsværdien ved årsreguleringen i 1984	2,50	1,20	7,50	818.300	1 pct. / 2.000 kr.	Maks. stigning 3.500 kr., altid 20 pct.	Maks. stigning 1.000 kr., altid 20 pct.	Maks. stigning 3.500 kr., altid 20 pct.
1986	Ejendomsværdien ved årsreguleringen i 1985	2,50	1,20	7,50	834.400	1 pct. / 2.000 kr.	do.	do.	do.
1987	Ejendomsværdien ved 18. alm. vurdering pr. 1. januar 1986	2,50	1,20	7,50	1.200.000 ⁵⁾	1 pct. / 2.000 kr.	do.	Maks. stigning 1.000 kr., altid 20 pct. ÷ 2.500 kr.	Maks. stigning 1.000 kr., altid 20 pct. ÷ 2.500 kr.
1988	Ejendomsværdien ved årsreguleringen i 1987	2,50	1,20	7,50	1.248.000	1 pct. / 2.000 kr.	do.	do.	do.
1989	Ejendomsværdien ved årsreguleringen i 1988	2,50	1,20	7,50	1.298.000	1 pct. / 2.000 kr.	do.	do.	do.
1990	Ejendomsværdien ved årsreguleringen i 1990	2,50	1,20	7,50	1.336.800	1 pct. / 2.000 kr.	do.	do.	do.
1991	Ejendomsværdien ved årsreguleringen i 1991	2,50	1,20	7,50	1.363.200	1 pct. / 2.000 kr.	do.	do.	do.
1992	Ejendomsværdien ved 19. alm. vurdering pr. 1. januar 1992	2,50	1,20	7,50	1.390.800	1 pct. / 2.000 kr.	do.	do.	do.
1993	Ejendomsværdien ved årsreguleringen for 1993	2,50	1,20	7,50	1.440.000	1 pct. / 2.000 kr.	do.	do.	do.

År	Beregningsgrundlag	Lejeværdiprocenter			Progressionsgrænse	Standardfradrag ¹⁾	Begrænsningsregler for stigning i lejeværdi		
		Ejer under 67 år	Ejer over 67 år	Progressiv sats			Ejer under 67 år	Ejer over 67 år	Førtidspensionist/ efterlønsmodtager
		Pct.	Pct.	Pct.	Kr.	Pct. / maks. kr.			
1994	Ejendomsværdien ved årsreguleringen for 1994	2,00 ⁶⁾	1,10	6,00	1.483.200	1 pct. / 2.000 kr.	do.	do.	do.
1995	Ejendomsværdien ved årsreguleringen for 1995	2,00	1,00	6,00	1.494.000	1 pct. / 3.000 kr.	do.	do.	do.
1996	Ejendomsværdien ved 20. alm. vurdering pr. 1. januar 1996	2,00	1,00	6,00	1.534.800	1 pct. / 3.000 kr.	do.	do.	do.
1997	Ejendomsværdien ved årsreguleringen for 1997	2,00	1,00	6,00	1.544.400	1 pct. / 3.000 kr.	do.	do.	do.
1998	Ejendomsværdien ved 21. alm. vurdering pr. 1. januar 1998	2,00	1,00	6,00	2.150.000 ⁵⁾	1 pct. / 3.000 kr.	do.	do.	do.
1999	Ejendomsværdien ved 22. alm. vurdering pr. 1. januar 1999	2,00	1,00	6,00	2.393.000	1 pct. / 3.000 kr.	do.	do.	do.

1) Standardfradrag tildelt ikke ejerlejligheder. Standardfradraget udgør minimum 400 kr. i alle årene.

2) Gælder for boliger opført eller handlet efter 8. december 1969

3) For boliger opført før eller ikke handlet efter 8. december 1969 udgør satsen dog 2,0 pct.

4) Gælder ikke for ejendomme med værdi over progressionsgrænsen.

5) Ekstraordinær forhøjelse.

6) Sommerhuse dog 2,5 pct. i 1994-1999.

Bilag 17 Skattestop for ejendomsværdiskat fra 2002

Fra 2002 lægges der et loft over ejendomsværdiskatten. Loftet indebærer, at:

- For ingen ejerboliger beregnes der fremover ejendomsværdiskat af en højere ejendomsværdi end værdien ved 2001-vurderingen med tillæg af 5 pct. eller ved 2002-vurderingen, hvis denne er mindre. Mange steder i landet, hvor den faktiske vurdering i 2002 stiger mindre end 5 pct., baseres ejendomsværdiskattestoppet og dermed den fremtidige ejendomsværdiskat således på den lavere 2002-vurdering.
  - Faldende ejendomsværdier i fremtiden fører til lavere ejendomsværdiskat i forhold til loftet, som er ejendomsværdiskatten for 2002.
  - Stigende ejendomsværdier kan føre til højere ejendomsværdiskat, men aldrig højere end loftet svarende til ejendomsværdiskatten for 2002.
  - Evt. rabat i ejendomsværdiskatten i 2002, som følge af begrænsningsreglerne for stigninger i tidligere år, udløses ikke til betaling i senere år.
- For ejerboliger, der skifter status fra eksempelvis land- til byzone eller fra stuehus til parcelhus fastlåses loftet på det laveste niveau for samme ejer i samme bolig. Først ved salg skiftes til loftet efter ejendommens faktiske status.
- For nyopførte ejerboliger bliver loftet vurderingen i opførelsesåret opgjort i 2001-prisniveau plus 5 pct. eller i 2002-prisniveau, hvis denne er lavere.
- For alderspensionister lægges der ligesom for andre ejere loft over ejendomsværdiskatten men ikke loft over indkomsten, der danner grundlag for graduering af pensionistnedslaget. Indkomstgradueringen sker ved anvendelse af indkomsterne i det aktuelle indkomstår og med anvendelse af det regulerede bundfradrag for samme indkomstår.
  - Ved et fremtidigt fald i indkomsten bliver den eventuelle reduktion af pensionistnedslaget mindre - dvs. pensionistnedslaget øges, hvilket fører til lavere ejendomsværdiskat.
  - Ved en stigning i indkomsten kan den eventuelle reduktion af nedslaget blive større - dvs. pensionistnedslaget reduceres, hvilket fører til højere ejendomsværdiskat.
- Ejendomsværdiskatten før indkomstgraduering af pensionistnedslaget kan dog ikke overstige loftsejendomsværdiskatten beregnet af 2001-ejendomsværdien med tillæg af 5 pct. eller af 2002-ejendomsværdien, hvis denne er lavere.
- For ejerboliger, der bebos af enker og enkemænd under 67 år, der er efterlevende efter en pensionist, bevares der pensionistnedslag indtil den efterlevende evt. indgår nyt ægteskab med en person under 67 år.

Der kan efter 2002 i følgende tilfælde forekomme højere ejendomsværdiskat for en ejerbolig end det beløb, der er betalt for 2002. Det drejer sig om:

- Når en ejerbolig bliver handlet, idet de nedslag, der har været givet for ejerboliger erhvervet før 2. juli 1998, bortfalder ligesom efter de hidtil gældende regler.
  - Når der ved om- og/eller tilbygning, der kræver byggetilladelse, foretages en ny vurdering. Det nye loft opgøres dog altid som det laveste grundlag af vurderingen i 2001-niveau med tillæg af 5 pct. eller i 2002-niveau.
  - Når en ejerbolig, der har skiftet status fra eksempelvis land- til byzone eller fra stuehus til parcelhus, handles, skiftes til loftet efter ejendommens aktuelle status.
  - Når en ejerbolig, der har været beboet af en pensionist, handles, og køberen er under 67 år, bortfalder pensionistnedslaget.
  - Når en ejerbolig bebos af en pensionist omfattet af indkomstgraduering af pensionistnedslaget, og der forekommer en stigning i indkomsten, der danner grundlag for gradueringen, kan den eventuelle reduktion i nedslaget blive større - dvs. pensionistnedslaget reduceres, hvilket fører til højere ejendomsværdiskat.
-

Litteraturfortegnelse

Juristforbundets Skattelovsamling, redigeret af P. Brunn-Nielsen. Afsnittet **Skatteberegning og skatte-**
tabeller. Diverse årgange 1967-1999. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København.

Juristforbundets Skattelovsamling, redigeret af Leif Marstrand. Afsnittet **Skatteberegning og skatte-**
tabeller. Årgangene 2000-2001. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København.

Kjærgaard, Nina, Marstrand, Leif og Christensen, Hans Mølgaard 1986. **Skattereformen og personbe-**
skatningen. A/S Skattekartoteket, København 1986.

Louv, Henrik og Skovby, Gitte 1987. **Kartoffelkuren**. Forlaget Systime A/S, Herning 1987.

Skatteministeriet. **Omlægning af personskatterne 1987-2002**. Artikel i tidsskriftet Skat, Februar 2001.
Skatteministeriet, København 2001.

Spang-Thomsen, V. **Skattetabeller**. Diverse årgange 1955-1987. Udgivet af Foreningen af Statsautoris-
erede Revisorer. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, København.

Stubkjær, Jens. **Skatten**. Diverse årgange. Forlaget Aktuelle Bøger, København.

Told-Skat. **Beregning af de personlige indkomstskatter mv. 2000**. Juridisk vejledning, maj 2001. Told-
Skat, København 2001.

Told-Skat. **Ligningsvejledning / Almindelig del 2000**. Februar 2001, Told-Skat, København 2001.

Told-Skat. **Ligningsvejledning / Dobbeltbeskatning 2000**. Februar 2001, Told-Skat, København 2001.

www.skat.dk Skatteministeriets hjemmeside på Internettet. Diverse sider under Tal og Statistik.

Stikordsregister

12 pct.-skat.....	58	forsørgere	32
1987-skatteformen	56	fradrag for merindtægter.....	32
1994-skatteomlægningen	74	fradrag til sømænd.....	115
1999-skattejusteringen	84	fradragsberettigede udgifter.....	57
22 pct.-skat.....	58	fradragsretten for ejendomsskatter	41
25 pct.-skatteordningen	111	globalindkomstprincippet	113
3 pct.-fradrag.....	58	godsejerreglen	33;42
6 pct.-skat.....	58;76	grundskyld	41
afgift af forbrugslån	69	grænsegængerfradrag.....	115
afvikling af rentenedslag.....	80	helårsindkomst	110
aktieindkomst.....	71;104	hovedaktionærer	73
aktieindkomstskat.....	71;104	hovedaktionærnedslag	73;81
aktieudbytte.....	70	hustrufradrag.....	32;36;45
almindeligt børnetilskud	49	ikke-forsørgere.....	32
amtskommunal indkomstskat.....	40;103	indkomstgraduering af pensionistnedslag.....	87;107
amtskommuner	35	indkomstgrundlag	98
ansat indkomst.....	32	kapitalafkast.....	64;72
arbejdsmarkedsbidrag	76;101	kapitalafkastordning	72;109
arbejdsmarkedsbidrag fra arbejdsgiverne	77	kapitalindkomst.....	57
AUD-bidrag.....	76	Kartoffelkur	69
befordringsfradrag.....	54	kildeskat	35
begrænset skattepligtige	115	kildeskattereform	35
begrænsningsregler	51;88	kilometerbundgrænse.....	55
beregningsfradrag.....	32	kirkeskat.....	31;103
beregningsmæssig nettokapitalindkomst	60	kommunalreformen	35;40
beregningsmæssig personlig indkomst	60	kommuneskat	33;103
beregningsmæssige fradragsberettigede udgifter.....	60	konjunkturudligningsordning	72;109
beskatning af ejerbolig.....	51	kontantvurdering.....	42;53
beskatningsgrundlag.....	100	køre-/ventetidsregler	54
bevillingsmæssig lempelse.....	32	lejeværdiregler	42;51
bindingsperiode.....	51	lejeværdisatser	51
bobeskatningsindkomst.....	118	lempelse efter creditmetoden.....	114
boudlæg.....	120	medarbejdende ægtefælle	45;105
bruttoficering af overførselsindkomster	78	medhjælpende hustru	38
bunden opsparing.....	49	mellempériodeindkomst	118
bundskat	75;102	mellemskat	75;102
børnecheck	49	midlertidigt pensionsbidrag	83
børnefamilieydelse.....	49;59	Miniskatteforliget	41
børnetilskud.....	33	nedslag for folkepensionister mv.....	31
CFC-indkomst.....	111	nedslag i ejendomsværdiskat	87
CFC-skat	111	nedslag i statsindkomstskatten.....	47
creditlempelse	114	nedslagsberettiget indkomst.....	65
dagpengefondsbidrag	40;58	negativ aktieindkomst.....	105
delårsindkomst	110	negativ indkomstskat	43
Den Sociale Pensionsfond.....	40	negativ personlig indkomst.....	68
DIS-indkomst.....	116	negativ skattepligtig indkomst.....	68
dobbelt personfradrag	38	nettoindkomstprincip	31
dobbeltbeskatning af aktieudbytter.....	70	nominel ejendomsværdi.....	53
dobbeltbeskatning, udenlandsk indkomst	113	normalsats for befordringsfradrag.....	55
dobbeltbeskatningsaftaler.....	113	omregning til helårsindkomst	110
Dødsboskatteloven	116	optimeringsregel for rentenedslag	66
efterbeskatningskrav, 25 pct.-skatteordning	112	overgangsregler i 1987-skatteformen	60
efterlevende ægtefælle	117	overskydende fradragsberettigede udgifter.....	60
egenindkomst	39	overskydende nettokapitalindkomst.....	60
ejendomsvurdering.....	51	pensionistnedslag i ejendomsværdiskat	107
ejendomsværdiskat	19;86;106	pensionistpersonfradrag.....	37
exemptionslempelse efter gammel metode	114	pensionistregler	51
exemptionslempelse efter ny metode.....	113	personfradrag	32;36;103
folkepensionsbidrag	33;40;58	personlig indkomst.....	57
forbrugsrenteafgift	69	Personskatteloven	56
formueindkomst	45	positiv nettokapitalindkomst.....	57
formuenedslag for fysiske erhvervsaktiver	43;81	progressionsgrænse, ejendomsværdiskat	87
formuenedslag for skove	43;81	progressionstrin.....	36
formueskat.....	33;42;80	proportional skattestrækket.....	41
formueskatteloft	33;42	proportionalt skattesystem.....	25
formueskatteskala.....	42	reduktion af personfradraget	38
Formueskatteudvalget	81	reduktion af rentefradraget	84
forskerskatten.....	111	reguleret indkomst	44
forskudsskattesystem	35	reguleringsregler	30

rentefradragsretten.....	26	særlig indkomstskat.....	34
rentenedslag.....	32;38;65;80	særlig pensionsopsparing.....	86;101
Rio Bravo forliget.....	48	særligt folkepensionsbidrag.....	40
sambeskatning.....	36;105	sømandsfradrag.....	116
selvangiven indkomst.....	31	topskat.....	76;102
skalaindkomst.....	33;36	udbytteindkomst.....	70
skattefradragsret.....	31	udbytteskat.....	39
skattefri dødsbo.....	117	udenlandsk indkomst.....	113
skattegodtgørelse.....	39	Udskrivningsloven.....	37
skattelempelse.....	113	udskrivningsprocent.....	36
skatteloftsindkomst.....	43	underskud.....	67
skatteloftsnedslag.....	79	underskud i aktieindkomst.....	71
skattemæssig hovedperson.....	45	underskud i personlig indkomst.....	110
skattepligtig dødsbo.....	118	underskud i skattepligtig indkomst.....	109
skattepligtig formue.....	42	underskud i virksomhedsskatteordningen.....	110
skattepligtig indkomst.....	36	uskiftet bo.....	119
skatterabatordninger i 1999-skattejusteringen....	106	vandret skatteloft.....	33;42;81
skattetryk.....	29	virksomhedsopsparing.....	64
skrå skatteloft.....	41;58;79;103;104	virksomhedsskat.....	65
SPK-skattesystemet.....	56	Virksomhedsskatteoven.....	59
standardfradrag.....	51	virksomhedsskatteordning.....	59;64;109
statsskat.....	33	ægtefællebeskatning.....	45;62;105
Statsskatteoven.....	31	ægtefællers formueskat.....	47
statsskatteskala.....	36	ægteskabstillæg.....	37
særbeskatning.....	45		